

Masteroppgave

Om instrumentalitet og symbolikk i de ulike regionrådene i Norge

Av

Robert André Sørbye.

Masteroppgaven er gjennomført som et ledd i utdanningen ved Universitetet i Agder og er godkjent som sådan. Denne godkjenningen innebærer ikke at universitetet inntår for de metoder som er anvendt og de konklusjoner som er trukket.

Veileder:

Dag Ingvar Jacobsen

Universitetet i Agder, Kristiansand

Dato: 25.05.2010

Forord

Avslutningen og innleveringen av denne masteroppgaven markerer for meg en slutt på ett kapittel og starten på ett nytt. Med andre ord slutten på kapittelet om studenttilværelse og starten på kapittelet om livet videre.

Som de fleste skriveprosesser før meg, så har også min skriveprosess vært preget av opp- og nedturer. Det er i motgang man virkelig kan vise hva man er laget av, og det som ikke dreper en, styrker en. Begge utsagn stemmer for meg. Det som startet som en tanke om å skrive og sammenligne to regionråd (Knutepunkt Sør og Grenlandssamarbeidet) for ett år tilbake, ble omgjort til en kvantitativ oppgave om samtlige regionråd i Norge. Dette mye takket være Dag Ingvar Jacobsen, som jeg også har mye annet å takke for. Hans veiledning har vært en grunnmur for mitt arbeid, og det sier ikke så rent lite. Og jeg er glad for at vi etter at det faglige var unnagjort også kunne snakke og spøke om god musikk (som ”duger godt til tråkkemaskinen”).

Ellers vil jeg takke min kjære, Veronika, for støtte og motivasjon. Du har også minnet meg på at det kan være lurt å ta seg en grundig skrivepause i ny og ne, og i stedet nyte andre gleder ved livet. I tillegg må jeg også få takke min familie for støttende ord.

Vil også takke samtlige av mine respondenter (over telefon og e-post), og da spesielt de jeg slapp å mase på. I tillegg vil jeg takke Universitetet i Agder som muliggjorde min reise til landsmøtet for regionråd (i 2009), og arrangørene av dette landsmøtet som gav meg tid til å presentere hva jeg skriver om.

Samtidig har jeg fått uunnværlig støtte i musikkjangeren min, heavy metal og rock. I tunge stunder har det vært blant mine primære og pulserende drivkrefter. For som Airbourne sier det: ”*There’s no way, but the hard way. So get use to it.*” Og det stemmer langt på vei for meg. For de unge som måtte lese denne oppgaven, vil jeg minne på som Judas Priest sier det: ”*You don’t have to be old to be wise.*”

Innholdsfortegnelse

Forord	2
Tabeller.....	3
Innledning.....	5
Om kommune-Norge før og nå	6
Om interkommunalt samarbeid og - regionråd	11
Regionråd som instrumenter eller symboler?.....	17
Skillet mellom effektivitet/instrumentalitet og symbolikk/legitimitet	17
Etablering av mellomorganisatorisk samarbeid – noen definisjoner	19
Teoretisk om ressursavhengighetsteori	20
Om den institusjonelle teorien.....	31
Data og metode.....	40
Variabler.....	41
Resultater.....	49
Drøfting	56
Avslutning	64
Litteratur.....	68
Internett	69
Vedlegg nr. 1	71
Vedlegg 2.....	74
Vedlegg 3	111
Vedlegg 4	124

Tabeller

Tabell 1.0.....	43
Tabell 1.1.....	44
Tabell 2.0.....	47
Tabell 2.1.....	48
Tabell 3.0.....	49
Tabell 3.1.....	50
Tabell 3.2.....	51
Tabell 4.0.....	52
Tabell 4.1.....	53
Tabell 4.2.....	54
Graf 1.....	46

Graf 2.....	46
Graf 3.....	48

Innledning

Samarbeid på tvers av kommunegrenser har i de siste tiårene bare økt i omfang. Per dags dato har vi i alt 69 interkommunale regionråd¹, av ulike slag, i Norge. Interkommunalt samarbeid som fenomen har eksistert lenge, og blir ansett som å ha en sammenheng med kommunestrukturen i Norge opp gjennom de siste (tre??) tiårene. Fra slutten av 1980-tallet og utover 1990-tallet fikk vi en kraftig økning i antallet interkommunale regionråd, og min egen kartlegging viser til to oppstartsbølger (den første på midten av 1990-tallet og den andre på starten av 2000-tallet). Det sier noe at per dags dato er 97 % av kommunene i Norge med i en eller annen form for interkommunalt samarbeid (Skaaland 2009). I stedet for å gå til steget å slå kommuner sammen for å oppnå stordriftsfordeler, så har de aller fleste kommuner valgt alternativet å inngå i et forpliktende interkommunalt samarbeid. En av hovedårsakene er at interkommunalt samarbeid gjerne er svaret på de utfordringene kommunene møter og hvor kommunestrukturen kommer til kort. Kommunene samarbeider altså på tvers av kommunegrensene for å løse felles utfordringer (Hagen & Sørensen, 2006; Jacobsen, 2009). Som Hagen & Sørensen (2006) skriver: ”Erfaringene med frivillig interkommunalt samarbeid i Norge har så langt vært meget varierende.” (Hagen & Sørensen, 2006, s. 110). Det er viktig å ha i bakhodet forskjellen på *interkommunalt samarbeid* (som finnes i flere hundretall) og *interkommunalt regionråd* (som vi har 69 av i dagens Norge). Regionråd er først og fremst en politisk/administrativ form for interkommunalt samarbeid og ikke nødvendigvis et operativt, og det er denne formen for interkommunalt samarbeid jeg skal fokusere på i min oppgave.

Det jeg er interessert i å finne ut av, er hvorvidt regionrådene er instrumentelle regionråd eller institusjonelle regionråd. Altså hva slags type organer er dette? Hva jeg mener med instrumentelle, er hvorvidt de de facto utfører oppgaver mer effektivt enn kommunene hver for seg og er aktive. Med institusjonell mener jeg om de fungerer som en arena for å utveksle erfaring og informasjon, en kan spørre seg om det viktige er å vise utad om at kommunestrukturen som vi har i dag faktisk fungerer så lenge samarbeidet på tvers av kommunegrensene fungerer godt. Har de, med andre ord, en reell samordning (les instrument) eller er de mer symbolske organer. Dette er altså min overordnede problemstilling. Det ene

¹ NIVI kom også fram til 69 regionråd. Selv om Jærregionen har blitt lagt ned og har blitt integrert i Stavanger Regionen Næringsutvikling (som er et A/S og ikke et regionråd som sådant).

perspektivet er knyttet til mer klassisk organisasjonsteori, det andre perspektivet er knyttet til mer nyere institusjonell teori.

For å hjelpe meg med å besvare min hovedproblemstilling har jeg to underproblemstillinger (som også er til hjelp for å holde orden på oppgavens struktur).

Den første er *oppstarten* – hva kan forklare de ulike oppstartsårene for de ulike regionrådene?
Den andre er *selve nettverksformen* – altså graden av tetthet i regionrådene.

I oppgaven min har jeg altså to ord jeg skiller mellom, nemlig instrument og symbol. Det er viktig for meg at jeg har et klart skille mellom disse gjennom hele oppgaven. For å gjøre det enklere, kan en forestille seg to ytterpunkter på en skala, hvor instrumentaliteten er på den ene siden, mens symbolikken er på den andre.

Mye av litteraturen i Norge om interkommunalt samarbeid og organisering har i all hovedsak basert seg på kvalitative undersøkelser. I min oppgave baserer jeg meg på kvantitativ forskning og den kartleggingen jeg har gjort med bakgrunn i NIVIs kartlegging fra 2007 og besvarelser per e-post og over telefon, i tillegg til tall hentet fra SSB (hovedsakelig om kommunefakta).

Om kommune-Norge før og nå

En bakgrunn for å opprette kommuner i Norge var at lokalbefolkningen visste bedre enn sentralmakten hvor skoen trykket, og det var derfor rett og rimelig at en del av samfunnsoppgavene skulle tillegges kommunen. Formannskapslovene som ble vedtatt i 1837 ble av bøndene argumentert med at det var sentralt for lokalt selvstyre (hentet fra Grunnloven), samt fra nasjonalromantiske kilder (Pettersen & Lawrence, 1997). Med velferdsstaten har oppgavene som kommunene skal ta seg av økt betydelig. ”Kommunenes oppgaver faller i hovedsak under følgende hovedområder: - *Undervisning*: Grunnskole, voksenopplæring... utbygging av barnehager... – *Helse- og sosialtjenester*: ... skolehelsetjeneste og miljørettet arbeid. Kommunaltjeneste, herunder lege- og fysioterapiarbeid. Sosialhjelp... pleie og omsorg for eldre og funksjonshemmede... – *Tekniske oppgaver*: Kommuneplanlegging, brann- og feievesen... avløpsanlegg og renovasjon. – *Kultur*: Kirker og kirkegårder... tilskudd til idrett og musikk.” (Hagen & Sørensen, 2006, s. 53)

– 54). I takt med økte oppgaver, kommer økte utgifter. Således må også kommunene finne løsninger for gode inntekter. Å disponere egne inntekter og å bestemme det lokale skattetrykket er av stor betydning når man skal ta hensyn til lokalt selvstyre og lokaldemokrati. Et prinsipp som norske kommuner er bygd opp etter er generalistprinsippet. Dette sier at man skal kunne ha tilgang til de samme offentlige tjenester uansett hvor i landet man befinner seg, og uansett hvilken størrelse (innbyggerantall) kommunen man bor i har. Man gikk fra å ha særkommuner (som for eksempel brannkommuner) over til generalistkommuner (se Jacobsen 2009). Samtidig er det en stor utfordring for småkommuner (kommuner med under 10 000 innbyggere) å tiltrekke seg folk med ønsket spisskompetanse (derav dyrleger, psykologer, spesialpedagoger, arealplanleggere, og så videre). En av årsakene er at småkommuner ikke kan tilby attraktive kulturtilbud eller offentlige tjenester som storkommuner eller storbykommuner kan (se også Jacobsen 2009). For slike kommuner er det gjerne attraktivt å inngå i samarbeid om ulike oppgaver som bedre kan løses felles enn hver for seg. Også hva økonomi og finansiering angår, så har ikke alle småkommunene ressursene nok som kreves for å dekke alle utgiftene sine. Hva annet som er interessant og verd å legge merke til er, som Jacobsen (2009) skriver: ”... den gjennomsnittlige befolkningen i en norsk kommune er 10861 innbyggere (9544 hvis vi ser bort fra Oslo som trekker gjennomsnittet sterkt opp)... Hvis vi deler Norge inn i et mindre antall grupper etter befolkningensmengde... ser vi at mer enn halvparten av kommunene (55 %) har færre enn 5000 innbyggere.” (Jacobsen, 2009, s. 23 – 24). Ressurser her er både kapital i form av inntekter, samt menneskelige og teknologiske ressurser. ”Norge har tildelt store oppgaver til relativt små kommuner. Små kommuner gir gode muligheter for deltakelse, men vil også ha problemer med å håndtere risiko forbundet med etterspørselsvariasjoner for svært spesialiserte tjenester.” (Hagen & Sørensen, 2006, s. 100). Å inngå samarbeid med andre kommuner om oppgaveløsning bidrar til at småkommuner oppnår stordriftsfordeler, som ”... betyr at kostnadene per enhet blir redusert som følge av økt produksjonsvolum.” (Hagen & Sørensen, 2006, s. 101). At kostnadene blir redusert, fører gjerne til at midler blir frigitt og kan brukes på andre områder. En av hovedutfordringene ved interkommunalt samarbeid er å unngå gratispassasjerer. Det er et begrep som ”... beskriver muligheten til å la andre betale for eget forbruk av offentlige goder.” (Hagen & Sørensen, 2006, s. 104). Dette kan forklare noe av mangel på samarbeidsviljen, spesielt at (noen) rike kommuner er skeptiske til å samarbeide med fattige kommuner. Så man kan med andre ord si at på grunnlag av ressursavhengighet, vil kommuner velge å inngå samarbeid på tvers av kommunegrensene. Dette er en av hovedårsakene for dannelsen av regionråd. Teori om ressursavhengighet og dannelse av mellomorganisatorisk

samarbeid vil jeg komme tilbake til senere. Denne teorien er den første av to empiriske innfallsvinkler jeg skal se nærmere på.

Kommunesammenslåing. I de siste 50 årene har antallet kommuner i Norge krympet kraftig. Schei-komiteen hevdet i 1963 i sin rapport at kommunesgrensene og oppgavereformene var uhensiktsmessige. Dette førte til at vi gikk fra å ha 750 kommuner til å ha 454 kommuner.² Med andre ord en ikke ubetydelig reduksjon i antall kommuner. I 2005 hadde vi i alt 433 (se Hagen & Sørensen 2006) kommuner, altså har det skjedd enkelte sammenslåinger siden 1963 og frem til da (selv om det er et heller lite antall).

Et eksempel på planer om fremtidige kommunesammenslåinger er å finne mellom Ørsta og Volda. Som næringskonsulenten i Volda, Lundberg, uttrykte det i en nyhetsartikkel i Sunnmøreposten (Sist oppdatert onsdag 23. desember 2009 kl. 08:19.): ” – Å slå saman Ørsta og Volda er ein start. Målet er Søre Sunnmøre kommune med 40.000 innbyggjarar, mangfaldig arbeidsmarknad og svært variert nærings- og kulturliv, seier Lundberg.”³ Interessant er det også å lese debattinnleggene som følger nettartikkelen, hvor leserne kommer med sine synspunkter, hvor det er både argumenter for og imot for sammenslåing (selv om flesteparten av innleggene dreier seg om hva den nye kommunen skal hete).

Bygdeforskning utførte i 2004 på vegne av KS tre case-studier av forsøk på kommunesammenslåinger (suksesshistorien Re kommune, fiaskoene Skånland kommune og Tjeldsund kommune, samt en pågående prosess i Volda kommune og Ørsta kommune). De fant at rådmennene og, noen av ordførerne, var mest positive til sammenslåing og argumenterte med stordriftsfordeler (fornuft), mens motstanderne pekte på hva de hadde, men ikke visste hva de ville få (følelser). Med andre ord spiller identitet en vesentlig stor rolle hva sammenslåing av kommuner angår. Både faktorer som pendling, felles videregående skoler, samt handelssenter og ikke minst media (gjerne i form av lokalavisen) er viktige i formingen av interkommunale identitetsfølelser (som tilfellet Re kommune viser).⁴

Som Sanda, direktøren i Telemarkforskning, har uttrykt det: ”Å *endre kommunestrukturen er*

² http://snl.no/nbl_biografi/Nikolai_Schei/utdypning (13.01.10).

³ <http://www.smp.no/apps/pbcs.dll/article?AID=/20091223/NYHETER/712239995/1002> (18.01.10).

⁴ Hentet fra kortversjonen ”Kommunestruktur. Mellom fornuft og følelser.” Kortversjonen er laget på bakgrunn av Utrednings- og dokumentasjonsprosjektet i KS FoU: ”Betydningen av tilhørighet og identitet i spørsmål om kommunesammenslutning” fra Norsk senter for bygdeforskning (Bygdeforskning) 2004.

som å flytte en kirkegård – man kan ikke regne med hjelp fra dem som ligger der.”

Den massive sammenslåingen som fant sted på starten av 1960-tallet var mye et resultat av ytre press, blant annet fra staten. Mye av hovedforklaringen på at kommunesammenslåing tar sånn tid finner vi blant innbyggernes tilknytning til sin kommune. Det handler om identitet og frykten for å bli slukt nabokommunen som kanskje er større (som en kommunepolitiker i Kristiansand har sagt det, så ønsker Kristiansand å slå seg sammen med Vennesla.. Vennesla vil heller slå seg sammen med Iveland. Iveland ønsker ikke å slå seg sammen med Vennesla, mens Vennesla ikke ønsker å slå seg sammen med Kristiansand). Jacobsen (2009) hevder også at motargumentene mot kommunesammenslåing dreier seg mer om identitet og politikk enn om økonomi. I tilfellet Ørsta og Volda har initiativet i all hovedsak kommet fra lokalpolitikere, altså innenfra. Mens kommunesammenslåingene i 1963 var mest som et resultat av ytre press. Per i dag kan det se ut som at presset ikke har avtatt. Som næringsjefen i Ørsta har uttrykt det: ” – Vi må ta initiativet sjølve. Elles vert vi på sikt tvangssamanslått, trur Foldal.”⁵ Partiene i Norge i dag har ulike meninger om kommunestrukturen slik den er i dag. Enkelte partier, som Høyre, Venstre og Frp (selv om Frp riktignok heller mot frivillig sammenslåing), er klar på at dagens kommuneordning ikke er ideell, og at større kommuner er det som må til. Riktignok er dette ikke alltid tilfellet, spesielt hva lokalpolitikere angår. ” – Som Venstremann er jeg åpen for sammenslåinger som er frivillig. Jeg tilhørte mindretallet på Venstres landsmøte, sier Bålsrud.”⁶ På den andre siden av meningsskalaen finner vi, i all hovedsak, Senterpartiet. Sp er det partiet i Norge som er klarest på at kommunesammenslåinger ikke er en god ide. ”Kommunesammenslåing har i Norge vært en ”betent” sak, en sak som splitter de politiske partiene, både på lokalt og nasjonalt nivå... Ulike regjeringer og dermed partipolitiske sammensetninger på Stortinget har opp gjennom tiden hatt ulikt syn på kommunesammenslåing. Den borgerlige regjeringen som satt fram til 2005 hadde (og har) programfestet kommunesammenslåing og en betydelig reduksjon i antall kommuner og fylkeskommuner. Med inntreden av den rødgrønne regjeringen i 2005 ble frivillighetsprinsippet eksplisitt slått fast, og trusselen for kommunesammenslåing gjennom statlige vedtak virker betydelig mindre.” (Jacobsen, 2010, s. 35, upublisert arbeid).

Flere enn politikere har ønsket sammenslåing velkommen. Rune J. Sørensen var i en kronikk i Aftenposten (2001) klar på at ”100 kommuner er nok” og argumenterte blant annet med det av hensyn til nettopp lokaldemokrati, samt stordriftsfordeler. ”Dagens kommuner og fylkeskommuner bør erstattes av ett lokalt forvaltningsnivå med omtrent 100 kommuner. En

⁵ <http://www.smp.no/apps/pbcs.dll/article?AID=/20091223/NYHETER/712239995/1002> (18.01.10).

⁶ <http://www.nationen.no/nyhet/article4332156.ece> (08.01.10).

slik reform vil både gi mer vitalt lokaldemokrati og en mer effektiv tjenesteproduksjon.” (Sørensen i Aftenposten, 2001, s. 1). Forskning underbygger at deltakelsen ved valg er større i småkommuner enn i større, men samtidig er det viktig å se dette i sammenheng. Med formannskapsmodellen er det i småkommuner vanskelig å skille partiene fra hverandre i lokalvalg. Dermed blir det også vanskelig å vite hvem en skal holde ansvarlig for det som går gale i en småkommune. ”Hvis vi mener at denne kvaliteten ved demokratiet er prinsipielt viktig, bør alle landets innbyggere få bo i en liten kommune - et godt demokrati kan ikke forbeholdes de få som bor i dagens småkommuner. Vi må øke dagens 435 kommuner til 1000 kommuner!. Idealet med små kommuner har dessuten skyggesider, eksempelvis når slektninger eller nære venner utgjør et maktpolitisk nettverk i bygden.

Formannskapsprinsippet legger opp til et samstyre av alle partier, og spesielt i små kommuner er enigheten mellom partiene så stor at det er vanskelig for velgerne å vite hvem de skal holde ansvarlig for en feilslått politikk. Demokratiet i småkommunene er i mange tilfeller mer romantikk enn realiteter.” (Sørensen i Aftenposten, 2001, s. 2 – 3).

En undersøkelse utført av SSB i 2002 viste gode økonomiske gevinster ved å slå sammen kommuner. De baserer seg da på at ingen kommuner har mindre enn 5000 innbyggere. Undersøkelsen tok ikke hensyn til omstillingskostnader, men viste til sammenslåingen av Re og Våler til Re kommune og hva de vil spare i kroner per innbygger (anslått til 3000 NOK). Som NIVIs statistikk (fra 2007) viser, ser man et betydelig antall regionråd som ble opprettet fra 2000 og utover. I og med at det på starten av 2000-tallet (fra 2001 – 2005) satt en regjering med programfestet kommunesammenslåing med makten, så kan det tenkes at kommunene, for å unngå tvangssammenslåing, opprettet regionråd som et alternativ til sammenslåing. ”For eksempel er det ikke umulig at kommuner – som står ovenfor relativt sterkt press om sammenslåing – gjennom å opprette regionråd viser for omgivelsene at ”vi gjør noe”. For kommunesammenslåinger dreier seg jo også om å endre det territorielle for kommunene. Og som Jacobsen hevder: ”Å endre de territorielle forutsetninger er antakeligvis en mye lengre prosess enn det å endre på tjenesteyting, politikk og forhold mellom stat og kommune.” (Jacobsen, 2009, s. 46). Videre i kapitlet om ”kommunen som tjenesteyter” hevder Jacobsen (2009) at små kommuner ser ut til å ha større problemer enn større kommuner (les kommuner med flere enn 10000 innbyggere) med å kunne tilby sine innbyggere den tjenesteytingen de har krav på. Her er det snakk om ”smådriftsproblemer”, hvor småkommunene mangler, av flere årsaker, kvalifisert personell. ”En måte å møte disse utfordringene på uten å gjennomføre sammenslåinger er gjennom ulike former for *interkommunalt samarbeid*. Dette innebærer at to eller flere kommuner inngår i et forpliktende samarbeid om tjenesteyting eller andre

kommunale oppgaver.” (Jacobsen, 2009, s. 88). Hagen & Sørensen (2006) hevdet at ønsket blant småkommuner om å oppnå stordriftsfordeler, samt å redusere eksterne virkninger, ikke nødvendigvis automatisk fører til kommunesammenslåinger. ”Andre alternativer er interkommunalt samarbeid eller opprettelse av særkommuner. Et tredje alternativ er endret funksjonsfordeling.” (Hagen & Sørensen, 2006, s. 109). Det er altså snakk om tre alternativer til kommunesammenslåinger, hvorav alternativet interkommunalt samarbeid er det jeg skal fokusere på.

Om interkommunalt samarbeid og - regionråd

Interkommunalt samarbeid. Trenden de siste tiårene har i økende grad vært preget av ulike aktørers ønsker om mer effektiv tjenesteproduksjon. Dette gjelder blant annet innenfor helsesektoren, infrastruktur, avfallsbehandling, og gjerne også brannvern. For som Skaaland (2009) skriver: ”Ønsket om og behovet for å utvikle og effektivisere kommunal tjenesteproduksjon har imidlertid gitt seg andre organisatoriske utslag, ikke minst i form av fremvekst av en rekke interkommunale samarbeidsordninger.” (Skaaland, 2009, s. 1). Som rådmann har Skaaland hatt mye kontakt og samhandling med nabokommunene til den kommunen han jobber i. ”Dette både for å løse oppgaver som den enkelte kommune alene ikke kan ivareta på en god nok måte (for eksempel overordnet arealplanlegging for en felles byregion, forbedring av transportsystemer, regional næringsutvikling) eller fordi det er kompetansemessige fordeler eller økonomiske stordriftsfordeler knyttet til å samarbeide.” (Skaaland, 2009, s. 1). Samtidig er det viktig å få en klar definisjon og mening om hva interkommunalt samarbeid egentlig er. Ved et søk på google fikk jeg mange treff (ca. 153.000), men ikke fullt så gode og klare definisjoner. KS skriver på sin hjemmeside følgende om interkommunalt samarbeid: ”Interkommunalt samarbeid er en mulighet hvor mindre kommuner kan høste noen av de stordrifts- og kvalitetsfordeler større enheter gir, samtidig som det gir kommunene mulighet til å differensiere mellom ulike typer kommunal virksomhet og legge de tjenester hvor nærhet er ønskelig til de opprinnelige kommunene.”⁷ Kommunaldepartementet nevner interkommunalt samarbeid (sammen med kommunesammenslåing) som en mulig løsning for de kommunene som har problemer med å dekke opp for mangel for spesialkompetanse og samtidig beholde personer i nøkkelposisjoner. Spesielt gjelder dette for mindre kommuner. (For flere detaljer se

⁷ <http://www.ks.no/tema/Lokaldemokrati/Samfunnsutvikling/Interkommunalt-samarbeid/> (18.01.10).

Kommunaldepartementets hjemmeside om Interkommunalt samarbeid). Jacobsen (2009) skriver: ”En måte å møte disse utfordringene på uten å gjennomføre sammenslåinger er gjennom ulike former for *interkommunalt samarbeid*. Dette innebærer at to eller flere kommuner inngår i et forpliktende samarbeid om tjenesteyting eller andre kommunale oppgaver.” (Jacobsen, 2009, s. 88). Det kan altså virke som at interkommunalt samarbeid gjerne fungerer som et instrument for oppgaveløsning som kommunene innser at de alene ikke kan løse. Spesielt kommer kommuner i kryssild og i dilemmasituasjoner mye på grunn av deres firedelte funksjoner; forvaltningsorgan, myndighetsutøver, tjenesteprodusent og samfunnsutvikler (Skaaland 2009). Kravet om effektivitet og kravet om at man skal ha like god tilgang til offentlige tjenester uansett hvor i landet man befinner seg kolliderer gjerne. Interkommunalt samarbeid kan i så måte bøte på disse dilemmaene.

For bedre å kunne koordinere og samhandle kommuner i mellom må samarbeidene nødvendigvis administreres på et overkommunalt nivå. Her kommer regionrådene inn. Selv om disse, ifølge Skaaland og en kommunepolitiker i Knutepunkt Sør, ikke er underlagt direkte demokratisk kontroll (og at dette gjerne blir ansett som uheldig), så kan de best bli beskrevet slik lederen for Kongsbergsregionen valgte å gjøre det, nemlig at regionrådene er til for kommunene, mens kommunene er til for befolkningen. Ut ifra dette kan vi si at interkommunalt samarbeid er en av to løsninger for kommuner som, innenfor visse områder, ikke kan bedrive oppgaveløsning alene, og at regionråd har blitt opprettet, blant annet, for bedre å kunne administrere samarbeidene kommunene i mellom.

NIVI gjorde i 2007 en landsomfattende kartlegging av regionråd i Norge i alle sine former og varianter. De følgende kriterier til grunn for at et regionråd de facto kan defineres som et regionråd: ” - Samarbeidsorganet må være et politisk samarbeidsorgan mellom kommuner der minstekrav er at ordførerne deltar med stemmerett i det politiske styringsorganet. Det godtas deltakelse fra andre aktører som rådmenn, tillitsvalgte og representanter for næringslivet eller fylkeskommunen. Samarbeidsorganer hvor flere fylkeskommuner deltar og/eller som i hovedsak driver strategisk-politisk interessearbeid, vil normalt ikke bli definert som et regionråd.

- Samarbeidsorganet må være formalisert med egne vedtekter eller skriftlig samarbeidsavtale. Etter en nærmere vurdering i forhold til øvrige kriterier godtas også likelydende vedtak i deltakende samarbeidskommuner som det formelle grunnlaget for samarbeidsorganet.

- Samarbeidsorganet må ha mange typer saker som arbeidsfelt, dvs ikke være et sektororgan. Det er her lagt vekt på hva som er det formelle og viktigste formålet med organet...
- Samarbeidsorganet må være i operativ funksjon, dvs. avholdt møter eller behandlet saker i løpet av det siste året.” (NIVI, 2007, s. 9).

I 2007 var det 14 kommuner som ikke var med i et regionråd, blant andre Oslo, Stavanger og Voss. Innenfor Stavangerregionen Næringsutvikling A/S finnes, i følge NIVI, to ulike regionråd; Jærrådet og Ryfylke IKS (hvorav Jærrådet har opphørt å eksistere og i stedet for gått inn i Stavangerregionen i sin helhet, noe jeg vil vise til senere i oppgaven). Det er verd å merke seg at, i 2007, krysset i alt 11 regionråd fylkesgrenser. Det er også verd å merke seg spredningen av antall deltakende kommuner som er med i regionråd, med alt fra to (Innherred Samkommune i Nord-Trøndelag) til 13 kommuner (Ålesundsregionen Utviklingsselskap). Gjennomsnittet ligger, i følge NIVI, på seks deltakende kommuner. Også hva regionrådenes areal angår er variansen stor, således er også befolkningen. I og med at Oslo ikke er med i noe regionråd, så er det Regionrådet Bergen og Omland som har den største befolkningen, og Setesdal Regionråd har det minste innbyggertallet. I areal er det Urfolksregionen som er klart størst (litt over 20.000 km² fordelt på tre kommuner), mens Mosseregionen har det minste arealet (litt under 500 km²). I følge statistikk NIVI har laget for oppstartsår av regionråd, så viser det seg at nesten halvparten av regionrådene i Norge ble startet opp fra 2000 og oppover, mens omtrent en fjerdedel ble startet før 1992 (for flere detaljer se NIVI, 2007, s. 26). ”I materialet finner vi også mange regionråd med lang samarbeidshistorie, noen tilbake til 1950 og -60 årene. Det gjelder for eksempel Regionrådet for Hallingdal, Jærrådet og Regionrådet for Nordhordland. Lengst samarbeidshistorie har Vesterålen Regionråd som viser til etablering av samarbeidsorganer i regionen så tidlig som i 1936.” (NIVI, 2007, s. 27). Dette er veldig interessant, for her har man fire regionråd som skiller seg klart ut hva oppstartsår gjelder (selv om, som nevnt tidligere, Jærregionen har opphørt å eksistere som eget regionråd). Desto mer interessant blir det å finne ut av hva analysen av dataene jeg har samlet inn vil si om akkurat disse regionrådene. At deres geografiske beliggenhet er så spredt som det er, gjør det desto mer interessant. Det på grunnlag av min antakelse om betydningen av beliggenhet og geografi med oppstartsår, som jeg vil komme tilbake til. Likesom betydningen av beliggenhet og geografi, så er også graden av formalisering viktig for meg. Det er rimelig å anta at desto mer formalisert et regionråd kan sies å være, desto mer instrumentelt er regionrådet. I følge NIVI (2007) er 46 % av regionrådene basert på §27 i sitt lovgrunnlag. Deretter svarer 38 regionråd at de ikke har et lovgrunnlag, men heller skriftlige avtaler (NIVI

velger også å kategorisere disse som regionråd under §27: ”Formelt vil kommunelovens §27 normalt utgjøre hjemmelsgrunnlaget også for regionråd som er basert på skriftlig avtale uten lovhenvising.” (NIVI, 2007, s. 30)). Unntaket er, som NIVI nevner det, Innherad Samkommune som i 2007 hadde sin hjemmel i forsøksloven. Også gjeldende for meg er antall politiske styringsnivåer, dvs. antall politiske styringsorganer i et regionråd. Organer vil da være ”råd”, ”ting” og ”representantskap”. Noen har, som NIVI skriver, kun ett organ, mens (to regionråd) har hele tre organer (Valdres Natur- og Kulturpark, samt Samarbeidsrådet for Sunnhordaland). I hver av disse respektive organene sitter der representanter. Hvem som sitter i de ulike organene varierer fra regionråd til regionråd. Noen velger kun å la ordførerne, med varaordførerne, sitte i rådet. Andre igjen har gjerne både ordførere, opposisjonspolitikere (eller byråder i Bergen), samt representanter fra næringslivet. NIVI nevner også at i de regionråd med høyt innbyggertall har også flere representanter i sine respektive, politiske organ. Rådmenn og, når de deltar, fylkesrepresentanter har som oftest kun møte-, tale- og forslagsrett, men ingen stemmerett. Rådmenn har, i en fjerdedel av regionrådene, stemmerett. (NIVI 2007). ”Telemarkmarkforskning-Bø la vekt at det er sjeldent at fylkeskommunen deltar med fulle rettigheter og brukte derfor de to siste dimensjonene til å klassifisere regionrådene. Det ble operert med følgende fire regionrådsmodeller:

- **Ordførermodellen**, som innebærer at kun ordførerne utgjør det politiske styringsorganet. Modellen innebærer smal politisk representasjon fra kommunestyrene.
- **Ordfører-/opposisjonsmodellen**, som betyr at opposisjonsledere, varaordførere eller andre politikere fra kommunene deltar i tillegg til ordførerne. Modellen sikrer en bredere form for representasjon fra kommunestyrene.
- **Ordfører-/rådmannsmodell**, som betyr at ordførerne og rådmennene deltar med fulle rettigheter. Modellen gir en blanding av politikk og administrasjon med smal representasjon fra begge nivåer.
- **Ordfører-/opposisjons-/rådmannsmodell**, som betyr at en bred representasjon fra politikere kombineres med fulle rettigheter til rådmennene.

Ovenfor er det dokumentert at fylkeskommunen i dag deltar som fast medlem med stemmerett i rundt 10 av 69 regionråd.” (NIVI, 2007, s. 34 – 35). Et av kravene NIVI stiller i sin definisjoner er at regionrådet må ha en operativ funksjon og behandle saker og holde møter. For å få dette til, så har regionrådene ordnet til sekretariatstillinger som tar seg av mesteparten av papirarbeidet. Dette er en ren administrativ stilling. Hos flesteparten av regionrådene har sekretariatet blitt direkte underlagt regionrådet, mens hos andre er det næringselskaper og lignende som tar seg av sekretariatsfunksjonen. Antall møter og saker

behandlet varierer stort blant regionrådene. Dette går inn under aktivitetsnivå i NIVIs undersøkelse. Samtidig må det nevnes at regionråd velger ulike måter å finansiere sine aktiviteter på, noen velger tilskudd fra hver enkelt deltakende kommune i form av kroner per innbygger fra 01.01., andre velger prosentvis lik fordeling og/eller tilskudd fra fylket/staten, mens andre igjen kombinerer. (NIVI 2007).

Interkommunalt Regionråd kan bli sett på som et av to alternativer til større kommuner. Det er verd å merke seg at regionrådene har tatt ulike former – etter § 27, § 28, som IKS eller som AS.

Basert på Kommunelovens § 27: ” 1. To eller flere kommuner, to eller flere fylkeskommuner, eller en eller flere kommuner og en eller flere fylkeskommuner, kan opprette et eget styre til løsning av felles oppgaver. Kommunestyret og fylkestinget gjør selv vedtak om opprettelse av slikt styre. Til slikt styre kan kommunestyret eller fylkestinget selv gi myndighet til å treffe avgjørelser som angår virksomhetens drift og organisering.”⁸ Det gjelder altså at hvis to eller flere (nabo)kommuner og fylkeskommuner har felles oppgaver som man best kan løse sammen, så gis det i følge § 27 lov til å opprette et styre ment for å løse felles oppgaver. I tillegg kan dette styre få delegert myndighet fra kommunestyrene og fylkestinget, som det da må rapportere tilbake til. I følge NIVI Analyse AS er det minst fire kriterier for å bli definert som et regionråd: 1) Politisk samarbeidsorgan mellom kommuner der minst ordførerne deltar med stemmerett i det politiske styringsorganet. 2) Samarbeidsorganet må være formalisert med egne vedtekter eller skriftlige samarbeidsavtaler. 3) Det må ikke være et sektorsorgan, med andre ord må det inneha mange type saker som arbeidsfelt. Og 4) Organet må være i kontinuerlig operativ funksjon.⁹

Basert på § 28: ” Vertskommunemodellen gjev kommunane høve til å utvikle eit forpliktande interkommunalt samarbeid om lovpålagde tenester til innbyggjarane. Føremålet er å finne løysingar som kan gje små kommunar betre kompetanse, og betre tenester til innbyggjarane i ein struktur der mange små kommunar skal vareta dei same tenestene og funksjonane som dei store kommunane... Vertskommunemodellen har to hovudvariantar: ein modell utan eit felles folkevalt organ (administrativt vertskommunesamarbeid), eller ein modell med eit felles folkevalt organ. Ein av deltakarkommunane er vertskommune, dei andre

⁸ <http://www.lovdatab.no/all/tl-19920925-107-005.html> (22.09.09).

⁹ For flere detaljer: NIVI Analyse AS (2007): *Landsomfattende kartlegging av Regionråd – status, utfordringer og endringsplaner*. NIVI Rapport 2007:2. På oppdrag av KS.

deltakarkommunar.”¹⁰

Interkommunalt selskap (IKS): Et alternativ til, eller som et supplement til, § 27 og – 28. I følge KS-bedrifts hjemmesider står det beskrevet hva et IKS er: ” Et IKS utgjør et selvstendig rettssubjekt som rettslig og økonomisk er adskilt fra deltakerkommunene. Det har sin egen formue og inntekter, og svarer selv for sine forpliktelser... Selskapets øverste myndighet er representantskapet... Hver deltakerkommune skal ha minst et medlem i representantskapet... Ethvert IKS skal ha et styre og en daglig leder som står for forvaltningen av selskapet. Styret skal ha minst tre medlemmer... Styret er underlagt representantskapet, og må følge vedtak og retningslinjer som dette fastsetter... Daglig leder ansettes av styret. Styret skal forvalte selskapets på vegne av deltakerkommunene...”¹¹

På samme måte som IKS vil også A/S ha et snevrere saksfelt, men tilgjengelig stor beslutningsmyndighet. ”Et AS eller et IKS vil ha et betydelig snevrere saksfelt, som regel begrenset til ett spesifikt felt som for eksempel turisme, parkering, energiproduksjon eller drift av en bygning.” (Jacobsen, 2010, s. 25, ikke-publisert arbeid).

¹⁰ <http://www.regjeringen.no/nn/dep/kkd/Dokument/proposisjonar-og-meldingar/stortingsmeldingar/2008-2009/stmeld-nr-23-2008-2009-9/3/2.html?id=555620> (26.10.09)

¹¹ For flere detaljer: <http://www.ks-bedrift.no/templates/Page.aspx?id=52500> (22.10.09).

Regionråd som instrumenter eller symboler?

Før jeg kommer inn på aktuelle hypoteser og videre empiri før drøftingen, vil jeg gå mye nærmere inn på teoriene som jeg baserer meg på for bedre å kunne svare på mine to underproblemstillinger og som vil gi mine hypoteser nedenfor god tyngde.

Mine to empiriske innfallsvinkler vil virke som bindeledd mellom hovedperspektivet (*hvorvidt regionrådene er instrumentelle regionråd eller institusjonelle regionråd*) og hypotesene mine (som kommer senere i oppgaven). Først vil jeg beskrive teoretisk om etablering av mellomorganisatorisk samarbeid, hvor jeg først vil beskrive hva mellomorganisatorisk samarbeid går ut på, før jeg går videre på teorier om ressursavhengighet og så videre til institusjonell teori. Til slutt går jeg over på nettverksteori og hvordan man kan måle graden av tetthet i nettverk. Den første innfallsvinkelen omhandler altså etablering av nettverk (i form av oppstartsår), mens den andre omhandler nettverksteori (graden av tetthet i regionrådene).

Skillet mellom effektivitet/instrumentalitet og symbolikk/legitimitet

Oliver (1990) fremhever seks ulike eventualiteter (*contingencies*) for danning av interorganisatoriske forhold (IOF): "necessity, asymmetry, reciprocity, efficiency, stability, and legitimacy." (Oliver, 1990, s. 242). Disse kan sees som isolerte eventualiteter, men også kombinert med hverandre.

Av de seks er de fem første relevant for ressursavhengighetsteorien, mens legitimitet er mest relevant for institusjonell teori (som jeg vil komme tilbake til nedenfor).

Oliver (1990) hevder i sin konklusjon at fire eventualiteter for dannelsen av mellomorganisatorisk forhold er formet av ytre faktorer, nemlig: *Nødvendighet, legitimitet, stabilitet og uregelmessigheter*. Eventualiteten *effektivitet* er i all hovedsak formet av indre faktorer, mens *gjensidighet* er påvirket hovedsakelig av "the relative or comparative properties of the participants and their degree of the congruence with one another." (Oliver, 1990, s. 259). I en artikkel fra 1991 sammenligner Oliver ressursavhengighetsteorien med institusjonell teori og drøfter likheter og ulikheter. Oliver (1991) nevner mye av det samme som Rogers & Whetten (1982), men går i sin artikkel dypere og sammenligner forskjeller og

likheter med institusjonalismen (som jeg vil komme tilbake til senere). Som grunnlag hevder hun at ressursavhengighetsteorien (som den institusjonelle teorien) er klar på at organisasjoner ikke befinner seg i et vakuum, men i samfunn og må nødvendigvis forholde seg til sine omgivelser aktivt og kontinuerlig. Organisasjoner blir hele tiden utsatt for ytre krav og press, samt forventninger som må bli innfridd skal organisasjonen overleve. Når det gjelder å forklare oppførselen til en organisasjon forklarer ressursavhengighetsteorien, hva kontekst gjelder, med flere perspektiver. ”Resource dependence theory tends to emphasize the task environment, although this perspective has also adressed the social environment of organizations... and the effect of state pressures on organizations... Resource dependence theorits stress the organizational necessity of adapting to environment uncertainty, coping with problematic interdependencies, and actively managing or controlling resource flows.” (Oliver, 1991, s. 147 – 148).

Å ha høy anseelse er for en organisasjon svært viktig. Derfor må en organisasjon hele tiden strebe etter å opprettholde sin legitimitet hos sine omgivelser (Oliver, 1991). Å oppta seg ideer om hvordan man bør strukturere seg innad og å tilpasse seg etter hva som for tiden er moteriktig kan være med å hjelpe en organisasjon for å oppnå sosiale fordeler eller høy legitimitet blant brukerne/kundene. Isomorfi referer til selve forholdet mellom organisasjonen og dens institusjonelle sammenheng, og man skiller vanligvis mellom normativ, mimetisk og tvangsmessig isomorfi (McGrath, 2006). Rent empirisk sett er det vanskelig å måle graden av isomorfi, som er en av grunnkritikkene mot den tankegangen (Greenwood et al, 2008).

Men hvordan hvordan kan vi avgjøre om et regionråd er symbolsk eller instrumentelt? For det vil jeg benytte meg av to teorier: Teorier om når mellomorganisatorisk samarbeid opprettes, og teorier om tetthet i nettverk.

Viktig er det, før jeg gir meg i kast med å besvare spørsmålet, å poengtere at graden av instrumentalitet/symbolikk varierer blant organisasjoner. Som Kennedy & Fiss har hevdet: ”Both legitimacy and efficiancy factor into the moves of both early and later adopters – that is, wanting to look good, does not preclude wanting to do well.” (Kennedy & Fiss, 2009, s. 914).

Etablering av mellomorganisatorisk samarbeid – noen definisjoner

Rogers & Whetten skrev i 1982 en bok som i dag regnes, blant organisasjonsteoretikere, statsvitere, med flere, som en klassiker, som tok for seg mellomorganisatorisk koordinering (*Interorganizational Coordination*). Selv om mesteparten av deres forskning var basert på empiri fra USA, som er en føderalstat, så er teoriene deres også høyst relevante for min oppgave om interkommunalt regionråd. Rogers & Whetten definerer mellomorganisatorisk koordinering (MOK) som: ”... *the process whereby two or more organizations create and/or use existing decision rules that have been established to deal collectively with their shared task environment.*” (Rogers & Whetten, 1982, s. 12). Rogers & Whetten fremhever at koordinering kan være i form av struktur eller som prosess. ”Warren et al. (1974) were among the first to develop a perspective on coordination that focuses upon decision making. They define coordination as ”*a structure or process of concerted decision making or action wherein the decisions or action of two or more organizations are made simultaneously in part or in whole with some deliberate degree of adjustment to each other.*”” (Rogers & Whetten, 1982, s. 16). Likesom Rogers & Whetten vil også jeg basere meg på denne definisjonen av koordinering (som MOK.). Jeg er av den oppfatning at det er viktig å se på MOK både som en struktur og som en prosess. Dette gir et mer bredere utgangspunkt enn om en kun ser det på som, for eksempel, en prosess. Som struktur blir det i all hovedsak lagt vekt på å spesifisere forholdet mellom deltakerne (altså mellom kommunene). Dette inkluderer blant annet; 1) Den relative makten den enkelte innehar, 2) formelle regler som retningslinjer, og 3) til hvilken grad hver enkelt deltaker taper autonomi. Som prosess er det relasjonen med fremstilling av felles bestemmelse som gjelder. Det hevdes at i samarbeidskoordinering blir deltakerne stadig påvirket av ytre faktorer som andre organisasjoner og miljøet rundt beslutningsarenaen (Rogers & Whetten 1982). Både som struktur og prosess er koordinering svært relevant for min oppgave. (For eksempel er lovbasen det enkelte regionråd baserer seg på relevant for koordinering som struktur, mens det å sitte i et regionråd vil virke hemmende og fremmede for samarbeid for de representantene som sitter der. Prosessen vil her være fra oppstartsåret og fram til i dag, mens strukturen vil gjerne være hvor formalisert og standardisert samarbeidet er).

Samarbeid (cooperation) blir av Rogers & Whetten definert som ”*deliberate relations between otherwise autonomous organizations for the joint accomplishments of individual operating goals.*” (Rogers & Whetten, 1982, s. 13). I følge Rogers & Whetten (1982) skjer koordinering under formelle omstendigheter og på visse kriterier med henhold til felles

ressurser delt av organisasjoner, mens samarbeid foregår på mer uformelt plan og sikter til å bedre gjensidigheten i fraværet av regler. Hvorfor skille mellom koordinering og samarbeid? Svaret jeg velger å gi er at i følge Rogers & Whetten (1982) skjer koordinering under formelle omstendigheter og på visse kriterier med henhold til felles ressurser delt av organisasjoner, mens samarbeid foregår på mer uformelt plan og sikter til å bedre gjensidigheten i fraværet av regler.

Teoretisk om ressursavhengighetsteori

Om ressursavhengighetsteori skriver Rogers & Whetten: "It involves specific assumptions, concepts, and propositions about the formation and persistence of interorganizational ties. It stresses power in the sense of control over resource contingencies as the principal explanation for such ties. It assumes that organizations need resources and will respond to threats of resource deprivation. In this treatment the interorganizational relationship, set, or network is a structure composed of power dependence relations." (Rogers & Whetten, 1982, s. 142 - 143). Denne teorien går med andre ord ut i fra at ressurser er organisasjoners hovedfokus, det være seg enten mennesker, teknologi eller informasjonstilgang eller kapital som ressurser. Hvis det å inngå i et mellomorganisatorisk nettverk (eller samarbeid) vil styrke en organisasjons tilgang til ressursen den ellers ikke ville hatt tilgang på, så vil det øke sannsynligheten for at den vil ivre for et slikt samarbeid. "Resource dependence theory may provide accounts for why certain specific networks have formed, why particular division of labor have developed between organizations, and why certain patterns of control between organizations have developed." (Rogers & Whetten, 1982, s. 143). Som alle organisasjoner er også kommuner avhengig av å ha tilstrekkelig tilgang til ressurser som de trenger for å yte de tjenester de er pålagt. Småkommuner har nødvendigvis ikke like god tilgang til nødvendige ressurser (det være seg kapital, arbeidskraft, informasjon eller teknologi) som større kommuner har, og det er gjerne derfor det har blitt argumentert med at småkommuner som samarbeider vil oppnå stordriftsfordeler. Om småkommuner og stordriftsfordeler skriver Jacobsen (2010) at: "Små kommuner ser også ut til å ha større problemer med å tiltrekke seg kvalifisert personale, spesielt på områder der omfanget av oppgaven i kommuner er relativt lite... Dette forklares delvis ut fra kostnader... og delvis ut fra arbeidsmarked... I en situasjon der kommunale beslutningstakere ses som økonomisk rasjonelle aktører, og der de har den kunnskapen som er skissert over, vil det være økonomisk rasjonelt å inngå i et forpliktende samarbeid med andre,

slik at flere kommuner kan slå sammen sine ressurser og utnytte eventuelle stordriftsfordeler. *Spesielt vil dette gjelde for kommuner som ikke er stand til å utnytte stordriftsfordeler, altså kommuner med et folketall i underkant av 10000 innbyggere.*” (Jacobsen, 2010, s. 32.

(09.11.09), min krusiv). Som Jacobsen skriver har ikke småkommuner nødvendigvis god nok tilgang til de ressurser som gjerne kreves for å holde på eller tiltrekke seg personer med for eksempel, spisskompetanse (som for eksempel en spesialpedagog).

Ressursavhengighetsteorien, som jeg har nevnt ovenfor, sier nettopp om organisasjoner at de er avhengige av å holde på egne ressurser og tilegne seg nye. Hvis man får lettere tilgang til nødvendige ressurser en mangler ved å danne et mellomorganisatorisk samarbeid så øker sannsynligheten for at organisasjoner gjør nettopp det. En kommune kan, for eksempel, ha god tilgang til vannkraft, mens en nabokommune kan ha landareal som grenser mot havet og et skipsverft med godt rykte. Men begge er småkommuner, og sliter med å tiltrekke seg interessenter. Dette kan bli gjort noe med ved å inngå samarbeid for å oppnå stordriftsfordeler. Med stordriftsfordeler ”... menes en situasjon der kostnaden pr. produsert enhet, f.eks. pr. distribuert legemiddel, synker når produksjonen øker. En konsekvens av stordriftsfordeler er dermed at totale kostnader er lavest dersom den samlede produksjonen utføres av en effektiv produsent. Isolert sett gir dette et ønske om å begrense antall aktører i markedet.”¹² Forklaringer som dette tyder på at kommunene som inngår et forpliktende samarbeid er klar over sine mangler og de fordeler som de vil oppnå ved et slikt samarbeid. De er med andre ord rasjonelle aktører. For å si det som Rogers & Whetten (1982), så har kommunene en gruppesentrert tilnærming til sine problemer, de utøver en felles forpliktelse, samt at de har likedan ressurser, mål og behov. Disse er tre faktorer som Rogers og Whetten (1982) nevner som fasiliterer samarbeid og koordinering organisasjoner i mellom (for flere komponenter se Rogers & Whetten (1982), s. 63, Table 4.1). Den geografiske avstanden mellom kommunesentraene er også av stor betydning for å lettere etablere samarbeid. ”The decision to coordinate is made much easier if... these organizations are near each other geographically. This would allow for informal interactions between staffs of organizations.” (Rogers & Whetten, 1982, s. 58). ”Staffs of organizations” vil her være rådmenn, ordførere, kommunepolitikere og –administratorer. Men hva da med store kommuner, gjerne med innbyggertall på over 20.000? Situasjonen for disse kommunene er nærmest det motsatte av småkommunenes. Med en, sett i norsk sammenheng, stor befolkningsgruppe har storkommunene bedre grunnlag for kommunale inntekter som

¹² <http://www.regjeringen.no/nb/dep/hod/dok/nouer/1997/nou-1997-6/8/2.html?id=343758> (15.01.10)

eiendomsskatt og andre kommunale avgifter som blir betalt av innbyggerne. Samtidig har disse kommunene mer å tilby folk med spesialkompetanse. Måten for småkommuner å svare på dette på er gjerne å slå seg sammen, enten ved kommunesammenslåing eller ved å danne regionråd. Pfeffer (1982) bruker eksemplet på småbedrifter som danner allianser: "... there are numerous examples of small organizations banding together in associations and achieving substantial control over their environments." (Pfeffer, 1982, s. 198).

Hvis dette stemmer vil et dominerende antall kommuner som danner regionråd i den første oppstartsbølgen være småkommuner med relativt små avstander mellom kommunesentrene. Med andre ord:

(Hypotese 1) "Små kommuner, med relativt små avstander, er de som først vil være ute med å danne forpliktende samarbeid, i form av regionråd, for å oppnå stordriftsfordeler."

"Med relativt små avstander" tyder på tetthet mellom kommunesentrene og dermed kort reiseavstand for dem som bor i de deltakende kommunene. Dette vil nødvendigvis gjøre det enklere å starte opp politisk samarbeid interkommunalt.

Pfeffer (1982) er klar på at siden organisasjoner ikke er selvforsynte med interne ressurser, så er de avhengig av sine omgivelser for de ressurser de måtte mangle. Han hevder videre at nettopp denne avhengigheten kan virke som grunnlag for dannelsen av interorganisatorisk innflytelse. På samme måte som individer innad i organisasjoner er under påvirkning og press fra sine kollegers og sjefers forventninger, således er også organisasjoner under press fra dem de er gjensidig avhengige av. "Thus, resource dependence theory suggests that organizational behaviour becomes externally influenced because the focal organization must attend to the demands of those in its environment that provide resources necessary and important for its continued survival." (Pfeffer, 1982, s. 193). De kommunene som ser at de ved å danne samarbeid med andre kommuner vil få tilgang til ressurser de ellers ikke ville ha hatt tilgang til, vil ivre (eventuelt "fri til") til dannelse av interkommunalt regionråd eller, for å bruke Jacobsens uttrykk, "interkommunalt politisk samarbeid". Det er et kjent faktum at kommuner i Norge ikke har lik tilgang til ressurser, og at det dermed er noen kommuner som er fattige på ressurser, mens andre igjen er rik på ressurser. Eventuelt kan enkelte kommuner være rik på ressurser i form av mennesker, men fattig på andre ressurser i form av penger. Derfor er det rimelig å anta at fattige kommuner vil være mest ivrig i å inngå interkommunalt, politisk samarbeid med rikere kommuner, mens de rikere kommunene vil vegre seg mot å inngå samarbeid med fattigere kommuner. Kommuner får sine inntekter fra statlige overføringer, avgifter og gebyrer og skatter. Spesielt eiendomsskatten er en type skatt som kommunen i

større grad kan bestemme selv. Statlige overføringer er både i form av frie og øremerkede midler. I form av skatter, avgifter og gebyrer, samt frie overføringsmidler fra staten, så har kommunene økonomisk handlefrihet. Dette igjen avhenger av at grunnlaget er der.

Kommunale avgifter er gjerne vanlige når man har kjøpt seg et hus eller leilighet. Som Jacobsen skriver: ”Skattegrunnlag, andre inntekter og utgifter varierer betydelig, faktisk så mye at man uten problemer kan snakke om rike og fattige kommuner (relativt sett). Innenfor teori om strategisk samarbeid, påpekes det at en av hovedgrunnene til å inngå i en strategisk allianse med en annen organisasjon er å få tilgang til et sett ressurser som organisasjonen selv ikke har kontroll over.” (Jacobsen, 2010, s. 33, upublisert arbeid). I en region hvor det foregår mye dagpendling vil det være nødvendig å legge til rette for best mulig veistandard og kollektivtrafikk for dem som pendler. Pendling vil si en lang reise, fra utgangspunktet (gjerne hvor en bor) til et spesifikt sted (gjerne hvor en jobber) og tilbake igjen, hvor en iløpet av denne reisen ofte krysser en eller flere kommunegrenser for å komme seg fra A til B og tilbake igjen hver dag. I motsetning til amerikanerne så flytter nordmenn sjeldent på seg, men pendler desto mer (enn de flytter, ikke nødvendigvis mer enn amerikanere). ”I perioden mellom 1980 og 2003 ble denne pendlingen [les; dagpendling] mer enn fordoblet. Folk flytter noe mindre og pendler mer, noe som er mulig fordi nettopp den fysiske kommunikasjonen er blitt så mye bedre enn før.” (Jacobsen, 2010, s. 33, upublisert arbeid). En slik region kan ansees som å være en funksjonell region: ” *En funksjonell region* avgrenses i forhold til omgivelsene av funksjonelle koplinger mellom mennesker og anlegg. Det gjelder transport og kontakter av ulike slag, enten det er mennesker, varer, tjenester eller informasjon man flytter, eller flytter seg i forhold til. **Pendling, handlereiser, transportårer, terminaler**, m.v. er elementer i avgrensning av en slik region. Den er gjerne sentrert med en kjerne eller et sentrum som betjener et omland. Dette er en type region der grensene tilpasser seg samfunnsutvikling og som kan endre seg raskt i enkelte perioder og områder, som for eksempel storbyregioner.”¹³ Hvor begrepet region kan defineres som et avgrenset område med en bestemt og sentral funksjon. Det er vanlig å skille mellom naturgeografiske, identitetsregioner, administrative regioner og, som nevnt, funksjonelle regioner.¹⁴

Det kan argumenteres med at organisasjoner som inngår i et forpliktende og mer formalisert samarbeid vil ha økt grad av motivasjon til å forfølge felles målsetninger avtalt organisasjonene imellom. Samtidig er det en fordel for partene at de innehar stor grad av likheter i sine strukturer (innad i organisasjonene)/behov (for eksempel å gå fra å være en

¹³ http://www.sv.uio.no/mutr/publikasjoner/rapp2003/rapport76/index-3_1.html (min uthevning) (15.01.10).

¹⁴ Se http://www.sv.uio.no/mutr/publikasjoner/rapp2003/rapport76/index-3_1.html, samt Selstad 2003.

fraflyttingskommune til å bli en tilflyttingskommune)/evne til å dekke sine egne behov/tjenester (avhenger gjerne av ressurser tilgjengelig) (se Rogers & Whetten 1982). Derfor er det rimelig å anta at kommuner som ønsker å få bukt med sin dårlige økonomi og eller i lag med sine respektive nabokommuner danner en funksjonell region vil ha et mer forpliktende og formalisert regionråd. Ressurser er, som nevnt tidligere, ikke bare kapital, men også mennesker og teknologi. Det kan argumenteres med at det å evne å skape forutsigbarhet vil hjelpe på kommunens interne beregning av tilførsel av materiale og resultater. Oliver skrev i 1990 en artikkel om ulike årsaker for hvorfor organisasjoner velger å inngå i et samarbeid "... the decision to initiate relations with another organization is commonly based on multiple contingencies" (Oliver, 1990, s. 246). Deriblant kombinerte hun gjerne to eller tre årsaker sammen (noe jeg vil komme nærmere innpå senere i oppgaven): "For purposes of improving efficiency, an organization may attempt to secure stable relations with another organization (e.g. a supplier), expecting that stability will facilitate the acquisition of additional resources. In the same vein, the impetus to pursue mutually beneficial relations may be greater if an organization anticipates that greater internal efficiency will result from the relationship." (Oliver, 1990, s. 248). Samtidig er hun også klar på at der hvor det er knapt med ressurser og organisasjoner alene ikke kan få tak på dem, så øker sannsynligheten for dannelsen av mellomorganisatoriske forhold (Oliver 1990; Rogers & Whetten, 1982). Hvis dette har noe for seg, så vil følgende hypoteser få støtte:

(Hypotese 2) "Regionråd vil først dannes blant kommuner med dårlig økonomi" og **(hypotese 3) "regionråd vil være mer forpliktende og mer formalisert der det er kommuner med dårlig økonomi eller som er plassert i en funksjonell region som inngår"**.

Pfeffer (1982) identifiserer to elementer i ressursavhengighetsteoriens argument. Den første beskriver utviklingen av interorganisatorisk makt som påvirker organisasjoners aktiviteter, med andre ord: En organisasjons omgivelser påvirker fordelingen av makt innen organisasjonen, som igjen påvirker utvelgelse og videre fjerning av administratorer. Dette vil tilslutt ha betydning for organisasjonens konkrete handling og strukturer, som vil være synlige for omgivelsene. (For detaljer se Pfeffer, 1982, s. 202 – 203). Den andre sporer de ulike strategiene som organisasjoners og deres ledere bruker for å håndtere eksterne hindre som er et resultat av ressursavhengighet. "... in a competitive relationship, the two parties are in a zero-sum situation, living off the same resource pool, if you will, so that what one receives is precluded to the other." (Pfeffer, 1982, s. 194.). Videre hevder han at hvorvidt en organisasjon

må handle for å forme sine omgivelser avhenger av hvorvidt graden av konkurransepreget usikkerhet i omgivelsene er høy eller lav.

Spesielt, hevder Oliver, vil *gjensidighet* gjenspeile samarbeid, kollaborering og koordinering blant organisasjoner, heller enn makt og kontroll. Dette gir grunnlag for å tro at der samarbeid, kollaborering og koordinering er høy, således er også gjensidigheten mellom organisasjonene.

Kravet for *effektivitet* innen offentlige tjenester kan også være en faktor som kan motivere kommuner å opprette tettere samarbeid – gjerne i form av interkommunale samarbeid. Effektivitet henspiller seg i form av en organisasjons ønske om å bedre sine interne beregninger av tilførsel av materiale/resultater. Ønske om å redusere kostnader, og forventninger til fordeler av slike forhold kan være intensiver for etablering av interorganisatoriske forhold. Effektivitet dreier seg om at organisasjoner går sammen for å bedre fortgangen når det kommer til å løse felles oppgaver og å redusere kostnader og utgifter. De (organisasjonene) går sammen for å finne ut om det beste er å dele transaksjonene dem i mellom eller hver for seg. ”... the formation of an IOR is prompted by an organization’s attempt to improve its internal input/output ratio, not by the need to conform to the dictates of a higher jurisdiction, the desire to exert power and control over external resources, or the wish to pursue reciprocal interorganizational benefits.” (Oliver, 1990, s. 245). Her viser Oliver hva som skiller eventualiteten effektivitet fra de tre andre som jeg allerede har nevnt ovenfor (nødvendighet, uregelmessighet og gjensidighet). Oliver (1990) hevder at når transaksjonskostnadene for en organisasjon øker, så øker sjansen for interaksjon med andre organisasjoner og dermed dannelse av interorganisatorisk samarbeid. Her er det rasjonell tankegang som gjelder og økonomifokuserte teorier er mest relevant. Videre nevner Oliver at det ikke har blitt noe forsøk på å konsolidere effektivitet med nødvendighet, makt eller gjensidighet (noe som kan virke som en svakhet i litteraturen).

I henhold til bedre å kunne redusere usikkerhet og å veie opp for turbulente omgivelser er det ønskelig for en organisasjon å skape forutsigbarhet og derfor *stabilitet*. I interorganisatoriske forhold, hvor samarbeid og kollaborering er gode og sunde, vil det hjelpe på å utveksle kunnskap om omgivelsene og informasjon som trengs for å skape den nødvendige og ønskede forutsigbarheten.

Å rettferdiggjøre sine aktiviteter og å skape en aksept for sin eksistens er helt nødvendig for en organisasjons overlevelse. Derfor er *legitimitet* av stor betydning. Ifølge Oliver dannes noen IOF-er på grunnlag om et ønske om økt legitimitet i sine omgivelser.

Legitimitetseventualiteten vil jeg komme tilbake til under institusjonell teori.

Om eventualiteten *nødvendighet* skriver Oliver: ”Whetten (1981)... distinguished between IOR structures of mutual adjustment (voluntary), alliance structures (intermediate), and corporate structures of coordination (mandated).” (Oliver, 1990, s. 243). Å skille mellom frivillig og fullmakt er viktig, mener Oliver, fordi konsekvensen og betydningen av et forhold basert på en av dem er fundamentalt forskjellig. Ut ifra det Oliver skriver kan det virke som at forhold basert på fullmakt øker samhandlingen mellom organisasjonene i forholdet, men at det også kan redusere oppfatningen av kontroll av ens omgivelser (se også Pfeffer 1982). Rogers & Whetten bruker ikke ordet ”*necessity*”, men heller ”*actual needs/benefits*” som en av de kontekstuelle komponentene som fremmer samarbeid. ”

Videre, om *uregelmessighet*, skriver Oliver: ”Organizational concerns about loss of autonomy and control in IORs are acknowledged repeatedly in the literature.” (Oliver, 1990, s. 244). Det viser seg altså at både det å inneha sterkt ønske om å utøve kontroll, samt sterke ønsker om å unngå å bli utsatt for kontroll motiverer organisasjoner til å samhandle og å danne nettverk.

Om *gjensidighet* (reciprocity) skriver Oliver: ”... IORs occur for the purpose of pursuing common or mutually beneficial goals or interests. The contingency of reciprocity also provides a rationale for the development of certain IORs that cannot be explained by asymmetrical motives.” (Oliver, 1990, s. 244). I motsetning til uregelmessigheter, hvor motivene som beskrives dreier seg om kontroll, utjevning av skjevheter og kompensering av tap av autonomi, så dreier motivene innen gjensidighet seg mer om koordinering og kollaborering blant organisasjoner. Av og til er den beste måten en organisasjon kan overleve og samtidig styrke seg selv på å gå sammen med organisasjoner (som gjerne ligner en selv) som har de samme mål og baserer seg på de samme markedene og interessene som en selv har. Her kommer uttrykket ”sammen står vi, alene faller vi” godt til rette. En modell etter gjensidighet har, ifølge Oliver (1990), rot i utvekslingsteori (exchange theory), samt andre teorier. For som Oliver skriver: ”Several assumptions underlie approaches to IORs based on reciprocity contingencies. First, resource scarcity may induce cooperation, rather than competition... Second, the process of linkage formation typically will be characterized by balance, harmony, equity, and mutual support, rather than by coercion, conflict, and domination. Finally, potential partners to an exchange will anticipate that the benefits of forming a linkage far exceed the disadvantages, particularly the loss of decision-making latitude and the cost of managing the linkage.” (Oliver, 1990, s. 245). Eksempler på eventualiteten gjensidighet finner man mange steder og på mange nivåer i samfunnet, både

lokalt og overnasjonalt. Her kan blant annet Håkon-gruppen (samarbeid mellom ulike matvarekjeder) eller Werner-gruppen (samarbeid mellom ulike klesvarekjeder), og samarbeidet mellom medlemsstater innen den europeiske union nevnes som gode eksempler. Opprettelsen av funksjonelle regioner kommuner seg i mellom med hensyn blant annet til økt grad av interaksjon i form av pendling (inn- og utpendling) kan sees på som gjensidighet, nødvendighet, stabilitet, samt etterkomme kravet om effektivitet. Her vil jeg legge vekt på pendling som en hovedårsak (også fordi pendling kan måles godt empirisk). Som Sørensen skrev i en kronikk i Aftenposten i 2001: ” Effektiviteten i kommunesektoren er et av de aller største problemene i norsk økonomi, og en endret kommunestruktur kan gi et bidrag til å få mer valuta for pengene. Kommunestrukturen har ikke endret seg særlig de seneste 30 årene, mens det har skjedd dramatiske endringer i bosettingsmønster, reisetid og telekommunikasjoner.” (Sørensen i Aftenposten, 2001, s. 3 – 4). Hva pendling angår er spesielt bosettingsmønster og reisetid relevant. Ut ifra dette kan det tenkes at kommuner i regioner som opplever høy inn- og utpendling vil finne det best i å danne tettere nettverk og samarbeid. Her blir også faktorer som det Rogers & Whetten (1982) fremhever som fasilitatorer for dannelsen av MOK relevante, nemlig at de utøver en felles forpliktelse, samt at de har likedan ressurser, mål og behov. For bedre å legge til rette for pendlingsmuligheter (gjerne som et tiltak for å unngå fraflytting) ved å korte ned reisetiden, forbedre kollektivtilbudet, og ha interkommunale løsninger for utbyggingsplanlegging vil kommunene finne det fornuftigst å danne interkommunalt politisk samarbeid. Trenden den siste tiden (ti år tilbake og kanskje mer) er at Norge sentraliseres mer og mer, flere flytter fra bygdestrøkene til storbyene, hvor tilbudene gjerne er bedre og mer variert. Med Sørensens ord: ” Prognosene viser at folk vil fortsette å flytte til sentrale strøk, både til storbyer og regionsentra. Vi må forvente fortsatt kommunal vekst for å møte eldrebølgen og krav til bedre offentlige tjenester. Samtidig vil det være alvorlig mangel på folk til å utføre mange offentlige tjenester.” (Sørensen i Aftenposten, 2001, s. 4). Statistisk Sentralbyrå (SSB) har en god oversikt over befolkningsmengder fra 1995 og framskrevet til 2030. Mens noen kommuner opplever og, etter all sannsynlighet, vil fortsette å oppleve en økning i befolkningsmengde, vil en del kommuner oppleve en nedgang. De færreste vil ha en stabil befolkningsmengde.¹⁵ I så fall er det rimelig å anta at kommuner som gjensidig opplever nedgang vil gå sammen for å få trenden til å snu eller, i verste fall, å stabilisere befolkningsmengden. Å danne et interkommunalt politisk samarbeid kan være som et svar på usikkerheten framtiden vil bringe

¹⁵ For flere detaljer se <http://www.ssb.no/kommuner/> (09.11.09).

med en nedgang i befolkningen og dermed en reduksjon i kommunale inntekter. At alle organisasjoner (private som offentlige som frivillige) higer etter stabilitet er ingen hemmelighet, men måten å oppnå stabilitet, og samtidig redusere usikkerhet, på varierer veldig. En av dem kan være å gå sammen i et interorganisatorisk forhold: "In the literature on IORs, the formation of relations often has been characterized as an adaptive response to environmental uncertainty." (Oliver, 1990, s. 245 – 246). Siden organisasjoner ikke har perfekt kunnskap om sine omgivelser (bundet rasjonalitet), kan en måte å kompensere dette på være å danne tett samarbeid med andre organisasjoner som har tilgang på andre former for informasjon eller ressurser som en selv ikke har, og dermed redusere usikkerhet og fremme stabilitet for seg selv.

Dermed kommer jeg innpå følgende hypotese:

(Hypotese 4) "Regionråd vil bli dannet der hvor kommuner over en lenger periode (på omtrent ti år) har opplevd, stadig opplever og fortsatt vil oppleve, en befolkningsnedgang."

Tillit i et forhold er, som kjent, av stor betydning. Slik er det også innen interorganisatoriske forhold. Desto lenger et forhold har vedvart og så lenge erfaringene organisasjonene tiltar seg hovedsakelig er av det positive slaget, så er sjansen for at det mellomorganisatoriske forholdet blir tettere og sunnere. Rogers & Whetten (1982) har pekt på viktigheten av gode historiske forhold organisasjoner mellom. Å ha gode erfaringer om samarbeid på ett område, så kan det bli starten på samarbeid på flere områder som medlemmene gjerne forplikter seg til i fellesskap, helst med likedan mål og behov, hvor graden av tilgangen til samarbeidsorganisasjonene er høy og belønningen for gruppesentrert tilnærming er oppfattet av alle som positiv. "The historical background of the relations between is a source of crucial interpretations that emerge as inhibitors of interagency coordination... It is inevitable that, as organizations interact over a period of time, specific images of each other take form and are institutionalized. These images become difficult to change." (Rogers & Whetten, 1982, s. 62).

Jeg er av den oppfatning at det er viktig å se på MOK både som en struktur og som en prosess. Dette gir et mer bredere utgangspunkt enn om en kun ser det på som, for eksempel, en prosess. Som struktur blir det i all hovedsak lagt vekt på å spesifisere forholdet mellom deltakerne (altså mellom kommunene). Dette inkluderer blant annet; 1) Den relative makten den enkelte innehar, 2) formelle regler som retningslinjer, og 3) til hvilken grad hver enkelt deltaker taper autonomi. Som prosess er det relasjonen med fremstilling av felles bestemmelse som gjelder. Det hevdes at i samarbeidskoordinering blir deltakerne stadig påvirket av ytre faktorer som andre organisasjoner og miljøet rundt beslutningsarenaen (Rogers & Whetten

1982). Både som struktur og prosess er koordinering svært relevant for min hovedproblemstilling. For eksempel er lovbasen det enkelte regionråd baserer seg på relevant for koordinering som struktur, mens det å sitte i et regionråd vil virke hemmende og fremmede for samarbeid for de representantene som sitter der. Prosessen vil her være fra oppstartsåret og fram til i dag, mens strukturen vil gjerne være hvor formalisert og standardisert samarbeidet er. Som nevnt før så skjer koordinering, ifølge Rogers & Whetten (1982), under formelle omstendigheter og på visse kriterier med henhold til felles ressurser delt av organisasjoner, mens samarbeid foregår på mer uformelt plan og sikter til å bedre gjensidigheten i fraværet av regler. Det er rimelig å tro at desto lenger kommuner har samarbeidet, i form av regionråd, seg i mellom, desto større vil møtehyppigheten og antall behandlede saker være.

Mye på bakgrunn av det Rogers & Whetten (1982) skriver om MOK som både struktur og prosess vil jeg våge meg inn på denne hypotesen. **(Hypotese 5): "Det er grunn til å tro at desto lenger et samarbeid har foregått desto tettere vil gjensidigheten være kommunene i mellom. Med andre ord vil samarbeidet og koordineringen være sterk i disse IKRene (Interkommunale Regionrådene)."**

I tillegg vektlegges at organisasjoner har et vidt spekter av valg av holdninger og reaksjoner som organisasjoner kan utøve for å utøve innflytelse over allokeringen eller kilden av kritiske ressurser (Oliver 1991). "Motives. Both institutional and resource dependence theories suggest that organizations attempt to obtain stability and legitimacy." (Oliver, 1991, s. 149). Ressursavhengighetsteorien antar at organisasjoner til en viss grad har kontroll på eksterne ressurser, eller i hvert fall innflytelse over dem. Eventuelt blir det antatt at en organisasjon har kontroll og eller innflytelse ovenfor en annen partner som grunnlag for å oppnå stabilitet (Oliver 1991). Evnen til å kunne mobilisere sine ressurser er viktig i følge denne teorien, for å kunne demonstrere "social worthiness" som igjen skaper god legitimitet (Oliver 1991). I tillegg hevder Oliver at denne teorien har sine interesser godt kalkulert, i tillegg til at de er politisk. Samtidig hevder teorien at organisasjoner ikke er ettergivende når de er ute etter å få tilfredsstillt sine egne interesser. (For flere detaljer se Oliver, 1991, Table 1, s. 147). I boken til Rogers & Whetten fra 1982 blir ikke betydningen av legitimitet for dannelsen av interorganisatoriske forhold lagt særlig stor vekt på, ei heller betydningen det kan ha for en organisasjon å få såkalt "social gains". Kennedy & Fiss (2009) er klar på at også organisasjoner som inngikk i samarbeid seg i mellom ikke nødvendigvis gjorde det kun på grunnlag av økonomisk vinning, men også av "social gains". Deres undersøkelse viste at både

tidlige og sene adoptere er begge opptatt av både legitimitet og effektivitet. ”... we argue that organizational decision makers consider both the efficiency and legitimacy dimensions of new practices, and that they can approach adoption decisions with a focus on either preventing losses or promoting gains in either dimension... early adopters may also be motivated by the prospect of achieving social gains... For example, early adopters of innovations may reap social benefits from being perceived as market leaders.” (Kennedy & Fiss, 2009, s. 901 – 902). Overført til kommune-Norge kan det være rimelig å anta at kommuner som dannet regionråd tidlig (gjerne før første oppstartsbølge også) ikke bare var opptatt av å oppnå stordriftsfordeler, men også bedre legitimiteten. Som daglig leder for Hallingdal regionråd, i en e-post, har uttrykt det: ”Årsaka til danninga av den gongen Samarbeidsrådet for Hallingdal, var nok fyrst og fremst ut frå ei grunnleggjande tru på samarbeid. Noko av kjenneteikna for bygdelag og kommuner i Hallingdal. Noko av drivkrafta trur eg og var kraftutbygginga og behovet for å sjå utover kommunegrensene i ein slik sammenheng. *Dårleg økonomi var nok ingen drivkraft.* Det kan og nemnast at Hallingdal var den fyrste regionen i landet som fekk godkjent sin regionplan (Miljøverndepartementet 1973).” (Gurigard, 03.11.09, min krusiv). Dette mener jeg er en interessant ny vri og følgende hypotese kan fra dette frembringes:

(Hypotese 6): *”Både de som dannet regionråd før og under første oppstartsbølge og de som dannet regionråd under andre oppstartsbølge var like opptatt med å oppnå både effektivitet og legitimitet”.*

Oppsummering. Ressursavhengighetsteorien analyserer hvordan organisasjoner får tilgang til nødvendige ressurser som de trenger for å yte best mulig. Organisasjoner blir gjerne avhengig av hverandre på grunn av behovet for ressurstilgang de ellers ikke kunne ha fått tak i alene, dermed vil de inngå i samarbeid eller allianser med andre organisasjoner. Dette gjør de gjerne utfra såkalt bundet rasjonalitet, som vil si at de ikke vet helt sikkert på hva de trenger eller hvordan de skal få tak i det de ressursene som trengs. Dannelsen av mellomorganisatoriske forhold skjer etter seks forhold: Nødvendighet, assymetri, gjensidighet, effektivitet, stabilitet, samt legitimitet (hvorav de fem førstnevnte er relevante for ressursavhengighetsteorien og sistnevnte er relevant for den institusjonelle teorien). Ny litteratur på feltet om årsaker for opprettelser av mellomorganisatoriske samarbeid viser at både tidlige og sene adoptere av nye praksiser er begge opptatt av økonomiske som legitime fordeler. Akkurat dette vil jeg komme tilbake til senere.

Om den institusjonelle teorien

Å bli ansett av andre organisasjoner som legitim er viktig for hvorvidt de vil ønske å opprette et mellomorganisatorisk samarbeid. Derfor er det også viktig å ha en høy andel av sosial kapital. Man kan også vise ovenfor sine omgivelser at man er moteriktig, mens man innad i organisasjonen ikke har forandret stort på prosedyrene, dette er også kalt organisatorisk hykling. For enkelte kommuner kan det altså være institusjonelt riktig å opprette regionråd, selv om det bare fungerer som en arena for utveksling av erfaringer og informasjon.

Den institusjonelle teorien tar for seg de mer usynlige press fra omgivelsene, slike som hvilke forventninger det lokale, det nasjonale og likeledes overnasjonale samfunnet har til enhver tid. Institusjonell teori har fått større og større fokus blant litteraturen innenfor organisasjonsteori spesielt de siste tyve årene (altså fra 1990 og framover). Røvik (2007) skriver ganske så treffende om hva som er typisk 00-tallet, hva organisasjonstenkning angår, at ideer om hvordan en organisasjon skal se ut, styres og ledes blir spredd fra land til land som virus. Og han hevder at disse ideene er vanskelig å unnslipe. ”Typisk for tilstanden like etter årtusenskiftet er at alle baler med de samme ideene overalt samtidig.” (Røvik i Morgenbladet (2009), s. 9).

Å rettferdiggjøre sine aktiviteter og å skape en aksept for sin eksistens er helt nødvendig for en organisasjons overlevelse. Derfor er *legitimitet* av stor betydning. Legitimitet er særdeles viktig for en organisasjon som ønsker å overleve i dagens samfunn. Hvis legitimiteten er lav, så kan organisasjonen risikere å miste kunder eller, hvis organisasjonen er et politisk parti, å miste velgere. En organisasjons omgivelser (det være seg eksterne kunder, staten, eller det internasjonale samfunnet) kan utøve press for å få en organisasjon til å rettferdiggjøre sine handlinger og resultater. Oliver skriver at: ”The establishment of IORs for purposes of increasing legitimacy can originate from an organization’s motives to demonstrate or improve its reputation, image, prestige, or congruence with prevailing norms in its institutional environment.” (Oliver, 1990, s. 246). Men det er viktig å legge merke til at det er, som Oliver nevner, lite empiri knyttet til legitimitet og dannelse av IOF.

Oliver (1991) skriver om institusjonell teori at: ”... institutional theory focuses more specifically on the pressure and constraints of the institutional environment. *Institutions* are defined here as regulatory structures, governmental agencies, laws, courts, and professions...

pressures and expectations include not only the state and professions, as institutions, but also interest groups and public opinion.” (Oliver, 1991, s. 147). Fra et institusjonelt perspektiv er det, for en organisasjon, viktig å tilpasse seg til omgivelsenes normer og verdier (“collective norms and beliefs”) (Oliver 1991). En organisasjon kan, til tross for at det ikke gir direkte utslag i dens resultater, delta i samfunnsprosjekter som gir den et godt omdømme. ”In this way, organizational behavior may be driven not by processes of interest mobilization (DiMaggio, 1988), but by preconscious acceptance of institutionalized values or practices.” (Oliver, 1991, s. 149). Videre, om motivasjoner for tilpasning og organisatoriske vaner, skriver Oliver at: ”... institutional explanations of reproduction and isomorphism emphasize the role of conformity, habit, and convention, rather than organizationale power and control, in contributing to stability, and power tends to be attributed to the institutional environment rather than the organization...” (Oliver, 1991, s. 149 – 150). Viktig er også å opprettholde en viss god sosial fortreffelighet (“worthiness”) og å tilpasse seg etter eksterne kriterier (Oliver 1991) for utad å virke korrekt.

Mens en god del av litteraturen om institusjonell teori angående isomorfi, har dreid seg om mimetisk isomorfi (altså tankeløs adoptering av idéer), så utvider Kennedy og Fiss teoriens tankegang om spredning til å omfavne mellomspillet mellom økonomiske og sosiale betraktninger i adopsjonsbestemmelser. De tar utgangspunkt i Tolbert og Zucker’s to-trinnsmodell om adopsjonsspredning at de som starter tidlig søker effektivitet, mens de som kommer senere søker i all hovedsak legitimitet. Det handler om å oppnå både tekniske (effektivitet) og sosiale (legitimitet) ytelser. Kennedy og Fiss hevder at de som tar avgjørelser om å implementerer nye metoder i organisasjonen sin tar høyde for både effektivitet og legitimitet når de skal fatte avgjørelsen. Oversatt til regionråd kan en si det slik at de regionråd som ble dannet før og under første oppstartsbølgen søkte ikke kun utelukkende effektivitet (som for eksempel å oppnå stordriftsfordeler), men også samtidig legitimitet. Det å oppnå stordriftsfordeler kan også være en måte å oppnå legitimitet blant befolkningen i småkommuner, blant annet i form av økte og forbedrete tjenestetilbud. Samtidig så betyr dette at de regionråd som ble dannet under andre oppstartsbølge ble dannet med ønske om å gjøre det som er riktig, samtidig som man gjerne ønsket å være effektiv. Med andre ord er det grunnlag for å tro at (i hvert fall) ikke alle regionråd dannet etter 2000 var dannet etter mimetisk isomorfi. For Kennedy og Fiss fant i sin undersøkelse at ”... early adopters are in fact concerned with social gains, while later adopters are also concerned with avoiding economic losses. These findings lend support to our view that neither timing nor the progress

of diffusion makes economic and social outcomes mutually exclusive concerns.” (Kennedy & Fiss, 2009, s. 912). Dette tyder på at det ikke er periodisk avhengig for hva som er grunnlaget for motivasjon, men heller at normene for motivasjon er universelle for tidlige som sene oppstartere. Hvis resultatene fra dataene jeg har samlet inn tyder på at sene oppstartere tar regionrådssamarbeidet liker seriøst og alvorlig som de som startet opp tidlig, så vil det tyde på funnene til Kennedy og Fiss også gjelder for dannelse av regionråd. I hvor stor grad det gjelder, vil gjenstå å se.

Mens ressursavhengighetsteorien virker mest relevant for de interkommunale regionråd med tidlig oppstartsår (i tillegg til den første oppstartsølgen), så virker institusjonell teori mest relevant for de med noe senere oppstartsår (den andre oppstartsølgen).

Interkommunale regionråd er i bunn og grunn nettverk dannet av kommuner som har funnet det nyttig å inngå i samarbeid. Før jeg går videre er det for meg viktig å definere hva et nettverk er. Det finnes mange former for definisjoner av nettverk og nettverksorganisering. Den jeg finner mest relevant for min oppgave er fremhevet av Røvik: ”En hyppig sitert definisjon utformet av Colin Hastings er denne: ”Networking... (is) the implementation of a range of social, cultural and technological processes that results in a devolution of power and responsibility and the breaking down of organizational boundaries. This facilitates direct person-to-person connections, sharing of information and joint working (both within and between organizations) in order to pursue common objectives, solve problems and satisfy the expectations of internal and external stakeholders more effectively and rapidly” (Hastings 1996:14).” (Røvik, 2007, s. 129). Denne definisjonen er relevant også fordi den er så omfattende. Som § 27 og § 28 fremhever, så får interkommunale regionråd delegert myndighet fra en øvre myndighet, nemlig kommunestyrene. Med delegert myndighet, følger nødvendigvis ansvar. Ansaret avhenger av saksbredden som regionrådet har til disposisjon. Dette er gjerne nedfelt i vedtektene som også har blitt tilsendt og godkjent av de respektive kommunestyrene. Jeg vil driste meg til å hevde at når deltakerne møter hverandre til samling i regionrådene så brytes organisatoriske (kommunale) grenser ned. Hvorvidt dette er bra og effektivt eller ikke, er for en annen diskusjon. Gjennom sekretariatet, hovedsakelig, blir informasjon spredt til kommunestyrene og representantene der (”sharing of information”). Samtidig er det også naturlig å anta at når deltakerne (det være seg ordførere, rådmenn, opposisjonspolitikere, osv.) møter hverandre i regionrådene for å diskutere felles oppgaver, så arbeider de samlet (”joint working... in order to pursue common objectives...”). Det er gjerne sånn at kommunestyrene har interesse av å delegere myndighet og ansvar til et

overkommunalt organ for at dette organet bedre kan løse felles oppgaver på en tilfredsstillende og rask måte.

Når man skal måle intensiteten av samarbeid i et nettverk kan det være nyttig å ha en del relevante dimensjoner som beskriver nettverk i bakhodet. Som Scott & Davis nevner: ”Network analysts have developed several useful measures...” (Scott & Davis, 2007, s. 282). Scott & Davis trekker frem seks relevante målenheter:

1) **Avstand** (*Distance*); Altså den korteste veien mellom to aktører i ett gitt nettverk. ”The average distance between any two people (or organizations) is an important property of a network – information, fads, and diseases all spread more quickly when average distance is short...” (Scott & Davis, 2007, s. 282).

2) **Sentralitet** (*Centrality*) som forteller oss hvor viktig en aktør er i ett gitt system, og er det mest brukte målet for nettverksposisjon. Det går ut på hvor mange direkte kontakter en aktør har. “Analysts distinguish between *in-degree* (how many ties flow towards you) and *out-degree* (how many ties flow outwards from you)... A second measure of centrality is *closeness*, which describes how far (that is, how many degrees of separation on average) are all the other people in the network... A third centrality measure is *betweenness*. This asks: How often am I on the shortest path between any two other people in a network? ... Yet another measure of centrality is the *eigenvector* measure... asks, ”Do I have many friends who themselves have many friends?” and so on. The search engine Google relies on a measure much like this...” (Scott & Davis, 2007, s. 282 – 283).

3) **Klynge- og strukturhull** (*Clustering and structure holes*). Beskriver hvor mange av de aktørene som er forbundet med en selv som, fra før av, kjenner hverandre. “If you were to draw a sociogram of all your friends, with you at the center, then each pair of your friends who did not know each other would form an open triangle, with you in the middle and a gap in between [structural holes, red. anm]...” (Scott & Davis, 2007, s. 283).

4) **Ekvivalens** (*Equivalence*), i den grad to aktører deler det samme forholdsmønsteret i ett gitt nettverk, så er de to strukturelt tilsvarende (les *structurally equivalent*).

5) **Tetthet** (*Density*), beskriver hvorvidt samtlige aktører i ett gitt nettverk faktisk er forbundet med hverandre. ”More formally, density is the percentage of possible relations in a network’s cohesion...” (Scott & Davis, 2007, s. 284).

6) **Sentralisering** (*Centralization*), fanger opp graden av hvor sentral en bestemt/noen bestemte aktør/aktører er i nettverket. ”If everyone is equally central... then the centralization score is zero; if one person completely dominates the network, then centralization is one.”

(Scott & Davis, 2007, s. 284).

Avstand blir av Scott & Davis (2007) påpekt som noe av stor betydning når man skal analysere nettverk. Dette blir også gjeldene for regionråd. De aller fleste regionråd har et sekretariat lokalisert på et bestemt sted, og der er også gjerne kilden til relevant informasjon lokalisert. Hos noen regionråd er avstandene mellom møteplassene ganske stor (gjærne to – tre kjøretimer), mens hos andre igjen relativt liten (kanskje bare en halv times kjøretur). Nå hjelper jo internett og e-post på, men som Fyrand (2005) hevder så er det ingenting som er som møter ansikt til ansikt. Det er en kjent sak at man ikke kan sitte inne og forstå markedet utenfor. Fyrand nevner ordet *tilgjengelighet* som viktig i forhold til ressursbruk: ”Hvordan ressursene i et nettverk kan utnyttes, er avhengig av graden av tilgjengelighet... Den geografiske tilgjengeligheten er en konkret og viktig for hvordan vi kan bruke nettverket. Bor du i Oslo, men har mesteparten av nettverket ditt i Nord-Norge, vil mangelen på tilgjengelighet være stor.” (Fyrand, 2005, s. 123). Ressurser her kan gjerne være mennesker og informasjon. Det er rimelig å anta at i regionråd hvor det er stor avstand mellom møtesentrene/senter-periferi, vil bruken av ressurs være minimal, mens den vil være betydelig bedre og hyppigere i regionråd som er mer sentralisert og avstanden er liten. I regionråd som, for eksempel, bare har en innbygger per kvadratkilometer vil man trygt si at avstanden deltakerne mellom er stor, mens der hvor det er over 100 innbyggere per kvadratkilometer vil ressursbruken være bedre. Norge består av 74 523 øyer i saltvann og 42 593 i ferskvann, til sammen 117 116 øyer, og har i tillegg mange øykommuner. De aller fleste av disse øykommunene er for småkommuner å regne (dvs at de har under 10 000 innbyggere). Det er gjerne snakk om lengre avstand til sine respektive nabokommuner, hvor ofte eneste forbindelse er i form av fergesamband. Det er et faktum at en del av regionrådene i Norge enten består kun av øykommuner eller hvor øykommuner gjerne utgjør halvparten av deltakerkommunene Disse regionrådene befinner seg hovedsakelig langs kysten fra Rogaland og videre nordover til Finnmark. Kystregionråd er regionråd hvor minst halvparten av deltakerkommunene er kystkommuner (dvs. at en betydelig del av kommunens landareal grenser mot sjøen). På den andre siden har vi landkommuner som gjerne har slakt landskap og bedre forutsetninger for god infrastruktur. Dette gjelder i all hovedsak kommuner i fylker som Vestfold, Østfold, Akershus og Hedmark. Riktignok kan en si det samme om en del kommuner i, for eksempel, Finnmark. Her er det viktig å ha befolkningstettheten i bakhodet. Kommuner i fylker som, for eksempel, Hedmark og de tre nordligste fylkene, har ofte tynt befolkningsgrunnlag. Enkelte har under én innbygger per kvadratkilometer. Det samme går for regionråd, hvis deltakerkommuner fra før av har tynt befolkningsgrunnlag. Enkelte

regionråd har gjerne bare ikke mer enn fire innbyggere per kvadratkilometer, men gjerne en befolkning på til sammen over 30 000 innbyggere. Her snakker man altså om store geografiske avstander mellom folk, og mellom deltakerne i de øverste organene i regionrådene. Motsatt finner vi regionråd, hvis befolkningsgrunnlag er tett og den geografiske avstanden dermed er relativt liten.

I så måte har geografien og bosetningene enorm innvirkning på graden av tetthet i regionrådene. Dermed er det rimelig å anta at følgende hypotese vil få god støtte.

(Hypotese 7): ” I regionråd hvor avstanden mellom deltakerne er relativt liten vil møtehyppigheten være større og dertil samarbeidet tettere enn i regionråd med relativt stor avstand”.

Scott & Davis fremhever to generelle advarsler det er verd å legge merke til: ”First, the meaning of different network measures depends entirely on the nature of the relationships being mapped, which can include friendship or hatred, corporate alliances or corporate lawsuits... Second, networks are often ”multiplex,” meaning that different kind of relationships often overlap.” (Scott & Davis, 2007, s. 281).

Organisasjoner består av mennesker og kommuner er ikke annerledes her. Intensiteten av samarbeidet kommuner mellom kan ansees som å blant andre avhenge av hvor godt det sosiale nettverket er. ”Et sosialt nettverk kan en definere som et sett av relativt varige relasjoner mellom mennesker. Nettverk er definert ved to mengder: En mengde aktører og en mengde relasjoner mellom disse. Aktørene er vanligvis individer, men *nettverksperspektivet kan også anvendes overfor andre typer aktører, for eksempel organisasjoner*. Uttrykket nettverk henspeiler på en mulig billedlig fremstilling av et sett av relasjoner, der aktørene fremstilles som punkter og relasjonene som linjer (Schiefløe 1985:122)”. (Fyrand 2005, s. 34 – min kursiv). Denne definisjonen er basert på sosiologers definisjon av begrepet sosialt nettverk.

Fyrand (2005) poengterer viktigheten i å skille mellom sosiale nettverk (som er strukturen) og den sosiale støtten (som er innholdet/funksjonen i nettverket) (for mer utdypende se Fyrand 2005, s. 36 – 37). Om sosiale integrasjonsprosjekter skriver Fyrand at: ”Privat kontakt mellom lederne er en viktig del av denne samhandlingsprosessen som påvirkerkontakt og samhandling mellom organisasjonene på en positiv måte, noe som gir rom for økt samarbeid.”

(Fyrand, 2005, s. 345). Det dreier seg om at ”like barn leker best”. Hvorvidt dette er noe bra eller ikke, er ikke noe jeg vil diskutere nærmere her eller i min drøfting nedenfor. Jeg er kun ute etter å finne ut om denne hypotesen kan stemme eller ikke. Samtidig er det en fare for å ha slike organ med ”like barn”. Jeg vil anta at disse ordførerne ikke bare møter hverandre på rent formelt grunnlag, men også (gjærne i lunsjpausen) i uformelle sammenhenger. ”Informal relations exist in reference to or even in opposition to the formal relationships. It is as if the non-prescribed paths or relationships or exchanges are “draped” upon a scaffolding of the formal relationships. The instituted or prescribed relations are always in some way, even negatively, “taken into account. [...] Embeddedness can function as the “cause” of the way networks appear. For example at the organizational level, “... political, legal, cultural, industry, and/or regional environmental conditions impact the likelihood of inter-organizational network formation and the forms of networking” (Oliver and Ebers 1998). But networks are not only “caused” by social conditions. Actors have agency and are constantly elaborating on the hand they have been given. This is the position taken by most of the literature that deals with “informal” relations and is concerned with actors as brokers and the makers of connections (Boissevain 1974).” (Kadushin, 2004, s. 24 – 25). Innenfor sosial støtte, som Fyrand også nevner og med rette skiller fra sosial integrasjon, er det vanlig å skille mellom det House (1981) kaller for: ” emotional, appraisal, informational and instrumental.”¹⁶ Av disse er det uformell sosial støtte som er relevant for det jeg skriver om. ” Informational support includes advice, suggestions, or directives that assist the person to respond to personal or situational demands.”¹⁷

May og Winter skrev en interessant artikkel i 2007 om samarbeidsforhold mellom ”one type of organization-municipal employment services- and a range of governmental and non-governmental partners for employment services in Denmark.” (May & Winter, 2007, s. 479). Denne artikkelen er aktuell og relevant for meg spesielt på grunn av forfatterens fokus på kollaborering mellom organisasjoner og hva som kreves for et tett og godt samarbeid organisasjonene i mellom. ” We show that ’healthier’ collaborative relationships, which directly involve managers and foster positive relationships, have stronger perceived outcomes... that managerial factors are important in determining the outcomes of collaborative arrangements.” (May & Winter, 2007, s. 498). Under møtene i de politiske organene vil deltakerne (gjærne i form av ordførere) utveksle råd, forslag eller krav alt

¹⁶ http://www.euphix.org/object_document/o5479n27411.html (19.01.10).

¹⁷ http://www.euphix.org/object_document/o5479n27411.html (19.01.10).

ettersom hva situasjonen krever. Jeg vil her anta at i de regionråd hvor de politiske organene kun består av ordførere med stemmerett (altså formet etter ordførermodellen (se NIVI 2007)) eller bestående av ordfører og rådmenn (altså formet etter ordfører-/rådmannsmodellen (se ovenfor)), så vil møtefrekvensen og antall saker behandlet være stor i løpet av året (2008). I så måte vil denne hypotesen få støtte.

(Hypotese 8): ”I regionråd hvor regionrådet er organisert etter ’ordfører-’ eller ’ordfører-/rådmannsmodellen’ vil samtidig ha flere møter og behandle saker i løpet av året.”

Begrepene makt og sentralisering er også viktig å ta med hva variasjon innen regionråd gjelder. En av grunnene til det er at om en av aktørene i nettverket er dominant kan de andre deltakerne være motvillige til å støtte oppom, og dermed skape et sunt samarbeid, nettverkssamarbeidet. Dette er noe som May & Winter har fremhevet som en av sine hypoteser, nemlig at organisasjoner som har tilgang til flere ressurser (gjerne i form av innbyggere eller frie inntekter) er mindre villig til å inngå i et mellomorganisatorisk samarbeid. ”The general presumption is that organizations that have stronger resources do not need to seek out additional help through collaboration.” (May & Winter, 2007, s. 483). Men, som de rettmessig hevder, så stemmer ikke dette ved enhver anledning. For, som de skriver, så finnes det bevis for at organisasjoner med større ressurstilgang også skriver kontrakter med tredjeparter for tjenesteyting. Man må altså skille mellom kontraktskrivning og samarbeid. Hva norske kommuner gjelder, så kan for eksempel ”trusselen” om kommunesammenslåing virke motiverende selv for større kommuner (som Bergen eller Trondheim) å inngå i interkommunale regionråd. Det samme gjelder for regionråd, hvor størrelsen på kommunene er relativt like, men hvor én av kommunene er betraktelig rikere enn de andre (for eksempel kraftkommuner). Den som i tillegg står sentralt i samarbeidet, her forstås det med den kommunen hvor sekretariatet er lokalisert, og er dominant i regionrådet vil uten tvil inneha mye formell makt innenfor regionrådet. Dette vil i så fall gjelde for regionråd hvor en av kommunene har over halvparten av befolkningen i regionen til sammen (høy konsentrasjon av befolkningen samlet hos én kommune). Dette kan kompenseres ved at den dominerende parten opptrer ettergivende (som vil være relevant for andre å undersøke). Det er ikke uten grunn at Scott & Davis (2006) legger en del vekt på *sentral stilling* som en viktig måleenhet for nettverksanalyse. Den aktøren som innehar en slik sentral stilling og i tillegg har stor tilgang på ressurser vil automatisk være den viktigste aktøren i nettverket. Dette kan virke hemmende på samarbeid, men også fremmende. Alt ettersom representasjonen i øverste organ fra hver av de deltagende kommunene. På bakgrunn av det jeg har nevnt ovenfor og det Rogers &

Whetten definerer som samarbeid; ”*deliberate relations between otherwise autonomous organizations for the joint accomplishments of individual operating goals.*” (Rogers & Whetten (1982), s. 13), vil jeg anta at den følgende hypotesen vil få god støtte:

(Hypotese 9): ”I regionråd hvor én kommune er betraktelig større enn de andre (én stor og ellers småkommuner) vil samarbeidet være mindre tett enn i regionråd hvor størrelsen på kommunene er relativt like.”

Siden jeg ikke har med data om hver enkelt kommune, så har jeg i stedet valgt å la variabelen ”konsentrasjon” være den uavhengige. Det er altså snakk om at i regionråd hvor den kommunen som har det største innbyggertallet også har over 50 % av regionrådets innbyggertall sammenlagt kan anees å være dominerende og inneha en høy konsentrasjon av regionrådets innbyggertall.

Så, mer presist, tilbake til spørsmålet om hvordan jeg vil avgjøre om hvorvidt et regionråd er instrumentelt eller symbolsk. Det er fremdeles viktig å huske på at graden av instrumentalitet og symbol kan variere. Først og fremst vil det avhenge av hvilke av hypotesene mine jeg vil få bekreftet og avkreftet. På bakgrunn av de, ovenfor, nevnte teorier om oppstart for regionråd og tetthet i nettverk vil jeg våge meg utpå følgende: Jo mindre tetthet i regionrådet jo mer symbolsk vil regionrådet være, og dette vil spesielt gjelde om ingen av hypotesene ovenfor slår til. Altså blir det mer symbol, desto mindre variabler som kan forklare variasjon. Det vil bli spennende å finne ut av hva resultatet av mine empiriske undersøkelser blir. Videre vil jeg så drøfte resultatene opp mot teorier og finne ut hvorvidt mine hypoteser har blitt bekreftet eller avkreftet.

Data og metode

Mye av litteraturen, i Norge, om interkommunalt samarbeid og organisering har i all hovedsak basert seg på kvalitative undersøkelser. I min oppgave baserer jeg meg på kvantitativ forskning og den kartleggingen jeg har gjort med bakgrunn i NIVIs kartlegging fra 2007 og besvarelser per e-post og over telefon, i tillegg til tall hentet fra SSB (hovedsakelig om kommunefakta).

Det begynte egentlig mer som en utfordring fra min veileder (Jacobsen) om å kartlegge samtlige regionråd i Norge med utgangspunkt i NIVIs kartlegging fra 2007. Det som interesserte meg var følgende punkter: 1) Antall kommuner, 2) organisering (typer organ, representanter i de respektive organene, antall årsverk og lokalisering av sekretariatet), 3) Økonomisk finansiering (kr. pr. innbyggere, prosentvis fordeling, noe annet?), 4) antall møter og saker behandlet i løpet av det foregående år, samt metoder for spredning av informasjon fra regionrådet til de relevante mottakere, 5) rettsgrunnlag (§ 27, - 28, IKS, A/S, avtale), og 6) Oppstartsår for regionrådet og hvilke kommuner som var med fra starten av og hvorvidt flere kommuner har blitt med eller trukket seg senere.

I første omgang brukte jeg hjemmesidene (enten regionrådets eller via en av deltakerkommunene). Der jeg ikke fant årsmeldinger (som i bunn og grunn har vært mine hovedkilder), sendte jeg e-post til den jeg antok var ansvarlig. Hovedsakelig spurte jeg etter årsmeldingene, samt at jeg skrev tillegsspørsmål jeg visste en årsmelding ikke kunne svare på (som for eksempel: ”Hvordan sprer dere informasjon fra øverste politiske organ i regionrådet til de respektive mottakere (f.eks. kommunestyrene)? (E-post, vanlig post, ordførere/rådmenn, hjemmeside..?)”). Til sist, hvis jeg ikke fikk noe svar, ringte jeg. Av de svar jeg fikk enten per e-post eller over telefon førte jeg så inn i kartleggingen min. Det sier noe at jeg har holdt på siden mai 2009. At enkelte var fraværende er hovedårsaken til at jeg ikke har lyktes med å kartlegge alle regionrådene i Norge. Det er helt klart en svakhet i min oppgave at jeg bare har 67 av 69 regionråd (at N = 69 er fra før av et lavt nummer), men det kan vise seg at jeg ganske snart vil ha informasjon også fra de to gjenværende regionråd. Jeg har også vært så heldig å kunne få delta på landskonferansen for regionråd og fikk mye bra innspill og inspirasjon derfra (hvor jeg også fikk høre en del relevante sitater, som fra lederen for Kongsbergsregionen).

I tillegg til kartlegging av regionråd, så er data om de deltakende kommuner av stor viktighet. Fra SSB har jeg samlet inn en hel del mengde data om; 1) antall innbyggere, 2) areal, og 3)

antall innbyggere per km². Og forskjellen mellom de ulike regionrådene er, kanskje ikke så overraskende, store, akkurat slik de geografiske og demografiske forskjellene mellom de norske kommunene er. Annet data som er relevant for meg og min oppgave er hvorvidt kommune har hatt en nedgang eller oppgang i befolkningen eller hvorvidt den er stabil. Frie kroner per innbygger er også være en god indikator for meg, i tillegg til forskjellen mellom den ”rikeste” og ”fattigste” kommunen i et regionråd, samt pendling inn og ut av kommunen i prosent.

Variabler

Som nevnt i innledningen så er mine innsamlede data velegnet til å teste ut hvor på skalaen mellom ytterpunktene ”instrumentell” og ”institusjonell” det enkelte regionråd befinner seg. I den sammenheng har jeg utviklet en del hypoteser som jeg videre ønsker å teste ut empirisk. Jeg har hypoteser som vil hjelpe meg med å finne ut av hvor instrumentelle eller institusjonelle regionrådene faktisk er. Og videre vil min empiriske undersøkelser teste ut og bekrefte eller avkrefte mine hypoteser.

De variablene som er på *metrisk nivå* er:

- 1) Folketall (folketall i tusen i regionen),
- 2) Antall kommuner (antall deltakerkommuner),
- 3) Areal (i km²),
- 4) Øy (antall øykommuner i prosent av totalt antall kommuner i regionrådet),
- 5) Konsentrasjon (prosent innbyggere i største kommune i fht total folketall i regionen),
- 6) Kystkommuner (antall kystkommuner i prosent av totalt antall kommuner i regionrådet),
- 7) Befolkningsstetthet (Innbyggere per km²),
- 8) Befolkningsøkning (Deltakende kommuner med økning/stabilitet i prosent),
- 9) Pendling (pendlingstall prosentvis i fht hele regionens sysselsatte),
- 10) Organ (antall organ i regionrådet),
- 11) Oppstart (Hvor gammelt regionrådet er),
- 12) Sekretariat (Antall årsverk),
- 13) Møter,
- 14) Saker,
- 15) Info.spredning (antall måter å spre info. på),
- 16) Økonomi (gjennomsnittlig frie inntekter per sysselsatte innbygger), og

17) Økonomiforskjell (forskjell i økonomi mellom den fattigste og rikeste deltakerkommune).

De på *nominalt nivå* er:

- 1) Navn regionråd (kodet 1 = Knutepunkt Sørlandet, 2 = Bergensregionen, 3 = Grenlandssamarbeidet, og videre har jeg fulgt samme nummerering som kartleggingen min),
- 2) Befolkningsøkning (2 = Positiv, 1 = Stabil, 0 = Negativ),
- 3) Rettsgrunnlag (1 = §27, 2 = §27/§28, 3 = §28, 4 = §27/IKS, 5 = IKS, 6 = A/S, 7 = Avtale),
- 4) Representantmodell (1 = Ordførermodell, 2 = Ordfører-/rådmannsmodell, 3 = Ordfører-/Opposisjonsmodell, 4 = Ordfører-/Opposisjons-/Rådmannsmodell, 5 = Annet),
- 5) Lokalisering (1 = Sentral, 2 = Rotasjon), og 6) Hjemmeside (0 = Nei, 1 = Ja).

For å gjøre det enklere så har jeg summert opp, dvs omkodet, variabelen *Aktivitet1* er en omkoding av *Antall møter i 2008* og *Antall saker behandlet i 2008*, i samtlige organ der hvor jeg har hatt tilgang til relevante data.

Uavhengige variabler. Også de uavhengige variablene vil variere utfra de ulike hypotesene. Det vil også variere på hvilket nivå de uavhengige variablene er på (kommune- eller regionsnivå).

Tabell 1.0: Deskriptiv tabell over 11 uavhengige variabler:

Deskriptiv Statistikk						
	N	Range	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Antall kommuner	68	13.00	2.00	15.00	6.3382	2.57781
Areal i regionen km2	68	18440.00	472.00	18912.00	4435.5588	3649.70474
Antall øykommuner i % av totalt antall kommuner i regionen	68	100.00	.00	100.00	13.7500	23.78346
% innbyggere i største kommune ift total folketall i regionen	68	71.00	18.00	89.00	44.5588	16.87388
Antall kystkommuner i % av totalt antall kommuner i regionrådet	68	100.00	.00	100.00	53.7059	42.91507
Innbyggere per km2	68	169.00	1.00	170.00	26.2206	38.03527
Folketall i regionen	68	339708	6890	346598	59154.22	66214.860
Deltakende kommuner med økning/stabilitet i %	68	84	16	100	68.51	26.846
Pendlingstall prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte	68	23	2	25	9.10	5.149
Gjennomsnittlige frie inntekter per innbygger i regionrådet	68	24745.00	27147.00	51892.00	36772.5441	6124.59660
Forskjell i økonomi mellom rikest og fattigst kommune	68	65014.00	293.00	65307.00	14919.1176	11366.48155
Valid N (listwise)	68					

Disse uavhengige variabelene har tall hentet fra SSBs hjemmeside og er på metrisk nivå.

Mesteparten av de uavhengige variablene er innenfor kategoriene geografi eller demografi, og som tabellen viser så er det svært stor variasjon regionrådene mellom. Forskjellen mellom minimum og maksimum på, for eksempel, folketall er enormt, i norsk sammenheng (339708), og det samme kan sies om regionrådenes areal (selv om antallet kommuner i regionrådene har noe å si på både folketall og areal, dog ikke bestandig). Befolkningstettheten er også verd å merke seg, i og med at her er klare tendenser med ekstremverdier, gjennomsnittet (26) ligger mye nærmere minimum (på 1) enn maksimum (på 170).

Tabell 1.1: Deskriptiv tabell over 10 uavhengige variabler:

Deskriptiv Statistikk						
	N	Range	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Befolkningsutvikling i regionrådene i følge SSB	68	2	0	2	1.37	.845
Antall organ i regionrådet	68	4.00	1.00	5.00	2.1912	.99637
Antall årsverk i sekretariatet	67	5,00	,00	5,00	1,3975	1,09420
Antall møter i 2008	65	27.00	.00	27.00	9.0615	4.92404
Antall saker behandlet i 2008	64	197.00	.00	197.00	69.2031	38.49229
§27,-28, IKS, AS, Avtale	68	6	1	7	2.01	1.943
Hvilken representantmodell har regionrådet brukt? Se NIVI 2007	68	4	1	5	2.85	1.136
Lokalisering av sekretariatet	68	2	0	2	1.01	.211
Antall måter å spre info på	64	6.00	.00	6.00	2.5625	1.18019
Egen, oppdatert hjemmeside for regionrådet	68	1	0	1	.71	.459
Valid N (listwise)	61					

Rådataen som har blitt samlet inn som grunnlag for disse uavhengige er, med unntak av ”Befolkningsutvikling i regionrådene ifølge SSB”, hentet fra regionrådenes årsmeldinger, hjemmesider eller e-post fra regionrådene selv. Og med unntak av ”Antall årsverk i sekretariatet”, ”Antall møter...”, ”Antall saker...” og ”Antall måter å spre info på”, er resten av variablene på ordinalt nivå. Tabellen viser at det er en stor variasjon på antall behandlede saker. Minimum, på null, er det Urfolksregionen som står for (se *Kartlegging av regionråd*, 2009). Det samme kan også sies om antall møter holdt i 2008, hvor de fleste befinner seg mellom 4 og 14 møter (hva antall saker og antall møter angår så har nok antall organer i regionrådene innflytelse). Også hva tallene for antall årsverk i sekretariatet angår så er det også her variasjoner av betydning, men også dette kan sees i sammenheng med antall organer et regionråd har. Desto flere organer et regionråd har, så er det naturlig å tenke seg at det trenger en del årsverk i sekretariatet for bedre å koordinere organene i mellom. Dette er bare en bemerkning fra min side, og ikke noe jeg skal fokusere videre på.

Som nevnt ovenfor er *oppstart* den avhengige variabelen i de samtlige fire første hypotesene mine. Det er derfor interessant å se nærmere på denne variabelen først, før jeg går løs på hver

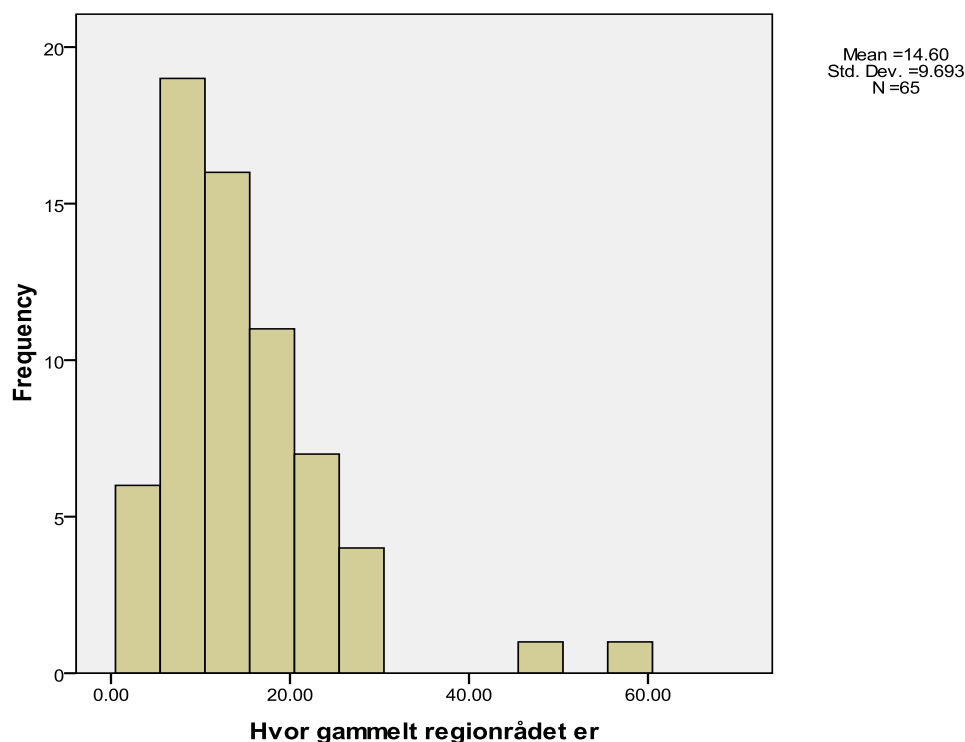
enkelt hypotese. Resultatet av de deskriptive statistikkene viser ($N = 65$) et minimum på 3 (år) (som betyr at oppstartsåret er 2007) og et maksimum på 58 (år) (altså 1952), og et gjennomsnitt på 14,6 år med standardavvik på (omtrent) 9,6 år (se Tabell 1). Verd å merke seg er at dette er regnet fra år 2010. Dette er interessant fordi det for det første viser et stort sprik mellom maksimum og selve gjennomsnittet. Det er med andre ord ikke normalfordelt. Det viser altså at interessen for regionrådsdannelse tok noen tiår fra første regionråd ble opprettet. Mellom det første regionrådet som ble opprettet og første oppstartsbølge er det 38 år, mens mellom første og andre oppstartsbølge er det under 10 år. For det andre viser det at de fleste regionråd ble startet opp iløpet av 1990- og første halvdel av 2000-tallet. Med andre ord en stor konsentrasjon av oppstart mellom midten av 1990-tallet og 2000, og de som startet opp før 1990 hører til unntaket heller enn til regelen. Dette blir bekreftet av histogrammet (se Graf 1) som viser at 27 regionråd ble dannet i løpet av 1990-tallet, mens 25 regionråd ble dannet fra og med år 2000. 52 regionråd til sammen av i alt 69 regionråd (mangler tall fra 4 regionråd), med andre ord ca. 75 % ble startet opp etter 1989. Dermed kan vi trygt si at de regionråd som ble dannet etter 1989 er i klart flertall. Hva annet som er interessant er at, isolert sett, de aller fleste regionrådene startet opp mellom år 2000 og år 2005 (19 i alt). Dette kan blant andre ha en sammenheng med hvem som hadde regjeringsmakten i perioden 2001 – 2005 (koalisjon mellom partiene Høyre, KrF og Venstre). Både Høyre og Venstre er partier som har programfestet kommunesammenslåinger, mens KrF er noe mer moderat, og det var Høyre som hadde kommunalministerposten på den tiden. I så fall kan oppstart av regionråd bli sett på som et motsvar mot ytre krav av kommunesammenslåinger. Dette blir uansett vanskelig å måle empirisk, så mitt hovedfokus blir på hypotesene som omhandler årsaker til oppstartsår.

Også NIVI (2007) tok med ”stiftelsesår” i sin empiriske undersøkelse (se Graf 2 nedenfor). Deres resultater er vist i prosentvist antall regionråd over visse årsperioder. Regner man mine funn over til prosent, og samtidig tar hensyn til at mine funn er regnet fra 2010 og ikke 2007, så får man de samme resultatene som NIVI (som har $N = 69$ og ikke 65). Regionråd som ble startet opp fra og med 1992 er tilsammen 75 % (jeg kom til omtrent 75 % av regionrådene ble startet opp etter 1989). Dermed bekrefter NIVIs data mine funn langt på vei.

Hva annet min kartlegging viser, som også er interessant, men som jeg ikke opprinnelig har fokusert på, er at noen regionråd også har hatt endringer i antall deltakende kommuner (ca. 49,2 % av alle regionrådene). Enkelte kommuner har gått over til andre regionråd (ca. 7,6 %), andre har bare trukket seg (ca. 9,2 %), mens andre igjen har kommet inn i regionrådet senere (ca. 23 %). Altså har et flertall av regionrådene opplevd en økning i antall deltakende

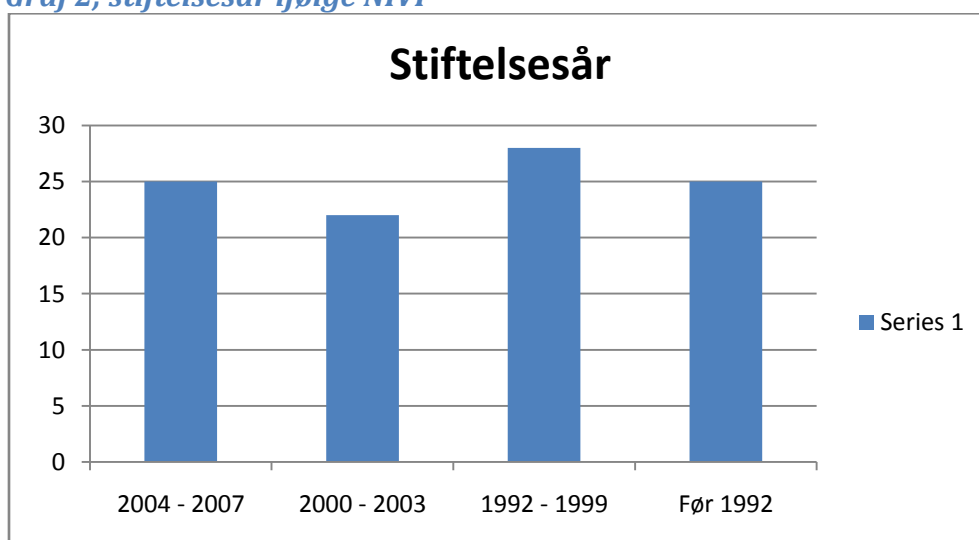
kommuner (har også tatt hensyn til at Jærrådet har blitt oppløst og at kommunene heller har blitt med i Stavangerregionen A/S).

Graf 1; oppstartsår

Til sammenligning med NIVIs funn av stiftelsesår (anno 2007):

Graf 2; stiftelsesår ifølge NIVI

Antall regionråd i prosent. N = 69. (Basert på: NIVI 2007, s. 25),

Tabell 2.0; Frekvenstabell over Hvor gammelt regionrådet er (Gjeldende N = 65)

Statistikk

Hvor gammelt regionrådet er

N	Gjeldende	67
	Missing	2
Gjennomsnitt		14.5373
Median		12.0000
Modus		6.00
Standardavvik		9.55578
Minimum		3.00
Maksimum		58.00
Sum		974.00

Som nevnt ovenfor så har jeg omkodet variablene ”Antall møter i 2008” og ”Antall saker behandlet i 2008” til Aktivitet1. Etter mye fram og tilbake fant jeg fram til at det var best å ta med antallet møter og saker behandlet fra samtlige av regionrådenes organer – så langt jeg hadde opplysninger om dem (se *Kartlegging av regionråd*, 2009). Dessverre har jeg ikke fått opplysninger om møte- og saksbehandlingsaktiviteten fra samtlige av regionrådene (64 av i alt 69). Hvorfor slå sammen ”Antall møter” og ”Antall saker” til en variabel? Fordi jeg er av den oppfatningen at det er denne variabelen som best kan brukes for å måle graden av tetthet i regionrådene. Møter holdt og saker behandlet er jo, tross alt, sterke indikatorer på aktivitetsnivået i et regionråd. Ut fra Tabell 2.1 kan jeg se at det er et minimum på null og maksimum på 216, altså har vi et stort sprik i aktivitetsnivå. Dette kan også ha med antallet organer regionrådene har å gjøre. Men selv om et regionråd har en del organer (det være seg representantskap, regionråd, rådmannsutvalg og/eller arbeidsutvalg) så trenger ikke det å bety at aktivitetsnivået samtidig er høyt. Derfor regner jeg ikke ”Antall organer” som en god nok indikator for tetthet i regionråd. De fleste regionråd har et aktivitetsnivå mellom 36 og 120, også her et ganske stort sprik. Som Graf 3 viser, så er det bare et fåtall regionråd som har et aktivitetsnivå på over 150 (fire regionråd i alt). Hva som faktisk har en innvirkning på aktivitetsnivået i et regionråd (av de uavhengige variablene) vil jeg komme tilbake til under Resultat-kapittelet.

Tabell 2.1: Frekvenstabell over Aktivitet1 (Møter + Saker) – (Gjeldende N = 64).

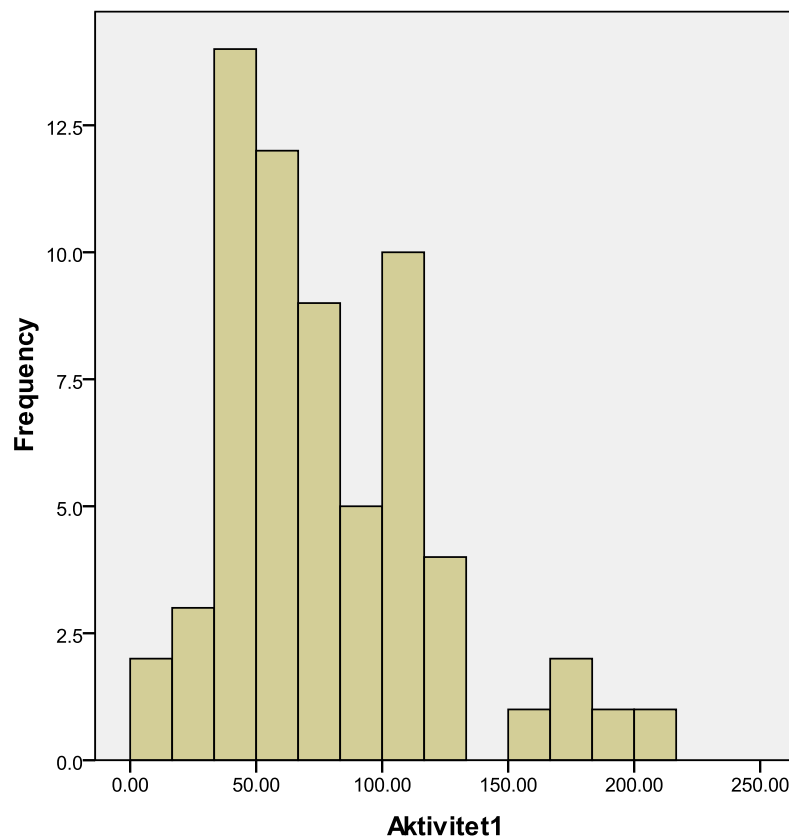
Statistikk

Aktivitet1=Møter + Saker

N	Gjeldende	63
	Missing	6
Gjennomsnitt		54.8571
Median		51.0000
Modus		43.00 ^a
Standardavvik		27.20878
Minimum		.00
Maksimum		118.00
Sum		3456.00

a. Multiplert moter eksistere. Den minste verdien blir vist

Graf 3: Aktivitet1

Mean =78.27
Std. Dev. =42.509
N=64

Resultater

For bedre å kunne få fram om det er en fare for kolinearitet mellom de uavhengige variablene så utførte jeg i SPSS en korrelasjonsmatrise som viser korrelasjonene mellom samtlige av de uavhengige variablene (se Vedlegg nr. 1). Korrelasjonsmatrisen viser at det er bare to variabler, ”Deltakende kommuner med økning/stabilitet i %” og ”Befolkningsutvikling i regionrådene ifølge SSB”, som har en fare for kolinearitet (med et korrelasjonstall på over 0,800), selv om dette tallet ikke heller er signifikant. At tallet ikke er signifikant betyr at det er heller få enheter.

Hvilke av de uavhengige variablene har så en signifikant innvirkning på alderen til regionrådene, altså hva kan bli sagt mer generelt om regionrådene som har en høy alder mot de som har en lav alder? For bedre å kunne svare på dette henviser jeg til henholdsvis tabell 3.0 og 3.1. Siden jeg har så få enheter (69) så anser jeg signifikanttall under 0,1 som signifikante.

Tabell 3.0: Modellsammendrag av ”Hvor gammelt regionrådet er”

Modell	R	R Kvadratisk	Justert Kvadratisk R	Standardfeil av estimatet
1	.586 ^a	.343	.153	6.49080

a. Uavhengige variabler: (Constant), Forskjell i økonomi mellom rikest og fattigst kommune, Folketall i regionen, % innbyggere i største kommune ift total folketall i regionen, Antall øykommuner i % av totalt antall kommuner i regionen, Befolkningsutvikling i regionrådene ifølge SSB, Antall kystkommuner i % av totalt antall kommuner i regionrådet, Areal i regionen km², Pendlingstall prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte, Innbyggere per km², Antall kommuner, Gjennomsnittlige frie inntekter per innbygger i regionrådet

Tabell 3.0 viser at **R Kvadratisk** er på 0,343 som betyr at de uavhengige variablene til sammen kan forklare 34,3 % av variasjonen i Hvor gammelt regionrådene er. Men siden jeg har mange uavhengige variabler i min modell, så finner jeg det klokest å legge vekt på den **justerte kvadratiske R** (årsaken er at R Kvadratisk uansett vil øke dersom man legger til flere uavhengige variabler, og dermed så er det den **justerte kvadratiske R** som egner seg

best), som er på 0,153. Dermed kan jeg si at de uavhengige variablene til sammen kan forklare 15,3 % av variasjonen i Aktivitet1 i stedet for 34,3 %.

Tabell 3.1: ANOVA-tabell med ”Hvor gammelt regionrådet er” som avhengig variabel

ANOVA ^b						
Modell		Sum av ruter	df	Gj.snittlig rute	F	Sig.
1	Regresjon	835.221	11	75.929	1.802	.088 ^a
	Rest	1600.959	38	42.130		
	Total	2436.180	49			

a. Uavhengige variabler: (Konstant), Forskjell i økonomi mellom rikest og fattigst kommune, Folketall i regionen, % innbyggere i største kommune ift total folketall i regionen, Antall øykommuner i % av totalt antall kommuner i regionen, Befolkningsutvikling i regionrådene i følge SSB, Antall kystkommuner i % av totalt antall kommuner i regionrådet, Areal i regionen km², Pendlingstall prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte, Innbyggere per km², Antall kommuner, Gjennomsnittlige frie inntekter per innbygger i regionrådet

b. Avhengig Variabel: Hvor gammelt regionrådet er

Resultatet av ANOVA-tabellen forteller oss at F-verdien er på 1,802 og signifikanstallet, som er på 0,088, forteller at resultatet av F-testen er signifikant. Med andre ord kan jeg forkaste mine nullhypoteser.

Tabell 3.2: Regresjonsanalyse over ”Hvor gammelt regionrådet er”

Modell		Ustandardiserte	Standardiserte	Sig.
		Koeffisienter	Koeffisienter	
		B	Beta	
1	(Konstant)	9.625		.642
	Folketall i regionen	-6.702E-5	-.687	.038
	Antall kommuner	1.563	.621	.042
	Areal i regionen km2	.000	-.087	.719
	Antall øykommuner i % av totalt antall kommuner i regionen	.077	.265	.181
	% innbyggere i største kommune ift total folketall i regionen	.060	.149	.481
	Antall kystkommuner i % av totalt antall kommuner i regionrådet	.013	.081	.663
	Innbyggere per km2	.068	.405	.084
	Pendlingstall prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte	-.088	-.065	.768
	Befolkningsutvikling i regionrådene i følge SSB	-2.132	-.222	.277
	Gjennomsnittlige frie inntekter per innbygger i regionrådet	-2.807E-5	-.015	.966
	Forskjell i økonomi mellom rikest og fattigst kommune	.000	-.152	.574

Så ser vi på resultatet av den multivariate analysen. Effekten (B-kolonnen) av *Folketall* er på -6,702, som betyr at når variabelen folketall øker med 6,702, så synker alder med ett år.

Effekten av *Antall kommuner* er på 1,563, som betyr at når variabelen antall kommuner øker med 1,563 så øker alder med ett år. Også *Antall kommuner* er på metrisk nivå. Effekten av *Innbyggere per km2* er på 0,068, som betyr at når innbyggere per km2 øker med ,068 så øker alder med ett år. Også innbyggere per km2 er på metrisk nivå.

Variabelen Folketall ser ut til å ha den sterkeste effekten på oppstartsår, i og med at den har den største beta-verdien (-0,687), mens Innbyggere per km² har den svakeste effekten (0,299).

Hvor signifikante er variabelene? Siden det er en populasjon og ikke et utvalg jeg undersøker, samt at jeg ikke har så mange enheter (65 etter å ha utelukket regionråd med oppstartsår over 30). Derfor anser jeg alle som får et signifikanstall lavere enn 0,1 som signifikante, dette vil også gjelde for andre bi- og multivariate regresjonsanalyser som jeg vil utføre. Som Sig.-kolonnen viser så er tre av effektene pålitelige, nemlig Folketall, Antall kommuner, og Innbyggere per km². Med andre ord har disse tre koeffisientene et signifikanstall lavere enn 0,1. Derfor har jeg bare valgt å beskrive disse tre variablene ovenfor. Antall øykommuner har et signifikanstall på 0,181, som vil si høyere enn kravet for at effekten skal være signifikant, men jeg vil samtidig påstå at effekten av denne variabelen heller ikke er ubetydelig selv om den ikke er signifikant.

Tabell 4.0: Modellsammendrag av "Aktivitet1"

Modell	R	R Kvadratisk	Justert kvadratisk R	Standardfeil av estimatet
1	.654 ^a	.428	.257	22.80519

a. Uavhengige variabler: (Konstant), Forskjell i økonomi mellom rikest og fattigst kommune, % innbyggere i største kommune ift total folketall i regionen, Antall årsverk i sekretariatet, Folketall i regionen, Areal i regionen km², Antall organ i regionrådet, Antall øykommuner i % av totalt antall kommuner i regionen, Hvor gammelt regionrådet er, Befolkningsutvikling i regionrådene i følge SSB, Antall kystkommuner i % av totalt antall kommuner i regionrådet, Innbyggere per km², Pendingstall prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte, Antall kommuner, Gjennomsnittlige frie inntekter per innbygger i regionrådet

Tabell 4.0 viser at **Justert Kvadratisk R** er på 0,257 som betyr at de uavhengige variablene til sammen kan forklare 25,7 % av variasjonen i Aktivitet1.

Tabell 4.1: ANOVA-tabell med "Aktivitet1" som avhengig variabel

ANOVA ^b						
Modell		Sum av ruter	df	Gj.snittlig rute	F	Sig.
1	Regresjon	18253.246	14	1303.803	2.507	.009 ^a
	Rest	24443.609	47	520.077		
	Total	42696.855	61			

a. Uavhengige variabler: (Konstant), Forskjell i økonomi mellom rikest og fattigst kommune, % innbyggere i største kommune ift total folketall i regionen, Antall årsverk i sekretariatet, Folketall i regionen, Areal i regionen km², Antall organ i regionrådet, Antall øykommuner i % av totalt antall kommuner i regionen, Hvor gammelt regionrådet er, Befolkningsutvikling i regionrådene i følge SSB, Antall kystkommuner i % av totalt antall kommuner i regionrådet, Innbyggere per km², Pendingstall prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte, Antall kommuner, Gjennomsnittlige frie inntekter per innbygger i regionrådet

b. Avhengig variabel: COMPUTE Aktivitet1=Møter + Saker

Resultatet av ANOVA-tabellen forteller oss at F-verdien er på 2,507 og signifikanstallet, som er på 0,009, forteller at resultatet av F-testen er signifikant. Med andre ord kan jeg med 99,1 % sikkerhet si at forklart varians er signifikant forbedret etter at jeg valgte å ikke utelukke noen av ekstremverdiene.

Tabell 4.2: Regresjonsanalyse over "Aktivitet1"

		Koeffisienter ^a		
		Ustandardiserte koeffisienter	Standardiserte koeffisienter	Sig.
Modell		B	Beta	
1	(Konstant)	-33.595		.462
	Folketall i regionen	7.685E-5	.200	.449
	Antall kommuner	-.533	-.051	.823
	Areal i regionen km2	-.004	-.559	.002
	Antall øykommuner i % av totalt antall kommuner i regionen	.270	.242	.104
	% innbyggere i største kommune ift total folketall i regionen	-.209	-.133	.372
	Antall kystkommuner i % av totalt antall kommuner i regionrådet	-.185	-.296	.076
	Innbyggere per km2	-.237	-.355	.062
	Pendlingstall prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte	.421	.083	.660
	Befolkningsutvikling i regionrådene i følge SSB	3.726	.118	.436
	Antall organ i regionrådet	-1.887	-.068	.593
	Hvor gammelt regionrådet er	.264	.098	.465
	Antall årsverk i sekretariatet	4.253	.182	.191
	Gjennomsnittlige frie inntekter per innbygger i regionrådet	.003	.767	.006
	Forskjell i økonomi mellom rikest og fattigst kommune	-.001	-.299	.152

a. Avhengige variabler: COMPUTE Aktivitet1=Møter + Saker

Effekten av variabelen *Areal* på $-.002$ som forteller at når *Areal* synker med $0,002$, så øker *Aktivitet1* med 1. Variabelen *Areal* er på metrisk nivå.

Effekten av variabelen *Antall øykommuner* er på ,270 som betyr at når Antall øykommer med ,283 (%) så øker Aktivitet1 med én. Antall øykommer med ,283 (%). Variabelen *Antall øykommuner* er på metrisk nivå.

Effekten av variabelen *Antall kystkommuner* er på -,185, som betyr at når antall kystkommuner synker med ,185 (%), så øker Aktivitet1 med 1. Variabelen *Antall årsvkerk i sekretariatet* er på metrisk nivå.

Effekten av *Innbyggere per km2* er på -,237, som betyr at når Innbyggere per km2 synker med ,185, så øker Aktivitet1 med én. Denne variabelen er på metrisk nivå.

Effekten av variabelen *Gj.snittlig frie inntekter* er på 0,003, som sier at når Gj.snittlig øker med ,003, så øker Aktivitet1 med én. Denne variabelen er også på metrisk nivå.

Beta-testen (under beta-kolonnen) forteller at den variabelen som har den sterkeste effekten på den uavhengige variabelen er *Gjennomsnittlig frie inntekter per innbygger i regionrådet*. Den som har svakest effekt er *Antall kystkommuner*, selv om effekten av denne variabelen langt fra er ubetydelig.

Hvor pålitelig er så effektene av de uavhengige variablene? Som signifikanstallene (under Sig.-kolonnen) viser så er samtlige av dem nevnt ovenfor, altså *Areal*, *Antall kystkommuner*, *Innbyggere per km2* og *Gj.snittlig frie inntekter*, under 0,1. Resten av de uavhengige variablene har tall på over 0,1, som betyr at effekten av disse uavhengige variablene ikke kan ansees å være signifikante. Riktignok kommer variabelene *Antall årsverk i sekretariatet* (0,191), og *Forskjell i økonomi* (0,152) ganske nærme, spesielt kommer *Antall øykommuner* nærme med et signifikanstall på ,104. Selv om de ikke er signifikante, så kan de heller ikke bli sett på som ubetydelige.

Jeg må nevne at selv om det finnes ekstremverdier i verdiene Hvor gammelt regionrådet er, Gj.snittlig frie inntekter og Areal, så valgte jeg å la være å utelukke disse ekstremverdiene. Dette fordi ved å utelukke dem ville jeg i så fall utelukke noen enheter av allerede få enheter, samt kunne jeg ikke klare å tegne hele bildet, samt å generalisere slik jeg kan når jeg tar dem med.

Drøfting

Ut ifra mine empiriske funn kan det virke som om at følgende er gjeldende for hva årsak for dannelse av regionråd angår. Både de som startet opp tidlig (første oppstartsølge og tidligere) og de som startet opp under andre oppstartsølge er preget av: 1) Et ønske om økonomisk vinning ved å inngå i et regionråd, og 2) Muligheten for økt legitimitet, gjerne som følge av økt økonomisk vinning eller, spesielt for de kommuner som danner regionråd sent, som et ledd for å unngå sammenslåing med nabokommuner. Mens de typiske kommuner som er tidlig ute med å danne regionråd gjerne er kjennetegnet ved å være småkommuner med relativt høy befolkningstetthet og at de gjerne er et høyt antall deltakende kommuner som er med fra starten av.

Regionråd med relativt høy aktivitet (som scorer høyt på Aktivitet1) ser altså ut til å være preget av følgende: 1) Lite areal, 2) Høy prosentandel av øykommuner, 3) Liten andel av kystkommuner, 4) Relativt lav befolkningstetthet, og 5) Høy gjennomsnittlig frie inntekter hos regionrådets befolkning. I tillegg vil jeg heller ikke utelukke betydningen av; 6) lav økonomisk forskjell mellom den rikeste og fattigste deltakerkommunen, samt 7) Et høyt antall årsverk i sekretariatet. Med andre ord kan jeg slå fast at geografi (areal, øy- og kystkommuner) og demografi (befolkningstetthet), samt økonomi (i form av gjennomsnittlige frie inntekter per innbygger) er hva som innvirker sterkest på et regionråds aktivitetsnivå.

Ut ifra Tabell 3.2 får jeg **min første hypotese** bekreftet, nemlig at det er små kommuner med relativt små avstander som først vil være ute med å starte opp regionråd. Eller med andre ord er de første regionrådene i all hovedsak karakterisert ved at de består helt eller nesten bare av småkommuner og at befolkningstettheten (les innbygger per km²) er relativt stor. At beta-verdien for effekten av folketall er negativ og noenlunde høy så betyr det at desto høyere alder, desto lavere befolkningstall for regionrådet. Samtidig betyr et positivt beta-tall for innbyggere per km² at desto tettere befolkning et regionråd innehar desto større er sannsynligheten for at dette regionrådet også har en høy alder. Begge beta-verdiene er pålitelige.

Vi har i de siste to tiårene vært vitne til en enorm økning i antallet interkommunale, politiske samarbeid. Til tross for dette har ikke litteraturen i Norge per i dag i særlig grad fokusert på

hva som kan være med på å forklare årsakene til hvorfor kommuner velger å gå sammen for å danne regionråd og hva som er årsakene at noen starter tidlig og noen senere, eller for den del hva som kjennetegner kommuner som starter opp tidlig og de som starter senere. Betydningen av geografi og demografi har heller ikke blitt spesielt fokusert på. Ut ifra mine empiriske analyser kommer betydningen av nettopp geografi og demografi tydelig fram. Som Jacobsen (2009) skriver: ”Å påpeke at det fysiske og geografiske elementet er helt sentralt i vår forståelse av norske kommuner og fylker, burde være overflødig. Likevel ser vi at dette elementet i stor grad er oversett i mye statsvitenskapelig og økonomisk litteratur, to fagområder som har dominert mye av kommuneforskningen.” (Jacobsen, 2009, s. 45). Geografi, mer enn demografi, har altså hatt en svært liten betydning innen kommuneforskning. Og likevel påviser jeg ved mine empiriske funn at nettopp betydningen av geografi, samt demografi, er av stor betydning. Dette kan jeg med ganske stor sikkerhet si nettopp fordi jeg får empirisk støtte for min første hypotese (*”Små kommuner, med relativt små avstander, er de som først vil være ute med å danne forpliktende samarbeid, i form av regionråd, for å oppnå stordriftsfordeler”*). Øykommuner i Norge er, nesten uten unntak, preget av å være småkommuner med relativt høy andel av befolkningstetthet. Og som vi kan lese ut fra Tabell 3.1, så er effekten av nettopp antall øykommuner i prosent på alderen til regionrådet slett ikke uten betydning, selv om den ikke er signifikant. Variabelen antall kommuner (som i likhet med antall øykommuner også er en geografisk variabel) er pålitelig. Hva demografi angår henviser jeg til påliteligheten av innbyggere per km², samt folketall. Det kan også bli argumentert at antall kommuner også er en demografisk variabel, fordi ingen kommuner er hverandre like og at antallet deltakende kommuner varierer stort i de ulike regionrådene. Samtidig som befolkningstall ikke er stabilt, så er heller ikke deltakende kommuner i et regionråd det (henviser til at omtrent 49,2 % av alle regionrådene har opplevd endringer i antallet deltakende kommuner fra oppstartsåret og fram til i dag). Så hvorfor er betydningen av befolkningstetthet så tilsynelatende viktig? Jacobsen (2009) hevder, nok med rette, at betydningen av fysisk nærhet er en svært viktig faktor ”... for å forstå hvem vi samhandler med, og dermed hvordan vi utvikler tilhørighet og identitet.” (Jacobsen, 2009, s. 44). Nettopp samhandling og utvikling av tilhørighet mener jeg er en veldig god grobunn for at kommuner går sammen og danner regionråd. Og, som jeg vil komme tilbake til, vil jeg påstå at dette også har betydning for hva historiske forhold og tett samarbeid angår.

Jeg fant ingen signifikant sammenheng mellom kommunenes økonomi og regionrådenes alder (se kommentar til Tabell 3.2). Dermed får jeg ikke støtte i min **hypotese (nummer 2)**

om at de regionrådene som er først ute er preget av kommuner med dårlig økonomi. Nå er hverken *gjennomsnittlige frie inntekter per innbygger* eller *forskjell i økonomi mellom rikst og fattigst kommune* (basert på gj.snittlig frie inntekter per innbygger) noen spesielt gode indikatorer, så det er en svakhet ved målingen. Bedre og eksakte tall var dessverre ikke tilgjengelig. Uansett kan jeg ikke si at de første regionrådene som ble startet opp er preget, evt. kjennetegnet, av dårlig økonomi.

Så hvorfor fikk jeg ikke bekreftet min hypotese som sa at kommuner som starter opp tidlig er preget av dårlig økonomi? Vel, jeg spurte nettopp de to eldste registrerte regionrådene om motivasjonene for deres tidlige oppstart og begge avkreftet at det hadde noe med dårlig økonomi å gjøre. ”Årsaka til danninga av den gongen Samarbeidsrådet for Hallingdal, var nok fyrst og fremst ut frå ei grunnleggjande tru på samarbeid. Noko av kjenneteikna for bygdelag og kommunar i Hallingdal. Noko av drivkrafta trur eg og var kraftutbygginga og behovet for å sjå utover kommunegrensene i ein slik samanheng. Dårlig økonomi var nok ingen drivkraft.” (Gurigard, 04.11.09). ”Bakgrunnen for oppstart av Nordhordland Tiltakskontor i 1961 var m.a. behov for betre infrastruktur i regionen. Arbeidet med realisering av bru mellom Bergenshalvøya og Nordhordland starta då opp. I tillegg utvikla grunnlaget for eit breiare samarbeid seg gradvis... Det vil vera lite praktisk å ha eit interkommunalt samarbeid dersom dei deltakende kommunar ikkje heng i hop med eit felles bu- og arbeidsmarked.” (Skråmestø, 11.11.09). Her viser begge daglige ledere til viktigheten av samhandling og gode, nære relasjoner kommunene i mellom. Med andre ord er altså fysisk nærhet av stor viktighet, i hvert fall for disse to regionrådene. Jeg vil dermed argumentere for at dette, til en stor grad, også kan overføres, spesielt, til de regionrådene i første oppstartsølge. Legg spesielt merke til det som blir nevnt av lederen for Regionrådet for Hallingdal, nemlig at noen av det som kjennetegnet kommuner og bygdelag i Hallingdal er den grunnleggende troen på samarbeid, og da samarbeid på tvers av kommunegrenser. Det er altså ikke utelukkende økonomisk gevinst det er snakk om. Nå kan ikke dermed betydningen av økonomisk gevinst utelukkes helt og holdent, men selve betydningen er nok heller minimal. Med god og hyppig samhandling over kommunegrenser, eller grenser i seg selv, fører gjerne ofte til økonomisk gevinst, noe jeg ikke vil betvile at grunnleggerne av slike interkommunale politiske samarbeid vet. De fleste vedtekter som de fleste regionråd innehar nevner sjeldent økonomiske gevinster under formålet med hvorfor regionrådet ble opprettet. ”Selskapets formål er å: - samordne eksisterende interkommunale samarbeidsforetak under felles politisk styre... – ivareta eiernes interesser m.h.t.: - samordnet strategisk næringsplanlegging... – samordnet pedagogisk utviklings- og servicetilbud.” (Ofotsamvirket – vedtekter, 1993, s. 1). Som Ofotsamvirkets

vedtekter fra 1993 viser så nevnes ikke økonomisk gevinst, eller lignende, med ett ord. Hva som er viktigere er å få de allerede eksisterende interkommunale samarbeidsforetak (les: felles, grenseoverskridende foretak – red. amn.) under politisk styre. Hvorfor er det så tilsynelatende viktig? Ut ifra et demokratisk synspunkt kan det bli argumentert med viktigheten av gjennomslag for folkeviljen representert ved valgte representanter. Altså å gjøre de eksisterende interkommunale samarbeidsforetakene under mer demokratisk og folkelig kontroll, og dermed gi det mer legitimitet. ”Representantskapet er selskapets øverste myndighet. Representantskapet sammensettes av de samarbeidende kommuners formannskap.” (Ofotsamvirket – vedtekter, 1993, s. 3).

Hva pendlingstall gjelder, så fant jeg heller ikke her noen signifikant sammenheng (Tabell 3.2) mellom pendlingstall (se vedlegget ”Pendlingstall” for detaljert informasjon om hvordan jeg fant pendlingstall for hvert regionråd) og alder, ei heller mellom variablene som omhandler økonomi og alder. Dermed får jeg ikke støtte for **hypotese 3**. Nå finnes det selvsagt andre former for funksjonelle regioner (les: bl.a. arbeidsregioner), men det var først og fremst pendlingstall jeg konsentrerte meg om på grunn av lett tilgjengelig data og av praktiske grunner.

Å spørre seg om hvorvidt oppstart av en del regionråd er som svar på økt grad av pendling eller om det er pendlingen som er et resultat på tettere samarbeid er nesten som spørsmålet om kyllingen og egget – hvem kom først? Faktum er i hvert fall at mine empiriske funn ikke gir støtte til pendling som kjennetegn for kommuner som går sammen og starter opp regionråd. Det virker altså ikke som om det er noen pålitelig sammenheng mellom dannelse av regionråd og økt pendling det siste tiåret (eventuelt siste tiårene). Likevel kan det godt være at det er en sammenheng, bare at den ikke er så tydelig. For eksempel kan et regionråd ha sørget for bedre kollektivtrafikk deltakende kommuner mellom, det være seg fergetilbud eller busstilbud eller begge deler. ”Utbygging av veier, sterk vekst i privatbilisme og stadig økende bruk av andre transportmidler (buss, tog, trikk og fly) har ført til at vi reiser mye mer enn tidligere. Mennesker kan bo relativt langt fra arbeidsstedet... og likevel ha tilgjengelighet til dette stedet i løpet av få minutter... Svært mange mennesker pendler i dag over både fylkes- og kommunegrenser.” (Jacobsen, 2009, s. 35). Siden utbygging av veier både kan komme som et ønske fra staten, så vel som fylkeskommunene, så er jeg tilbøyelig til å tro at dette, i all hovedsak, har økt muligheten til pendling. Det er ikke dermed ikke sagt at regionråd ikke kan ha en finger eller to med i spillet. Men akkurat det avhenger nok mer av graden av (agendasettende) makt som regionrådet har. Et regionråd med betydelig agendasettingsmakt

kan være avgjørende for å få staten til å bygge en flyplass akkurat der regionrådet ønsker eller en bro som kan forbedre infrastrukturen innad i et regionråd kraftig. Akkurat dette med agendasettingsmakt kan være mer aktuelt for fremtidig forskning på regionråd og er ikke i mitt fokus.

For å finne ut om de fleste kommuner som tidlig velger å starte opp formelt interkommunalt politisk samarbeid (les: regionråd) er preget av fraflytning så valgte jeg to variabler for å beskrive dette best mulig, nemlig; *Deltakende kommuner med stabilitet/økning i %* og *Befolkningsutvikling i regionrådet ifølge SSB*. Disse variablene kan jeg ikke, som korrelasjonsmatrisen viser (se Vedlegg nr. 1), benytte disse to i samme tabell da det er høy fare for kolinearitet. Derfor ble variabelen *Deltakende kommuner med stabilitet/økning i %* utelukket. Som Tabell 3.1 viser, så fant jeg ingen støtte for min **hypotese 4**. Dermed kan jeg ikke påstå at de deltakende kommunene som er tidlig ute med å starte opp har gjort det på grunn av befolkningsutviklingen de måtte ha opplevd når de startet opp. Strengt tatt kan jeg ikke påstå i det hele tatt at kommuner går sammen nettopp på grunn av at de har det til felles at de ønsker å gjøre noe med befolkningsutviklingen.

På den andre siden kan det være at det er heller ytterst få regionråd at det ikke har en betydelig effekt på variabelen *Alder*. Fjellregionen, for eksempel, har i sitt program ”Flytt hit” på sin hjemmeside understreket viktigheten av å få folk til å bli boende i de deltakende kommunene. ”Kommunene i regionen har erkjent de store utfordringene som regionen står overfor med hensyn til næringsstruktur, synkende befolkningstall og behovet for å skape nye arbeidsplasser. Regionen ønsker likevel ikke å svartmale situasjonen, men ønsker å tilnærme seg utfordringene på en positiv måte ved å løfte fram og synliggjøre alle regionens fortrinn.”¹⁸ Man kan også spørre seg om et slikt ønske om å snu en negativ trend faktisk var av hovedbetydning når kommuner med en negativ befolkningsutvikling dannet regionråd sammen eller om dette ønsket meldte seg senere. Ifølge Fjellregionens hjemmeside så snur nå i skrivende stund den negative trenden for første gang i dette årtusen (se Fjellregionens egen hjemmeside for detaljer), så det kan kanskje se ut til at kampanjen ”Flytt hit” har fungert. Om det ikke var et felles ønske om å få flere tilflyttere til kommunene i regionråd preget av nedgang i befolkningen som var en dominerende motivasjonsfaktor for dannelsen av regionråd, så kan det like fullt være en motivasjonsfaktor for tettere samarbeid innad i regionrådet. Hvorvidt dette stemmer eller ikke, kommer jeg tilbake til.

¹⁸ <http://www.fjellregionen.no/docs/00000615/FLYTTHIT%20PROSJEKTPLAN%20%2003%2001%2007.pdf>

Som nevnt ovenfor får jeg, fra de fire første hypotesene, kun støtte for min første hypotese – altså at de som starter opp først er preget av kommuner som er små og innehar relativt stor befolkningstetthet. Jeg får altså ingen støtte for at de er preget av kommuner med dårlig økonomi, at årsaken er at de er i en funksjonell region eller at det pga ønsket om å snu en negativ befolkningsutvikling. Dette igjen styrker støtten for min **hypotese nummer 6**, nemlig at alle kommuner som starter opp regionråd, det være seg sent eller tidlig, har ønsker om å oppnå økt legitimitet som effektivitet. Det er ingenting i veien for at små- som mellomstore og større kommuner skal ha slike ønsker.

For som lederen for Regionrådet for Hallingdal hevder så var det snakk om å utnytte den allerede gode samarbeidsånden som kjennetegner kommunene i Hallingdal bedre gjennom interkommunalt politisk samarbeid. Med andre ord å gripe muligheten som allerede lå der. For som Kennedy og Fiss skriver: ”Specifically, we argue that early adoption is associated with opportunity framing and motivations to achieve gains, both economic and social...” (Kennedy & Fiss, 2009, s. 898). Det er all grunn til å tro at Hallingdalskommunene tenkte at ved å opprette et regionråd, og dermed tenke lenger enn sine egne kommunegrenser, så vil de ikke bare vinne økonomisk, men også økt legitimitet (gjørne hos sin egen befolkning). Økt legitimitet og større akseptans i egen befolkning følger gjerne med bedre økonomi og tjenestetilbud i ens egen kommune, samt hos Miljødepartementet i 1973: ” Det kan og nemnast at Hallingdal var den fyrste regionen i landet som fekk godkjent sin regionplan (Miljøverndepartementet 1973).” (Gurigard, 04.11.09). Jacobsen nevner en studie gjort av Pettersen og Rose i 1997 at innbyggerne som mottar kommunale tjenester faktisk er mer fornøyd enn de som ikke mottar tjenester hos sin respektive kommune (for detaljer se Jacobsen 2009).

Hva så med de kommunene som har dannet regionråd de siste ti årene? Også disse kommunene kan like gjerne ha vært motivert av økonomisk vinning, samt økt legitimitet. ”... while later adoption is associated with threat framing and motivations to avoid losses, again in both economic and social terms.” (Kennedy & Fiss, 2009, s. 898).

Kommunesammenslåingsspøkelset kan her bli ansett som en relevant trussel mot enkelte kommuner, og dermed blir det å søke samme og danne regionråd utveien for å unngå sammenslåing. Dette blir langt på vei bekreftet i en masteroppgave gjort av Liland og Sørensen i 2009, hvor de intervjuet regionrådsmedlemmer i Grenlandssamarbeidet og fikk ett svar fra ett medlem som lød som følgende: ” *”Men jeg er litt bekymret for kommunesammenslåing. Jeg vet ikke om dere er inne på det? Jeg mener at samarbeid kan,*

godt samarbeid kan, da får du oppfylt både den lokale tilhørigheten til de tjenestene som skal gjøres og til kommunen. Hvis du er altså over 10000 innbyggere i en kommune så har du egentlig kvalitet og personell som skal til for å utføre alle de oppgavene som er pålagt. I utgangspunktet og hvis man i tillegg har et samarbeid som går på strategiske mål. Da tror jeg det er mest ideelt. For da tror jeg Grenland bestående av fire kanskje fem-seks kommuner nå er mye mer slagkraftig enn en kommune som heter Grenland. For både sentralt og sånne ting. Det er mye mer slagkraftig med å ha flere kommuner som står sammen. Det er mye verre å få fem ordførere inn å klage på enn én.”” (Liland & Sørensen, 2009, s. 69). Interessant er det å lese i samme oppgave, på neste side, at de større kommunene gjerne ser på regionssamarbeid som et skritt mot kommunesammenslåinger (Liland & Sørensen, 2009) (jf. også ovenfor, s. 8). Riktignok er et flertall av regionrådsmedlemmene i mot sammenslåing. ” Ni av de tretten som tok opp temaet var tydelige på at de var imot kommunesammenslåing og at deltakelse i regionrådene skulle bidra til å unngå slik sammenslåing.” (Sørensen & Liland, s. 73). Også her får jeg støtte for at kommunesammenslåing blir sett på en trussel og at ”redningen” blir å danne regionssamarbeid, til tross for at funnene til Liland& Sørensen (2009) ikke kan generaliseres (de sammenlignet kun to regionråd; Knutepunkt Sørlandet og Grenlandssamarbeidet). Det er dog god grunn til å anta at trusselen om fremtidig kommunesammenslåing virker som motivasjonsfaktor for å danne regionråd med andre nabokommuner, spesielt gjelder dette for småkommuner (under 5000 innbyggere).

Ifølge resultatene i Tabell 4.2 forteller at effekten av oppstartsår (les: alder) på den avhengige variabelen Aktivitet1 (som er antall møter i 2008 + antall saker behandlet i 2008) med et signifikanstall på 0,444 at den er ikke engang er nærme signifikansnivået. Jeg får dermed, isolert sett, ikke **Hypotese 5** bekreftet.

Nå har det seg sånn at jeg tok med alle møtene som ble holdt og de behandlede sakene fra samtlige av regionrådenes egne organer, så dermed ville jeg anta at variabelen Antall organer også hadde noe å si. Men som Tabell 4.1 viser så har effekten av Antall organer ingen signifikans. Med flere organer er det trolig at regionrådet har flere årsverk i sitt sekretariat for bedre å koordinere organene i mellom. Resultatet under Sig.kolonnen i Tabell 4.1 viser et tall på 0,190. Dermed kan jeg ikke utelukke betydningen av antallet årsverk i et regionråds sekretariat helt og holdent, selv om det ikke er signifikant.

Det virker uansett ikke som om at alder har noe spesifikt å si på et regionråds aktiviteter (så lenge aktivitetene defineres som antall møter holdt og saker behandlet iløpet av ett år), heller ikke hvor mange organer det har.

Ut ifra Tabell 4.2 kan det virke som om det er noen paradoksale motsetninger. På den ene siden er det slik at antall møter holdt og antall saker behandlet (i 2008), altså Aktivitet1 som er et mål for tetthet for regionrådene, går opp dersom regionrådets areal er lite. På den andre siden går Aktivitet1 ned dersom befolkningstettheten øker. Verd å merke seg er at dersom regionrådet består av flere øykommuner, så vil Aktivitet1 øke. Øykommuner er gjerne kjennetegnet ved små arealer, små avstander, lite folketall og derav ikke fullt så stor befolkningstetthet (dog tettere enn en del innlandskommuner med store arealer i km²). Det viser seg også at dersom regionrådet er dominert av kystkommuner, så synker Aktivitet1. Riktignok overgår effekten av antall kystkommuner effekten av øykommuner (på den avhengige variabelen (se Beta-kolonnen), men befolkningstettheten overgår begge igjen. Jeg kan dermed ikke skråsikkert si at min **hypotese nummer 7** får støtte (øykommuner har små avstander, men tette nettnettverk, som det ser ut til, er de regionrådene med lav befolkningstetthet). Men uansett har demografi og geografi relativt stor betydning for graden av tetthet i et regionråd, siden de uavhengige variablene jeg sitter igjen med i Tabell 4.2 er demografiske og geografiske. Det kan med andre ord se ut til at fysisk nærhet, samt god infrastruktur fasiliterer aktivitetsnivået hos et regionråd. Som Scott & Davis (2007) hevder så har avstand mellom to aktører i ett nettverk (les regionråd) faktisk en del å si hva utveksling av informasjon, idéer og ressurser angår, og som Fyrand (2005) riktig hevder så har også tilgjengelighet på ressurser mye å si for hvordan en kan bruke et nettverk. Og et regionråd preget av å være bestående av mange fjorder, vik og småøyer vil den fysiske avstanden mellom aktørene virke desto lenger, og det å holde et høyt aktivitetsnivå kan dermed bli desto vanskeligere spesielt med tanke på kostnader (en skal gjerne ha reisegodtgjørelse for reise til og fra møtestedet i regionrådet, for ikke snakke om tidsbruken).

Som Tabell 4.2 viser så er det Innbyggere per km² som er den signifikante av de to relevante, uavhengige variablene. Alt i alt viser tallene i B-kolonnen at regionråd med ordfører- eller ordfører- og rådmennsmodellen (kodet henholdsvis 1 og 2) og med en befolkningstetthet som er høy har et høyt aktivitetsnivå hva antall møter holdt og saker behandlet iløpet av ett år angår. Beta-kolonnen viser at det er befolkningstetthet som har den sterkeste effekten på Aktivitet1-variabelen, mens signifikanstesten viser at det er kun effekten av befolkningstetthet som er pålitelig. Interessant nok er også effekten av den uavhengige variabelen Gj.snittlig frie inntekter pålitelig, samt at den også innehar en sterkere effekt enn variabelen Innbyggere per km². Som nevnt i avsnittet over så har geografi og demografi stor betydning for et regionråds

aktivitet, og det samme ser ut til å gjelde (faktisk i sterkere grad) gjennomsnittlig frie inntekter per innbygger. Desto sterkere økonomi, desto høyere aktivitet er hva Tabell 4.1 viser. Samtidig, og jeg er av den mening at dette er viktig, så kan heller ikke den uavhengige variabelen Forskjell i økonomi (som forteller om forskjellen mellom den rikeste og fattigste kommunen i regionrådet målt i gjennomsnittlige frie inntekter per innbygger) bli utelukket. Det ser med andre ord ikke ut til at det er nok at et regionråds organer er organisert etter ordfører- eller ordfører- og rådmennsmodellen, men at også viten om at kommuneøkonomien til hver enkelt deltakerkommune er relativt sterk og lik blant deltakerkommunene (altså liten økonomisk forskjell mellom kommunene) er av stor betydning for hvorvidt aktiviteten i regionrådet er høy eller lav. Isolert sett får ikke **hypotese nummer 8** støtte. Her spiller flere faktorer enn valgte representantmodell alene altså inn! Hvorvidt innbyggertall, i form av betydning av en dominerende kommune i et regionråd, også teller inn skal jeg komme nærmere inn på i påfølgende avsnitt.

I Tabell 4.2 er effekten av variabelen % innbyggere i største kommune ikke pålitelig. Det tyder på at betydningen av hvorvidt et regionråd består av en dominerende kommune (som f.eks. Trondheimsregionen) ikke har noe å si hverken på tettheten eller organiseringen for regionrådene. Dermed er det ikke sagt at det er helt ubetydelig, men sånn sett er betydningen heller minimal/marginal. Min **hypotese nummer 9** får altså ikke støtte i mine empiriske undersøkelser.

Det er vanlig at en eventuell dominerende kommune også har flere representanter i regionrådets organ/organer, selv om det også finnes unntak (jf. Trondheimsregionen). Uansett kan det virke som om at dette, med bakgrunn for at variabelen % innbyggere i største kommune viste seg å ikke være signifikant, blir oppfattet som noe legitimt og dermed ikke er til hinder for aktivitetsnivået til regionrådene.

Avslutning

Hva annet som jeg antar har vært av betydning for kommunene som først var ute og dannet regionråd, var like mye utsikten for stordriftsfordeler som geografisk nærhet. Som jeg nevnte under kapittelet om situasjonen for kommunene i Norge i dag, så har framveksten av

velferdsstaten gitt kommunene flere og flere oppgaver. Samtidig som oppgavene har økt i omfang, så har også utgiftene gjort det. Like viktig som å kunne holde budsjettet var det også viktig å tiltrekke spisskompetanse. Trusselen om sammenslåing har, mer eller mindre, alltid hengt over småkommunene spesielt (altså de kommunene med under 5000 innbyggere). Interkommunalt samarbeid har gjerne blitt ansett som et godt svar på de utfordringene småkommuner møter som tjenesteyter, og like viktig har det vært å få disse typer samarbeid under politisk og administrativ kontroll i form av regionråd eller interkommunale selskap (som begge svarer til kommunestyrene). Hva utsikten til stordriftsfordeler ved nettverksdanning og tiltrekking av spisskompetanse angår, så kan det anees som å være instrumentelt i drivkraften av å opprette regionråd. På den andre siden kan man også se det institusjonelle ved at kommunene, og da spesielt småkommuner, danner regionråd som et motsvar mot å slippe (tvangs)sammenslåing. Dermed treffer det Kennedy & Fiss (2009) skriver ganske så bra, nemlig at de som er tidlig ute med å danne regionråd er like opptatt av økonomisk vinning som av legitimitet, som de som er heller sene ute med å danne regionråd. Men det er rimelig også å anta at for de som gikk sammen og dannet regionråd under perioden med den borgerlige regjeringen, så kan trusselen om kommunesammenslåing ha vært en reell motivasjon for gi et tydelig motsvar mot ytre press.

Jeg vil også argumentere med at geografisk nærhet, og dermed fysisk nærhet, også gir bedre muligheter til samarbeide tettere innad i regionrådet (jf. Rogers & Whetten (1982) om betydningen av geografisk nærhet). Som Tabell 4.2 viser så har flest geografiske og demografiske variabler betydning for antall møter holdt og saker behandlet iløpet av 2008. Det som er interessant er at aktiviteten i regionrådene er høyere hvor befolkningstettheten er heller lav, hvor det er flere øykommuner, men samtidig færre kystkommuner, samt at arealet bør være lite. Jeg vil svare med å si at det er lettere å reise i innlandskommuner enn fra øy til øy og over fjorder og sund ved kysten. Det avhenger selvsagt av infrastrukturen som preger øykommunene og kystkommunene. Øy- og kystkommuner med flere broer og undersjøiske tunneller kan, tilnærmet, like lett opprettholde et godt antall møter per år. Samtidig kan det argumenteres med at de som ikke har anledning, av ulike årsaker, til å møte hverandre så ofte per år heller er mer effektiv i sine behandlinger av saker. Dette kan være fordi de er tvunget til å være mer effektivt, altså å behandle flere saker iløpet av færrest mulig møtedager. Det er heller ikke uvanlig at regionrådsledere har todagersmøter i stedet for endagsmøte. Dette er noe jeg ikke har hatt mulighet til å fokusere på i min oppgave. I tillegg kan lite møteaktivitet balanseres mot å ha flere underorganer (som rådmanns- og/eller arbeidsutvalg osv.) som også kan forberede og behandle saker på vegne av regionrådets øverste organ. Dermed kommer

altså flere faktorer inn i bildet. En annen faktor som må nevnes er økonomi, eller frie gjennomsnittlige inntekter per innbygger. Dette har jeg brukt som en indikator på hvorvidt en kommune er fattig eller rik. Jf. Tabell 4.2 er det høyest aktivitet i de regionråd hvis deltakerkommuner har en relativt sterk økonomi. Dermed kan jeg også argumentere med at regionråd innehar et tettere nettverk hvis økonomien er sterk, samt at forskjellen mellom den rikeste og fattigste deltakerkommunen er heller liten (også jf. Tabell 4.2 og variabelen ”Forskjell i økonomi mellom rikest og fattigst kommune”). Småkommuner er gjerne kjennetegnet ved at de har en sunn økonomi, i henhold til at innbyggerne har en høy gjennomsnittlig fri inntekt, samt at det er mer homogent i motsetning til en storkommune. En av hovedutfordringene ved interkommunalt samarbeid er å unngå gratispassasjerer. Det er et begrep som ”... beskriver muligheten til å la andre betale for eget forbruk av offentlige goder.” (Hagen & Sørensen, 2006, s. 104). Dette kan forklare noe av mangel på samarbeidsviljen, spesielt at (noen) rike kommuner som er skeptisk til å samarbeide med fattige kommuner.

Tilbake til det jeg nevnte i innledningen om skalaen med de to ytterpunktene ”instrumentalitet” og ”institusjonalitet”, så er det, for meg, tydelig at alle ligger et sted midt i mellom, noen heller nok mer mot instrumentalitet mens andre igjen heller mer mot institsjonalitet. Noen gjengangere som ser ut til å gå igjen i begge av mine underproblemstillinger, ”hva kan forklare de ulike oppstartsårene for de ulike regionrådene?” og ”selve nettverksformen”, er geografiske og demografiske variabler. Dette kan jeg si på grunnlag av hvilke av mine hypoteser som jeg faktisk fikk støtte for (nemlig nummer 1, 6, og delvis 7 og 8). Aktivitetsnivået til regionrådene varierer, av ulike årsaker, stort. Det kan virke som om at alle som deltar i regionråd er opptatt av både økonomisk vinning (*economic gains*, jf. Kennedy & Fiss 2009) og legitimitet (*social gains*, jf. Kennedy & Fiss, 2009). Økonomisk vinning i form av å bedre sine interkommunale prosjekter (les løse felles oppgaver på tvers av kommunegrensene), få bukt med en negativ befolkningstrend med mer. Legitimitet kan nok først og fremst dreie seg om å vise et legitimt alternativ til kommunesammenslåing (jf. Liland & Sørensen 2009). Samtidig er det å bedre tjenestetilbudet til sine respektive innbyggere også å oppnå høy legitimitet, innbyggere som benytter seg av sin kommunes tjenestetilbud er, som oftest, mer fornøyd enn de som ikke gjør det (jf. Jacobsen 2009).

Hvorvidt regionråd virkelig kan bli ansett som instrumentelle avhenger nok også, etter min egen oppfatning, av hvor stor reell makt regionrådet har. I skrivende stund er det en annen masteroppgave som tar for seg nettopp dette temaet med hvorvidt regionråd har agendasettende makt eller ikke. Noe annet som jeg vil påpeke kan være aktuell for fremtidig

forskning er regionråd og demokrati, nemlig det at regionråd er indirekte valgt av folkevalgte og hvorvidt dette kan bli ansett som et demokratisk underskudd. For slik som det er nå er det som lederen for Kongsbergregionen (Jan Erik Innvær) har sagt det: ”Regionrådene er til for kommunene, mens kommunene er til for innbyggerne. På den måten tjener også regionrådene innbyggernes sak.” (Innvær, 18.05.10). Sammenhengen mellom arbeidsregioner og regionråd kan også være aktuelt for fremtidig forskning.

Litteratur

- Brunsson, Nils (1989): *The Organization of Hypocrisy: Talk, Decisions and Actions In Organizations*. Translated by Nancy Adler. Chichester.
- Fyrand, Live (2005): *Sosialt Nettverk. Teori og praksis*. Universitetsforlaget, Oslo. 2. utgave.
- Greenwood, Royston; Oliver, Christine; Sahlin, Kerstin og Suddaby, Roy (2008): Introduction. I Greenwood, Royston; Oliver, Christine; Sahlin, Kerstin og Suddaby, Roy (red.): *The SAGE Handbook of Organizational Institutionalism*. Los Angeles: Sage. Side 1 – 46. 46 sider.
- Hagen, Terje P. & Sørensen, Rune J. (2006): *Kommunal Organisering*. Universitetsforlaget, Oslo.
- Jacobsen, Dag Ingvar (2010): *Regionråd – Ny politisk styring eller symbolproduksjon?* Universitetet i Agder. Upublisert arbeid.
- Kadushin, Charles (2004): Introduction to Social Network Theory. *Chapter 2. Some Basic Network Concepts and Proporsitions*.
- Kjær, Anne Mette (2004): *Governance*. Polity Press, UK.
- Kennedy & Fiss (2009): *Institutionalization, Framing, and Diffusion: The Logic of TQM Adoption and Implementation Decisions Among U.S. Hospitals*. *Academy of Management Journal* 2009, vol. 52, No. 5, 897 – 918.
- KS FoU (2004): *Kommunestruktur. Mellom følelser og fornuft*. Laget av Bygdeforskning (2004) på bestilling fra KS FoU.
- Langørgen, Audun, Aaberge, Rolf & Åserud, Remy (2002): *Kostnadsbesparelser ved sammenslåing av kommuner*. Statistisk sentralbyrå, juni 2002.
- Liland, Ann-Kristin & Sørensen, Lasse (2009): *Roller i regionråd – en studie av rollehåndtering i Knutepunkt Sørlandet og Grenlandssamarbeidet*. Masteroppgave ved Universitetet i Agder. Dato 16.11.09.
- May, Peter J. & Winter, Søren C. (2007): *Collaborative Service Arrangements. Patterns, bases, and perceived consequences*. Routledge, Vol. 9, Issue 4. S. 479 – 502.
- McGrath, Rita Gunther (2006): Beyond Contingency: From structure to structuring in the design of the contemporary organization. I Clegg, Stewart R., Hardy, Cynthia, Lawrence, Thomas B. og Nord, Walter R. (red.). *The Sage Handbook of Organization Studies. Second Edition*. London: Sage Publications. S. 577 – 597. 21 sider.
- Ofotsamvirket – vedtekter, revidert 7. Juli, 1993.

Pettersen, Per Arnt & Rose, Lawrence E. (1997): Den norske kommunen: Hva politikerne ønsket, og hva ønsker folket. I Harald Baldersheim, Jan Frithjof Bernt, Terje Kleven & Jørn Rattsø (red.): *Kommunalt selvstyre i velferdsstaten*. Oslo, Tano-Aschehoug (33 sider).

Pfeffer, Jeffrey (1982): *Organizations and Organization Theory*. Ballinger Publishing Company. Cambridge, Massachusetts – USA.

Rogers, David I. & Whetten, David A. 1982: *Interorganizational Coordination: Theory, Research, and Implementation*. Iowa State University Press, Ames.

Røvik, Kjell Arne (2007): *Trender og Translasjoner. Ideer som former det 21. Århundrets organisasjon*. Universitetsforlaget, Oslo.

Røvik, Kjell Arne i Morgenbladet (2009): “Vi var lei av mykt ledelsespreik. Styring framsto som noe mer håndfast.” – Typisk 00-tallet. 27. Nov – 3. Des.

Scott, W. Richard & Davis, Gerald F. (2007): Organizations and Organizing. Rational, Natural, and Open Systems Perspectives. Chapter 11, s. 278 – 309, 32 sider. *Networks In and Around Organizations*.

Selstad, Tor (2003): Kapittel 1 og 9 i boken *Det nye fylket og regionaliseringen*. Oslo, Fagbokforlaget (37) sider.

Skaaland, Vidar (2009): *En undersøkelse om rådmenn, tillit og interkommunalt samarbeid*. Masteroppgave ved BI Oslo.

Sørbye, Robert A. (2009): *Kartlegging av regionråd*. En empirisk datainnsamling. (Upublisert arbeid).

Vinsand, Geir & Nilsen, Jørund K. *NIVI Rapport 2007:2. Landsomfattende kartlegging av regionråd – status, utfordring og endringsplaner*.

Sørensen, Rune J. (2001): *100 kommuner er nok*. Kronikk i Aftenposten, 5. Desember 2001.

Internett

<http://www.lovdatab.no/all/tl-19920925-107-005.html> (22.09.09).

<http://www.aftenposten.no/nyheter/iriks/politikk/article617075.ece> (12.10.09)

<http://www.ks-bedrift.no/templates/Page.aspx?id=52500> (22.10.09).

<http://www.regjeringen.no/nr/dep/kkd/Dokument/proposisjonar-og-meldingar/stortingsmeldingar/2008-2009/stmeld-nr-23-2008-2009-9/3/2.html?id=555620>
(26.10.09)

<http://www.ssb.no/kommuner/> (09.11.09).

<http://faculty.chass.ncsu.edu/garson/PA765/institutionalism.htm>, (07.12.09).

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/hod/dok/nouer/1997/nou-1997-6/8/2.html?id=343758>

(15.01.10).

http://www.sv.uio.no/mutr/publikasjoner/rapp2003/rapport76/index-3_1.html (15.01.10).

<http://www.ks.no/tema/Lokaldemokrati/Samfunnsutvikling/Interkommunalt-samarbeid/>

(18.01.10).

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/krd/tema/kommunjuss/interkommunalt-samarbeid.html?id=540086> (18.01.10).

<http://www.smp.no/apps/pbcs.dll/article?AID=/20091223/NYHETER/712239995/1002>

(18.01.10).

<http://www.nationen.no/nyhet/article4332156.ece> (18.01.10).

<http://www.fjellregionen.no/docs/00000615/FLYTTHIT%20PROSJEKTPLAN%20%2003%2001%2007.pdf> (15.04.10)

http://snl.no/.nbl_biografi/Nikolai_Schei/utdypning (13.01.10).

Vedlegg nr. 1

	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7	X8	X9	X10
X1	X									
X2	546**	X								
X3	-177	148	X							
X4	056	190	-182	X						
X5	110	-292*	-104	-016	X					
X6	061	321**	036	560**	144	X				
X7	668**	159	-394**	005	-004	-054	X			
X8	459**	-008	-448**	-131	033	-302*	547**	X		
X9	618**	347	-307*	-141	-227	-248*	486**	471**	X	
X10	388**	079	-355**	016	019	-160	401**	854**	358**	X
X11	111	172	010	-029	-076	-028	232	093	060	022
X12	-118	160	-097	236	-202	099	005	-076	-049	038
X13	029	241*	-004	-060	-133	-101	041	-156	121	-136
X14	090	089	-165	-211	-072	-278*	066	153	195	110
X15	-015	090	-129	021	-058	-191	-061	000	007	046
X16	161	172	-124	009	-013	096	079	177	153	160
X17	172	-018	057	-095	039	-248*	190	235	163	119
X18	-008	-146	042	057	199	117	-251*	-007	-207	053
X19	274	313*	-044	-170	-185	-106	252*	147	212	136
X20	-431**	131	539**	183	-035	364**	-557**	-624**	-509**	-547**
X21	205	136	-151	-164	-138	-146	116	009	348**	-102
X22	-104	416**	164	273*	-035	446**	-333**	-269*	-134	-196

	X11	X12	X13	X14	X15	X16	X17	X18	X19	X20
X11	X									
X12	235	X								
X13	294*	351**	X							
X14	317*	045	302*	x						
X15	235	122	303*	787**	x					
X16	153	-066	-026	033	041	x				
X17	065	036	105	-067	-138	-114	x			
X18	-155	-213	-091	-045	-036	181	009	x		
X19	224	063	032	171	213	324**	-024	027	x	
X20	-019	011	-103	-162	001	-031	-291*	-041	-150	x
X21	255*	240	316**	205	179	105	-056	-109	078	-065
X22	-036	038	-022	-075	025	-017	-284*	-033	-122	701**

	X21
X22	.041

*** = sig le .01

** = sig le .05

* = sig le .10

X1 = Folketall

X2 = Antall Kommuner

X3 = Areal i km²

X4 = Antall øykommuner i % av totalt antall kommuner i regionen

X5 = % innbyggere i største kommune

X6 = Antall kystkommuner i % av totalt antall kommuner i regionen

X7 = Innbyggere per km²

X8 = Deltakende kommuner med økning/stabilitet i %

X9 = Pendlingstall prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte

X10 = Befolkningsutvikling i regionrådene i følge SSB

X11 = Antall organ i regionrådet

X12 = Hvor gammelt regionrådet er

X13 = Antall årsverk i sekretariatet

X14 = Antall møter i 2008

X15 = Antall saker behandlet i 2008

X16 = §27, - 28, IKS, AS, Avtale

X17 = Hvilken representantmodell har regionrådet brukt?

X18 = Lokalisering av sekretariatet

X19 = Antall måter å spre info på

X20 = Gjennomsnittlige frie inntekter per innbygger i regionrådet

X21 = Egen, oppdatert hjemmeside for regionrådet

X22 = Forskjell i økonomi mellom rikest og fattigst kommune

Vedlegg 2

Kartlegging av regionråd i Norge

Av Robert A. Sørbye

Innholdsfortegnelse

Kartlegging av regionråd.....	77
1.0. Knutepunkt Sørlandet.....	77
2.0. Grenlandssamarbeidet	77
3.0 Regionrådet for Bergen og Omland	78
4.0 Nedre Glomma Regionråd	78
5.0. Indre Østfold Regionråd (Smaalensveven)	78
6.0. Regionrådet for Mosseregionen	79
7.0. Follorådet	80
8.0 Samarbeidsrådet for Nedre Romerike	81
9.0. Øvre Romerike Utvikling.....	82
10. Regionrådet for Hamarregionen.....	82
11. Glåmdal Regionråd	82
12. Regionrådet for Sør-Østerdal	83
13. Regionrådet for Fjellregionen	83
14. Regionrådet for Nord-Gudbrandsdal.....	84
15. Regionrådet for Midt-Gudbrandsdal	84
16. Lillehammer-regionen.....	85
17. Regionrådet i Gjøvikregionen	85
18. Regionrådet for Hadeland	85
19. Valdres Natur- og kulturpark (Regionrådet for Valdres).....	86
20. Rådet for Ringeriksregionen.	87
21. Regionrådet for Hallingdal.....	87
22. Regionrådet for Midt-Buskerud	88
23. Rådet for Drammensregionen	88
24. Regionrådet for Kongsbergregionen	89
25. 12-kommunesamarbeidet i Vestfold (12k).....	89
26. Midt-Telemarkrådet	89
27. Vest-Telemarkrådet.....	90
28. Østre Agder Samarbeidet	90
29. Setesdal Regionråd	91
30. Lindesnesregionen.....	91
31. Listerrådet.....	92
32. Dalanerrådet.....	92
33. Jærrådet/Stavanger Regionen Næringsutvikling.....	92
34. Ryfylke IKS.....	93

35. Haugalandrådet.....	93
36. Samarbeidsrådet for Sunnhordaland	94
37. Hardangerrådet IKS.....	94
38. Regionrådet Nordhordland IKS	95
39. HAFS Regionråd	95
40. Sogn Regionråd	95
41. Samarbeidsforum i Sunnfjord (SIS).....	96
42. Nordfjorderådet.....	96
43. Søre Sunnmøre regionråd.....	97
44. Ålesundregionens Utviklingsselskap	97
45. Romsdal Regionråd	97
46. Ordfører- og Rådmannskollegiet for Nordmøre (ORKidéPortalen)	98
47. Samarbeidskomiteen for Orkdalsregionen	98
48. Fosen Regionråd.....	98
49. Trondheimsregionen.....	99
50. Værnesregionen.....	99
51. Innherred samkommune	100
52. Samarbeidsordning mellom kommunene Inderøy, Verran og Steinkjer – INVEST	100
53. Indre-Namdal regionråd	101
54. Midtre Namdal regionråd	101
55. Ytre Namdal Regionråd – Kystgruppen.....	102
56. Sør-Helgeland Regionen	102
57. Helgeland Regionråd (HR og HR IKS).....	102
58. Indre Helgeland Regionråd	103
59. Salten Regionråd	104
60. Ofotenrådet.....	104
61 Lofotenrådet	105
62. Vesterålen Regionråd	105
63. Sør-Troms Regionråd	106
64. Midt-Troms Regionråd.....	106
65. Regionrådet for Balsfjord, Karlsøy og Tromsø.....	107
66. Nord-Troms Regionråd	107
67. Vest-Finnmark Regionråd	108
68. Øst-Finnmark regionråd	108
69. Ávjovárre urfolksregion	109
Et aldri så lite sammendrag	109

Kartlegging av regionråd

1.0. Knutepunkt Sørlandet

- 1. Deltakende kommuner:** Kristiansand, Birkenes, Vennesla, Søgne, Songdalen, Lillesand og Iveland.
- 2. Organisering;**

Organer: *Representantskapet* er Knutepunkt Sørlandets øverste organ. (43 folkevalgte representanter fra og oppnevnt av eget kommunestyre, Representantskapet ble konstituert 18. desember 2007. Hver deltakerkommune deltar med *minst* 3 representanter. Ordføreren skal være en av dem som velges fra deltakerkommunene). *Arbeidsutvalget i Knutepunkt Sørlandet*; består til enhver tid av fungerende ordfører i hver enkelt deltakerkommune. Kristiansand kommune deltar i tillegg med to representanter. Fylkesordførerne fra Aust- Og Vest-Agder har observatørstatus med talerett i arbeidsutvalget. Utvalget *kan* utvides med en representant fra hver av de sammenslutningene som til enhver tid er definert som hovedsamarbeidspartnere innen KS' hovedtariffområde.

Rådmannsutvalget: Består av rådmennene fra deltakerkommunene og utgjør KnpS administrative samarbeidsorgan.

Sekretariat (befinner seg under Arbeidsutvalget og Rådmannsutvalget). Sekretariatet består av 2 faste årsverk og 3,3 deltidsstillinger. Lokalisert i Fylkeshuset i Kristiansand.

Dette er i tråd med den nye styringsmodellen som ble iverksatt fra 2008.
- 3. Økonomi:** 28,- pr. innbygger bevilget fra hver kommune til KnpS. Mottar også støtte fra Fylkesmenne i Aust- og Vest-Agder. I tillegg kommer tilskudd internasjonalt (EU). Sum inntekter: 7 226 623,-
- 4. Møter/saker:** Styret for KnpS; 6 styremøter, 44 saker behandlet (2007). Rådmannsutvalget; 11 møter, 71 saker behandlet (2007). I 2008; Representantskapet gjennomførte 5 møter i 2008, hvorav det ene var i regi av KS Agder, antall behandlede saker var 15. Arbeidsutvalget gjennomførte 7 møter i 2008 og behandlet 38 saker. Rådmannsutvalget hadde 9 møter og behandlet 67 saker. Antall saker behandlet i Representantskapet?
En gang i året har de orientering som kommer fra daglig leder, en gang i uken sendes info. til representant fra kommunestyrene, og en gang i måneden har ordførerne orientering hos sine respektive kommuner. (Hvorvidt er da de som sitter i kommunestyrene faktisk interessert?) Legger for øvrig stor vekt på å legge ut informasjon.
- 5. Lovbasis:** § 27.
- 6. År opprettet:** 1990 – Da var Iveland ikke med. Iveland ble med f.o.m. 2006.

2.0. Grenlandssamarbeidet

- 1. Deltakende kommuner:** Bamble, Drangedal, Kragerø, Porsgrunn, Siljan og Skien.
- 2. Det interkommunale samarbeidet består av:** *By- og kommunestyre* (som øverste organ), *Regionstinget* (deltakere; alle formannskapene), *Sekretariat* (som er daglig leder) og *Grenlandsrådet* (Deltakere; ordførerne, varaordførerne og en representant fra opposisjonen fra hver kommune). Årsverk i *Sekretariatet*: 1. Lokalisert i; Skien.

3. Økonomi:

Finansieringsordning; Skjønnsmidler som går til interkommunalt samarbeid, men kommunene har en ganske stor egeninnsats.

4. **Antall møter/saker:** Regiontinget i Grenland; minst ett møte årlig gjennomføres. Grenlandsrådet; minst 4 møter pr. år avholdes. 4 møter i 2008, 41 saker til behandlet. 3 møter i Regionstinget – 25 saker til behandling. I utgangspunktet bruker man hjemmesiden. Nyhetsbrev (ny ordning). Rådets politiske medlemmer får info gjennom møter og gir det videre. Rådmannsutvalget møtes 1 gang i måneden.
5. **Lovbasis:** § 27. + 28.
6. **År opprettet:** 2003 – f.o.m. 2006 en permanent organisering.

3.0 Regionrådet for Bergen og Omland

1. **Deltakende kommuner er:** Askøy, Austevoll, Bergen, Fjell, Fusa, Os (Hordaland), Osterøy, Samnanger, Sund, Vaksdal og Øygarden.
2. **Det interkommunale samarbeidet består av:** Et sekretariat som Hordaland fylkeskommune holdt fram til 1996. Samarbeidet har et råd og et styre: *Rådet* har 11 ordførere/byråd (byrådene er fra Bergen), 11 rådmenn/administrasjonssjefer/kommunaldirektør. Ordfører og Byrådet i Bergen har møte- og talerett. *Styret* består av 3 ordførere/byråd og 2 Rådmenn/administrasjonssjefer. Både Rådet og Styret har den samme sammensetningen i til sammen 3 år (2007 – 2010). Samarbeidet har også *Valgstyret* bestående av 3 personer og en daglig leder (75 % stilling). *Sekretariatet, årsverk;* 0,75. Lokalisert i; Bergen.
3. **Økonomi:** Finansieres med 20.000 pr kommune, i bunn, per år, også er det 1,50,- pr innbygger.
4. **Antall møter/saker:** Se årsmelding; Rådet holdt 6 møter og behandlet 26 saker i 2008. Styret holdt også 6 møter i 2008 og behandlet 56 saker. Informasjon blir sendt via Sekretariatet til ordførere og rådmenn/byråd og kommunaldirektør.
5. **Lovbasis:** § 27.
6. **Oppstartsår:** 1989

4.0 Nedre Glomma Regionråd

1. **Deltakende kommuner:** Hvaler, Fredrikstad og Sarpsborg.
2. **Organisering:** *Regionrådet* består av ordfører, en posisjons- og en opposisjonspolitiker fra hver av kommunene. Rådmennene har møte- og talerett. Det oppnevnes vararepresentanter for alle med møterett i regionrådet. I tillegg inviteres to representanter for fylkeskommunen og en representant for fylkesmannen til å delta som observatører. *Sekretariatet* er lokalisert i Sarpsborg og har et (teoretisk anslag av) årsverk på 0,5.
3. **Økonomi:** Sekretariatet finansieres som et prosjekt under Regional utviklingsavtale, dvs. et spleiselag mellom kommunene og fylkeskommunen.
4. **Antall møter/saker:** Regionrådet holdt i alt tre møter i 2008 og behandlet 22 saker. Referater sendes regionrådets medlemmer og referatene sendes formannskapene til orientering.
5. **Lovbasis:** § 27.
6. **Oppstartsår:** Rådet ble etablert i 2004. Rakkestad takket nei til å være med.

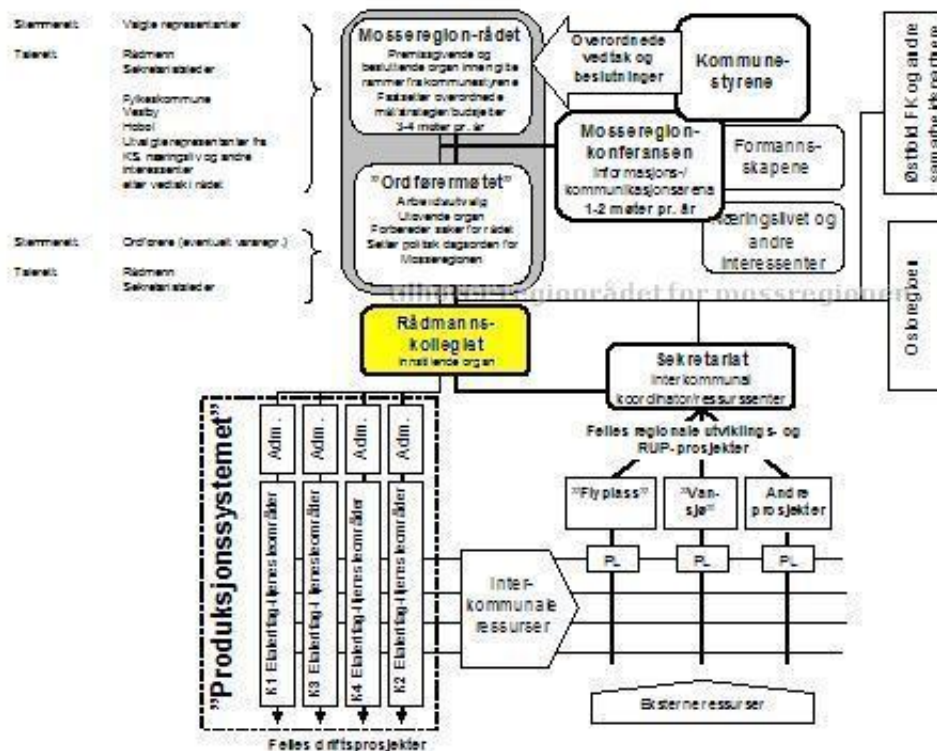
5.0 Indre Østfold Regionråd (Smaalensveven)

1. **Deltakende kommuner er:** Aremark, Askim, Eidsberg, Hobøl, Marker, Rakkestad, Rømskog, Skiptvet, Spydeberg, Trøgstad.
2. **Det interkommunale samarbeidet består av: Regionrådet** (som viktigste organ); Ordfører, rådmann og en politiker fra hver av de deltakende kommunene utgjør medlemmene i Regionrådet. Rådmennene har tale- og forslagsrett, men ikke stemmerett. Ut ifra informasjonen tilgjengelig på internett fortelles det at samarbeid kommunene i mellom er organisert forskjellig alt ettersom funksjonen. Det er interkommunale selskaper, aksjeselskaper, og avtaler mellom kommunene om tjenestesamarbeid som styres og drives av fagansvarlige i kommunene. *Antall årsverk i Sekretariatet; 1,0*
Lokalisert i; Askim
3. **Økonomi:** Ingen tilgjengelig informasjon funnet. Utviklingsavtalen med Fylkeskommunen – 50 % av kostnadene. Resten fordeles av kommunene 25 %, 25 % skaffes selv.
4. **Antall møter/saker:** Regionrådet har 5 – 6 møter pr. år. Syv møter i 2008, 42 behandlede saker. Sendes til rådmenn og ordførere – Ikke sikker på hva de gjør internt. Direkte beskjed gis. Går også via e-post også til pressen.
5. **Lovbasis: § 27**
6. **Oppstartsår:** 1986 – Ti kommuner hele tiden.

6.0. Regionrådet for Mosseregionen

1. **Deltakende kommuner er:** Moss, Rygge, Råde og Våler.
2. **Det interkommunale samarbeidet består av: Regionrådet** (som er samarbeidskommunenes rådgivende, premissgivende og besluttede organ innen gitte rammer fra kommunestyrene); består av to valgte medlemmer fra hver kommune (ordfører og opposisjonsleder) med vararepresentanter (varaordfører og medlem valgt av opposisjonen). I tillegg møter Vestby og Hobøl kommune samt Østfold fylkeskommune, rådmenn og sekretariatsleder samt representanter fra næringsliv og øvrige interessenter. Ledervervet i Regionrådet går på omgang mellom kommunene, og rådet velger leder og nestleder for 2 år av gangen. *Ordførermøtet/Arbeidsutvalget;* utgjør det operative og utøvende organet i Mosseregionrådet og er Regionrådets arbeidsutvalg. *Rådmannskollegiet* er Regionrådets innstillende organ og fremmer saker til behandling i samarbeid med Sekretariatsleder. *Sekretariatet:* Antall årsverk er 1. Kontorplassen befinner seg for tiden i Moss, men roterer i henhold til hvem som er leder av rådet. Neste to år er det Våler kommune.

Mosseregionmodellen, en helhetlig modell for strategisk samarbeidsallianse

3. **Økonomi:** Finansieringsordningen; Kostnadene dekkes dels av regional utviklingsavtale og dels etter bidrag per innbygger.
4. **Antall møter/saker:** Regionrådet har holdt 6 møter i løpet av 2008 og behandlet nær 40 saker. Det er arrangert ett felles formannskapsmøte om næringsutvikling. Informasjon spres utelukkende elektronisk enten til regionrådets medlemmer direkte eller til kommunene ved rådmann/ordførere.
5. **Lovbasis:** I hvert fall § 27, muligens også IKS. Modell B (som er Strategisk samarbeidsallianse (SSA)) har blitt foreslått som en organisasjonsmodell for samarbeidet i Mosseregionen.
6. **Oppstartsår:** Etter ny modell; 2006. Avsenderen tror det egentlige oppstartsåret er en gang på 1970-tallet.

7.0. Follorådet

1. **Deltakende kommuner:** Akershus, Enebakk, Frogn, Nesodden, Oppegård, Ski, Vestby og Ås.
2. **Det interkommunale samarbeidet består av:** Regionråd, Aksjeselskaper, Interkommunale Selskaper, Selskaper organisert etter kommuneloven § 27, Samarbeidsavtaler og én Stiftelse. *Follorådet:* består av ordfører, to politikere og rådmenn fra hver av Follokommunene og Akershus fylkeskommune. Dessuten deltar representant fra Oslo kommune og Fylkesmannen i Oslo og Akershus som fast observatør. *Ordførermøtet:* Består av ordførerne og rådmennene i Follokommunene og Akershus fylkeskommune. *Follokonferansen:* En årskonferanse for formannskapene i

regionen. *Arbeidsutvalget*: Består av leder og nestleder i Follorådet og deres respektive rådmenn. Sammen med daglig leder for sekretariatet. *Rådmannskollegiet*: Består av rådmennene i Follokommunene. *Årsverk i Sekretariatet*; 2,5 *Lokalisert i*; Oppegård.

3. **Økonomi**: Finansieringsordning av Sekretariatet; 4,50 Kr. pr. innbygger.
4. **Antall møter/saker**: Ordførermøtene behandlet i 2008 62 saker fordelt på 10 møter. Follorådet har hatt to møter og fattet to vedtak – Handlingsprogrammet og Årsmeldingen. Informasjon til de deltakende kommuner skjer ved: 1) Referater til deltakende for Arbeidsutvalget og Rådmannskollegiet, 2) Referater til deltakere og publisering på nettsidene for FR og OM, 3) Prosjektdeltakelse, og 4) Ordniær saksgang for saker som skal behandles politisk i de ulike kommunene. I tillegg dekkes ordførermøtene av lokalpressen "Østlandets Blad" og de har starte å sende ut referater fra OM og FR direkte til formannskapsmedlemmer.
5. **Lovbasis**: § 27.
6. **Oppstartsår**: 1990

8.0 Samarbeidsrådet for Nedre Romerike

1. **Deltakende kommuner**: Aurskog-Høland, Fet, Lørenskog, Nittedal, Rælingen, Skedsmo og Sørum. Oslo og Enebakk er observatører i samarbeidsrådet.
2. **Samarbeidsrådet består av**: Ordførermøtet, Rådmannskollegiet, Arbeidsutvalget, Rådet og Årskonferansen. **Ordførermøtet** består av ordførerne i de deltakende kommuner og fylkeskommunen. Hver av deltakerne har én stemme. Rådmennene i de deltakende kommuner og fylkeskommunen har møte- og talerett i møtet. Ordførermøtet har regelmessige møter og har ansvaret for å tilrettelegge den samlede aktivitet i Samarbeidsrådet. Møtene er åpne og bekjentgjøres. **Rådmannskollegiet** utgjør et saksforberedende forum for Samarbeidsrådets organer, og samordner deltakelse i arbeidet fra de kommunale administrasjonene. **Samarbeidsrådets arbeidsutvalg** består av de to lederne og de to nestlederne i rådet og i rådmannskollegiet. Arbeidsutvalget har som oppgave å planlegge og koordinere virksomheten i rådet. Samarbeidsrådet har etablert et eget **sekretariat**. **Rådsmøtet (Rådet)** består av de deltakende kommuners ordførere, rådmennene og en representant fra opposisjonen i hver av kommunene. Fylkeskommunen deltar med tilsvarende representasjon. **Årskonferansen** består av Rådet og de deltakende kommuners formannskap. **Sekretariatet** består i dag av 2,5 årsverk og er samlokalisert med Kunnskapsbyen Lillestrøm. Telemarksforskning har gjennomført en evaluering av SNR.
3. **Økonomi**: 50 % av Samarbeidsrådet basiskostnader dekkes med 1/8 av hver av deltakerne. De øvrige 50 % av kostnadene dekkes av deltakerne etter en fordelingsnøkkel basert på folketallet ved siste årsskifte. Fylkeskommunens andel beregnes likt med den medlemskommunen som har høyest folketall.
4. **Antall møter/saker**: **Ordførermøtet** har holdt 4 møter og behandlet 19 saker, **Rådet** har holdt 4 møter inklusiv Årskonferansen og behandlet 12 saker, mens **Arbeidsutvalget** holdt 8 møter og behandlet 39 saker (2008). Informasjon spres i all hovedsak gjennom e-post til medlemmer i våre organer, i tillegg til at årsmeldingen trykkes opp til samtlige formannskap. I enkelte saker hvor det er relevant, besøker sekretariatet kommunestyrene med informasjon.
5. **Lovbasis**: §27
6. **Oppstartsår**: 1998.

9.0. Øvre Romerike Utvikling

1. **Deltakende kommuner:** Nes, Eidsvoll, Hurdal, Nannestad, Gjerdrum og Ullensaker.
2. **Det interkommunale samarbeidet består av: Styret:** Samtlige av ordførerne i kommunene. Rådmennene har tale- og forslagsrett. Ledervervet i styret går på omgang med ett års varighet. Under Styret befinner Adminstrasjonen seg, det ser ut til at Adminstrasjonen også fungerer som et Sekretariat (se kontaktinfo på ØRUs hjemmeside). *Årsverk i Sekretariatet; 5, herav 3 i interkommunal innkjøpsordning. Lokalisert i; Ullensaker, hvor post og kontoradressen befinner seg.*
3. **Økonomi: Finansieringsordning:** 25 kr. pr. innbygger.
4. **Antall møter/saker:** Styret behandlet i 2008 62 saker og holdt 8 møter. Rådmannsmøte holdt 10 møter og behandlet 87 saker. Informasjon til kommunene distribueres gjennom møtereferater.
5. **Lovbasis:** § 27
6. **Oppstartsår:** 1998. Akershus fylkeskommune er fullverdig medlem fra 2007.

10. Regionrådet for Hamarregionen

1. **Deltakende kommuner:** Hamar, Løten, Ringsaker, Stange og Hedmark fylkeskommune.
2. **Samarbeidsorganet består av: Regionrådet;** Regionrådet består av 16 representanter. Hver kommune skal være representert med ordfører i tillegg til 1 representant pr. 7.500 innbyggere. **Sekretariatet** har kontor i Fylkeshuset og dermed løpende benytter seg av fylkeskommunens tjenester. Regionrådets *Saksforberedende organ* består av regionrådets leder, nestleder og regionrådgiver. **Regionrådets leder** er en ordfører, og velges, blant ordførne, for to år om gangen. Det er en praksis med at lederansvaret for Ordfører- og Rådmannskollegiet følger parallelt med det politiske ledelsesansvaret. *Antall årsverk i Sekretariatet; 1,5 Lokalisert i; Hamar*
3. **Finansieringsordningen av Sekretariatet; Fylkeskommunen. 10,- pr innbygger**
4. **Antall møter/saker: Regionrådet** avholdt i 2007 seks møter, deriblant ett Samrådsmøte. I tillegg har saksforberedende organ møttes ved behov. 32 ganger i året pr post. Posten distribuerer det hele videre til kommunestyrene. I 2008 ble 26 saker behandlet. Også i 2008 ble det avholdt seks møter.
5. **Lovbasis:** § 27
6. **Oppstartsår:** 1998. Alle medlemmer da.

11. Glåmdal Regionråd

1. **Deltakende kommuner:** Eidskog, Kongsvinger, Sør-Odal, Nord-Odal, Grue, Åsnes og Våler.
2. **Det interkommunale samarbeidet består av: Regionråd;** Politisk organ bestående av 14 politikere og 7 administrasjonssjefer fra kommuner og fylke. Regionrådets leder velges blant ordførerne og sitter for 2 år. I tillegg er det et **arbeidsutvalg** med 5 medlemmer. **Sekretariatet** har en 1,5 stilling og er driftet av Hedmark fylkeskommune, lokalisert i; Kongsvinger. Ser også ut til å ha et **rådmannsutvalg** (se

referat fra møtet 14.12.07). NHO og, f.o.m. i år, LO har observatørstatus. Rådmannsutvalget har møte, tale og forslagsrett i Regionrådet.

- 3. Økonomi:** Den enkelte kommune bevilger årlig kr. 10,- pr. innbygger. Dette tilsvarer kr. 530 990,- 30,- pr. innb. I 2009.
- 4. Antall møter/saker: Regionrådet** har møter *ca.* 2 ganger i året. Glåmdal regionråd har i 2008 behandlet 48 saker og har hatt 10 regionrådsmøter også i 2008. Informasjon fra Sekretariatet til kommunestyrene; Alle saksprotokoller sendes til de respektive kommuners sekretariat. Ellers oppdateres hjemmesiden kontinuerlig.
- 5. Lovbasis:** En interkommunal samarbeidsavtale etter kommunelovens § 27
- 6. Oppstartsår: 1994** – Alle kommunene var med fra starten av.

12. Regionrådet for Sør-Østerdal

- 1. Deltakende kommuner:** Engerdal, Stor- Elvdal, Åmot, Trysil, Elverum og Hedmark fylkeskommune.
- 2. Det interkommunale samarbeidet består av: Regionrådet** består av 12 medlemmer – 2 fra hver av kommunene og 2 fra fylkesrådet. Et fast **arbeidsutvalg** på tre medlemmer bestående av 2 ordførere og en representant fra **rådmannsutvalget**. Et fast **sekretariat**. **Rådet** konstituerer seg selv og velger leder og nestleder for 2 år om gangen - snarest mulig etter kommunevalg. I 2007 besto sekretariatet av en 1,5 stilling. Sekretariatet er lokalisert i; Elverum
Finansieringsordning av Sekretariatet; Fylkeskommunen betaler i sin helhet
- 3. Økonomi:** Den enkelte kommune bevilger kr. 12,- pr. innbygger.
- 4. Antall møter/saker:** (I 2007) ble det avholdt 8 regionrådsmøter og 19 saker ble behandlet. I tillegg til en rekke orienteringer. I 2008 er det avholdt 2 felles formannskapsmøter, 5 regionrådsmøter og 8 møter i regionrådets arbeidsutvalg, det er behandlet 42 saker og gitt en rekke orienteringer. Informasjon til kommunestyrene legges ut på nettet som de må hente ned selv.
2 ganger i året; samrådsmøtet – hvorav alle formannskapene er med.
- 5. Lovbasis:** En interkommunal samarbeidsavtale etter kommunelovens § 27.
- 6. Oppstartsår:** 1995, Alle var med + Rendalen. De vekslet senere (når;) til Fjellregionen.

13. Regionrådet for Fjellregionen

- 1. Deltakende kommuner:** Røros, Os, Tolga, Tynset, Folldal, Alvdal og Rendalen, samt Hedmark og Sør-Trøndelag fylkeskommune.
- 2. Det interkommunale samarbeidet består av; Regionrådet;** 24 medlemmer – ordførere og en representant for opposisjonen i hver kommune samt to medlemmer utpekt av fylkesrådet i Hedmark. I tillegg av administrasjonssjefene i kommunene og en representant for fylkesrådet. Sør-Trøndelag fylkeskommune har observatørstatus. Rådet konstituerer seg selv. Et **arbeidsutvalg** bestående av alle ordførerne i kommunene, et medlem av fylkesrådet i Hedmark og fylkesordføreren i Sør-Trøndelag. Det *kan* opprettes saksordførere. **Sekretariatet** består av en 1,8 stilling. Lokalisert i; Næringshagen – Nord-Østerdal.
- 3. Økonomi:** Den enkelte kommune betaler kr. 12,- pr. innbygger (frie midler) og kr. 20,- pr. innb. (bundne midler). Frie midler på kr 253.020,- går til Regionrådets aktiviteter, til arbeidsutvalgs-, regionråds- og samrådsmøter, samt deltagelse, kost- og reisekostnader til andre møter/seminarer der politisk nivå deltar enten det er

Regionrådets leder, saksordførere eller andre som reiser på vegne av Regionrådet. I 2007 er Regionrådets leder kjøpt fri med kr 110.000,-

- 4. Antall møter/saker:** Rådet holdt i 2008 3 møter og behandlet 11 saker. Arbeidsutvalget holdt i 2008 9 møter og behandlet 78 saker. Informasjon til deltakende kommuner skjer bl.a. via websider, samrådningsmøte, informasjon til ordførerne og presentasjoner i kommunestyrene.
- 5. Lovbasis:** En interkommunal samarbeidsavtale etter kommuneloven § 27.
- 6. Oppstartsår:** 1995 – Det startet med åtte kommuner, men Holtålen kommune har gått ut av samarbeidet, selv om de samarbeider på enkelte områder.

14. Regionrådet for Nord-Gudbrandsdal

- 1. Deltakende kommuner:** Sjøk, Lom, Vågå, Sel, Dovre, Lesja.
- 2. Organisering:** *Regionrådet* er sammensatt av to medlemmer fra hver kommune, og to fra Oppland fylkeskommune. Representantene fra kommunen består av ordfører og en representant fra kommunestyret. Representantene fra fylkeskommunen og fylkesmannen har tale- og forslagsrett. *Regionrådets arbeidsutvalg* består av ordførerne i de seks kommunene, med varaordførerne som personlige vararepresentanter. En representant fra rådmannsutvalget har møte- og talerett. *Sekretariatet*; antall årsverk; 5. Lokalisert i; Sel.
- 3. Økonomi:** Finansieringsordning; 50 % fast tilskudd + 50 % etter folketall fra deltakerkommunene.
- 4. Antall møter/saker:** Møter for Regionrådet i 2008: 5 møter. Møter for arbeidsutvalget: 6 møter. Antall behandlede saker (Regionrådet/Arbeidsutvalget) i 2008: 46/12. Blir ikke sendt direkte, kommunene må selv aktivt lese på regionrådets hjemmeside etter nyheter. Ingen spesifikke rutiner er kjent for regionrådssjefen.
- 5. Lovbasis:** § 27
- 6. Oppstartsår:** 1993. Alle nåværende deltakerkommer var også med da.

15. Regionrådet for Midt-Gudbrandsdal

- 1. Deltakende kommuner:** Nord-Fron, Sør-Fron og Ringbu (og Oppland Fylkeskommune).
- 2. Organisering:** *Regionrådet* for Midt-Gudbrandsdal har en enkel organisering, bestående av kun regionrådet uten noen underutvalg e.l. Rådmennene møter fast i regionrådet. Det samme gjør en representant fra Oppland fylkeskommune, samt Fylkesmannen i Oppland v/ass. Fylkesmann. Med både ordfører og opposisjonsleder fra hver kommune i regionrådet, mener lederen for regionrådet at den politiske forankringen er bra. To representanter fra Oppland fylkesting gjør at det er bra kommunikasjonsmuligheter mellom regionrådet og fylkestinget. *Sekretariatet* innehar ett årsverk og er lokalisert i Nord-Fron kommune.
- 3. Økonomi:** Administrasjonen/sekretariatet blir finansiert av de tre kommunene i fellesskap med 50 % og Oppland Fylkeskommune med 50 %. Internt mellom kommunene er det lik fordeling (50 % av kostnadene som deles med 1/3 på hver kommune).
- 4. Antall møter/saker:** I 2008 var det åtte møter i regionrådet, med 54 saker til behandling. **Informasjon** går til regionrådets medlemmer, med kopi til rådmennene, fylkeskommunen, Fylkesmannen m.fl., inkl. Media. Dette gjelder fast for sakslister og

protokoller, og andre saker etter vurdering. I de tre samarbeidskommunene blir protokollene kopiert til kommunestyrets medlemmer.

5. **Lovbasis:** § 27
6. **Oppstartsår:** 2004, bestående av de samme tre kommunene og Oppland fylkeskommune.

16. Lillehammer-regionen

1. **Deltakende kommuner:** Lillehammer, Øyer og Gausdal.
2. **Organisering:** *Regionrådet* for Lillehammer-regionen består av ordfører og én opposisjonspolitiker fra henholdsvis Lillehammer, Øyer og Gausdal og to fylkespolitikere. I tillegg møter rådmennene i de tre kommunene, en administrativ representant fra fylkeskommunen og regionkoordinator. Ledervervet i gruppa sirkulerer årlig mellom ordførerne. Rådmennene og regionkoordinator møtes også jevnlig ca hver 2-3 uke i den såkalte *rådmannsgruppa*. *Sekretariatet* i form av regionkoordinator; 1 årsverk. Lokalisert i Lillehammer kommune.
3. **Økonomi:** Finansieringsordning; Spleiselag – Fylkeskommunen tar 50 %, og resterende 50 % tar kommunene i et spleiselag. Vært diskusjonstema – pr. i dag likt fordelt mellom deltakerkommunene.
4. **Antall møter/saker:** I prinsipp har Regionrådet 9 – 10 møter pr. år. 9 møter i 2008. Info blir formidlet via ordførerne – de har formidlingsansvaret. *Antall saker er det ikke klarhet i. For mye ulike saker å holde styr på.*
5. **Lovbasis:** Frivillig samarbeidsavtaler – ikke ett interkommunalt samarbeid. Avtaler.
6. **Oppstartsår:** 2000 – Alle var med.

17. Regionrådet i Gjøvikregionen

1. **Deltakende kommuner;** Gjøvik, Nordre Land, Søndre Land, Østre Toten, Vestre Toten
2. **Organisering;** Ett *regionråd* med 3 fra hver kommune, dvs. 15 stk. i tillegg til 2 politikere valgt av fylkestinget. Rådmennene har møte/talerett, men ikke stemmerett. *Rådmannsforumet* som møter 1 gang per måned, ofte med fellesmøter der også ordførerne er med. Sekretariatet består av 1 årsverk og er lokalisert i Gjøvik
3. **Økonomi:** Finansieres ved 50 % gjennom innbyggertall og resterende 50 % mellom kommunene.
4. **Antall møter/saker:** 10 møter i året og ca 55 saker behandlet (av Regionrådet). Informasjon spres via: - Hjemmeside, - regionrådsmøter, - og regelmessig møter med kommunene én gang per måned.
5. **Lovbasis:** Partnerskapsavtale mellom kommuner og Oppland Fylkeskommune. Skrev ingenting spesifikt om § 27, selv om det finnes ett regionråd.
6. **Oppstartsår:** 2001, da var alle fem kommunene med.

18. Regionrådet for Hadeland

1. **Deltakende kommuner;** Gran, Jevnaker og Lunner
2. **Organisering;** *Rådet* består av tre folkevalgte representanter fra hver av kommunene. Ordfører skal være en av representantene. Regionrådet ledes av en av ordførerne. *Rådmennene* i de tre kommunene møter i rådet med samme rettigheter som i andre

politiske organer. Regionrådets sekretariat er underlagt rådmannen i den kommune hvor leder er ordfører. Antall årsverk i Sekretariatet; Har to årsverk, regionkoordinator og prosjektmedarbeider.

Lokalisering av Sekretariatet; Gran kommunes rådhus.

3. **Økonomi:** Finansieringsordning, årlig kostnadsramme 3,25 millioner fordelt med 2,5 mill. på fylkeskommune og 250 000,- på hver av kommunene. Kostnadsfordelingen her tar oftest utgangspunkt i innbyggertall. Det er også eksempler på lik kostnadsfordeling. Kostnadene med kontorhold fordeles likt mellom kommunene. Prosjektmedarbeideren prosjektfinsieres – og koster derfor ikke kommunene noe. Lønnsutgifter til regionskoordinator fordeles med halvparten på Oppland fylkeskommune og andre halvparten likt fordelt mellom kommunene.
4. **Antall møter/saker;** Ifølge Møteprotokoll fra Regionrådet ble det behandlet 49 saker i 2008. Planlagt antall møter i 2009 er 7. Ifølge hjemmesiden har Regionrådet hatt 6 møter i 2008. Protokoll fra møtene i regionrådet sendes til deltakerne i regionrådet og i kommunene. I tillegg er det nedfelt i reglementet at ”Den enkelte kommune har ansvar for å holde kommunestyret orientert om arbeidet i rådet.”
5. **Lovbasis:** § 27.
6. **Oppstartsår:** Startet på 1980-tallet, da som ett ganske løst og ustrukturert kontaktorgan. Restrukturert med egne vedtekter fra 1995. Rådet har alltid bestått av de nåværende deltakende kommunene.

19. Valdres Natur- og kulturpark (Regionrådet for Valdres)

1. **Deltakende kommuner;** Etnedal, Sør-Aurdal, Nord-Aurdal, Vestre Slidre, Øystre Slidre, Vang og Oppland Fylkeskommune
2. **Organisering;** *Valdresrådet* er sammensatt av 24 representanter – 12 fra kommunene (to fra hver kommune), 10 fra næringslivet (styret i Valdres Næringsforum BA) og 2 fra Oppland fylkeskommune. *Utviklingsstyret* har 7 medlemmer. Tre næringslivsrepresentanter utpekt av styret i Valdres Næringsforum BA, tre ordførere utpekt av Regionstyret og en fra Merkevarestyret (som består av 3 personer). Regionstyret er sammensatt av de seks ordførerne fra deltakerkommunene samt OFK sine representanter i Valdresrådet. BU-styret består av de seks ordførerne og 3 faglagsrepresentanter. *Sekretariatet* består (i 2007) av 4 årsverk, praksis 10 årsverk, og er lokalisert i; Nord-Aurdal.
VNK (Valdres natur- og kulturpark) er å betrakte som en omorganisering og videreføring av Regionrådet for Valdres.
3. **Økonomi;** VNKS og regionstyrets virksomhet finansieres i hovedsak ved tilskudd fra deltakerkommunene, staten / fylkeskommunen, næringslivet mv. samt en del mindre inntekter i form av godtgjørelser / honorarer ved salg av tjenester. Kommunenes tilskudd til denne virksomheten må endelig fastsettes gjennom kommunestyrenes årlige budsjettbehandlinger, men kommunenes intensjon ved inngåelsen av disse vedtekter er at kommunenes samlede årlige tilskudd til VNK i samarbeidsavtaleperioden 2008-2011 fastsettes til kr. til minimum 3,5 mill. kr. årlig. Det er mål om å øke dette ytterligere til 3,8 mill. kr. årlig. Dette blir fordelt på folketallet i deltakerkommunene.
4. **Antall møter/saker;** Valdresrådet: 4 møter, Utviklingsstyret: 9 møter, Regionstyret: 3 møter, Merkevarestyret: 4 møter. I 2008 ble det behandlet 100 ordinære saker, 64 referatsaker, mens 57 saker ble tatt opp under ”Eventuelt”. Informasjon fra Rådet

spres via årsmeldinger, alle rådmennene får saksliste, alle ordførerne får sakene i full versjon. Info går da via ordførerne. Ellers via internett.

5. **Lovbasis;** § 27.
6. **Oppstartsår;** Regionrådet for Valdres (1984, samtlige nåværende kommuner var da med). Total reorganisering i 2007 fra RfV til VNK.

20. Rådet for Ringeriksregionen.

1. **Deltakende kommuner;** Hole, Jevnaker og Ringerike.
2. **Organisering;** Rådet består av: 1) To folkevalgte representanter fra hver kommune (ordfører og en representant fra opposisjonen). Representanter for fylkeskommunen (uten stemmerett). Ledelsen av Regionrådet går på omgang mellom kommunene med ett års funksjonstid. *Sekretariatet* fungerer som en regionkoordinator og har 1 stillingsårsverk (ifølge hjemmesiden 04.05.09). *Strategiutvalget* ledes av leder for Rådet og Ringeriksregionen, og består av ordførere og regionkoordinator. *Rådmannsutvalget* ledes av rådmann – på omgang mellom kommunene, består av rådmenn, regionkontakt fra Buskerud Fylkeskommune og regionkoordinator. Oppland Fylkeskommune har én politisk representant i Rådet. Ifølge informasjon fra regionkoordinatoren så har Sekretariatet et årsverk på 0,4 (stillingshjemmel på 40 %). Sekretariatet har adresse i Ringerike kommune – Hønefoss.
3. **Økonomi;** Rådets kostnader, budsjettet i 2009 til kr 440.000,- dekkes ut fra følgende prosentvise fordelinger: Buskerud fylkeskommune 50 %, Ringerike kommune 30 %, Hole kommune 10% og Jevnaker kommune 10 %.
4. **Antall møter/saker:** Rådet for Ringeriksregionen har ikke utarbeidet egen årsmelding for 2008, det har heller ikke vært vanlig de årene Rådet har vært i funksjon. Derfor har jeg sendt nok en e-post med forespørsel om antall møter og saker i 2008. Men hva informasjon angår: Informasjon gis til de respektive kommunestyrene i form av referater fra rådsmøtene og ellers dersom det er spesielle saker som skal behandles. I tillegg henvises det til regionrådets egen hjemmeside.
5. **Lovbasis:** § 27.
6. **Oppstartsår: Fram til 1997** var arbeidet i rådet relativt uformelt. De siste 10-11 årene har arbeidet blitt mer formalisert og målrettet. F.o.m. **2002**, da Ringeriksregionen ble tilstått forsvarsomstillingsmidler fra staten via Buskerud fylkeskommune, fikk rådet også beslutningsmyndighet fra de tre kommunestyrene til å disponere disse omstillingsmidlene.

21. Regionrådet for Hallingdal

1. **Deltakende kommuner;** Flå, Gol, Hemsedal, Hol, Nes, Ål.
2. **Organisering;** *Regionrådet for Hallingdal* er et politisk samarbeidsorgan for de seks kommunene i Hallingdal. Ordførerne i Hallingdal utgjør Regionrådet. Ellers består Regionrådet av ytterligere tre faste ansatte (deriblant daglig leder, IKT-koordinator og en Sekretær). *Hallingtinget* er det øverste organet og består av fem kommunestyremedlemmer fra hver kommune, der den ene er ordføreren og de fire andre er medlemmer av formannskapet eller lederer av hovedutvalg/sektorutvalg. I tillegg har rådmennene møte, tale og forslagsrett. *Årsverk i Sekretariatet;* 1 (etter info fra Årsmeldingen 2008 om ”personell”). *Lokalisert i;* Ål.

3. **Økonomi;** Standard kostnadsdeling er: 30 % i forhold til tallet på medlemmer (6) og 70 % i forhold til folketallet.
4. **Antall møter/saker;** I 2007 var det 2 møter i Hallingtinget og 10 saker ble behandlet.
1. Regionrådet hadde 8 møter og behandlet 56 saker. I 2008 var det 2 møter i Hallingtinget og 9 saker ble behandlet. Regionrådet hadde 10 møter og behandlet 82 saker. Informasjon blir blant annet spredt via: Hjemmesiden, hjemmesiden til den enkelte deltakerkommunene, referat som alle kommunestyremedlemmene får, i tillegg til lokale medier.
5. **Lovbasis; § 27.**
6. **Oppstartsår;** Den formelle organiseringa av det interkommunale samarbeidet starta så tidlig som i 1952 gjennom etableringa av Samarbeidsnemnda for Hallingdal, som var ordførerne i de 6 kommunene. Dagens ordning kom i stand i 1999.

22. Regionrådet for Midt-Buskerud

1. **Deltakende kommuner:** Modum, Sigdal og Krødsherad.
2. **Organisering:** *Regionrådet*, som består av ordførerne i de tre respektive deltakerkommunene. *Rådmannsforum*, som består av rådmennene (tre) fra de tre deltakerkommunene. I tillegg er det *to Regionkontakter fra Fylkeskommunen*, utnevnt av Fylkesutvalget. Også er det en **Representant fra Buskerud fylkeskommune, utviklingsavdelingen**. Sekretariatet består av 0,2 årsverk, og er lokalisert i Sigdal (hjemmesiden til Regionrådet eies og drives av Sigdal kommune).
3. **Økonomi:** Kommunene deler på lønnskostnad (kr. 40.000,- per kommune). Arbeidsgiverkommunene holder kontorutgifter m.m..
4. **Antall møter/saker:** ca. 4 møter og 21 behandlede saker i 2008. Referat fra møter legges ut på hjemmesiden. Møtereferat refereres i påfølgende kommunestyre. Møtene annonseres i lokalavis.
5. **Lovbasis:** § 27
6. **Oppstartsår:** 2000, hvorav samtlige nåværende deltakende kommuner var med.

23. Rådet for Drammensregionen

1. **Deltakende kommuner:** Drammen, Hurum, Lier, Nedre Eiker, Øvre Eiker, Sande og Svelvik og Røyken.
2. **Organisering:** Selve Regionrådet består av de åtte ordførerne i kommunene, ellers deltar også kommunenes rådmenn, med alle rettigheter unntatt stemmerett. Rådet har eget *rådmansutvalg*, som har alternerende møter annenhver måned. *Sekretariatet* har to faste ansatte personer. Rådet leier kontorer i Fylkeshuset, lokalisert i Drammen.
3. **Økonomi:** Finansiering basert på ett flatt beløp på (f.o.m. 2008) på 22,50 NOK pr. innbygger i hver kommune. Kontingentbetalingene fra regionkommunene i 2008 var kr. 3 419 000. Dette er 40,5 % av inntektene til regionrådet, eller dekker 48,6 % av driftsutgiftene i 2008. Øvrige midler har bl.a. kommet fra ulike departementer, NAV, Fylkesmannen i Buskerud, Innovasjon Norge, m.fl.
4. **Antall saker/møter:** Rådets møter i 2008 talte fem. Og antall saker behandlet i 2008 er 70. Informasjon går ut som: - Innkallinger til møter i regionrådet. – Referater fra møter i regionrådet. – Aktualitetsbrev om regionrådet, per e-post. – Aktualitetsbrev om regionrådets reiselivssatsing, per e-post. Talløse møter med representanter fra kommunene – organisert sektorielt per tema. Årsrapport samt 4-års strategiplan osv. - både som papir og elektronisk.

5. **Lovbasis:** ”Det går mer på uformell organisering” (Freilem, Dankert). Avtaler.
6. **Oppstartsår:** 2004

24. Regionrådet for Kongsbergregionen

1. **Deltakende kommuner:** Kongsberg, Nore og Uvdal, Rollag, Flesberg, Tinn, Hjartdal, Notodden og Øvre Eiker.
2. **Organisering:** *Regionrådet* for Kongsbergsregionen består av de åtte ordførerne i regionen. *Representantskapet* består av formannskapene i de åtte kommunene. Organiseringen er i hht kommunelovens § 27. *Sekretariatet* består av 1 årsverk og er lokalisert i Kongsberg kommune.
3. **Økonomi:** Regionrådets virksomhet er finansiert av de deltakede kommuner gjennom en kontingent som er proporsjonal med folketallet; halvparten av kontigenten deles likt mellom kommunene - halvparten etter folketall. Kontingenten går til drift av regionrådet, dets sekretariat, og utvikling av felles mål og strategier.
4. **Antall møter/saker:** *Regionrådet* hadde, ifølge hjemmesiden, åtte møter, i tillegg til en konferanse, i 2008. Antall behandlede saker var 80. *Rådmannsutvalget* hadde 11 møter og behandlet 117 saker i 2008.
Fikk følgende svar per e-post: ”Vi bruker jo sikkert mange kanaler. Vi organiserer nettverk – og sekretariatet fører jo mer eller mindre løpende dialog med regionråd og rådmenn m.fl. Representantskapet som er formannskapene i de åtte kommuner – møtes 1 eller 2 ggr pr. år. I tillegg bruker vi bl.a. nyhetsbrev...”
5. **Lovbasis:** § 27.
6. **Oppstartsår:** Organiseringen ble vedtatt 8. feb. 2005 (Hjartdal kommune ble medlem 06.05.08). Øvre Eiker meldte seg, den 01.07.09, ut av regionrådet.

25. 12-kommunesamarbeidet i Vestfold (12k)

1. **Deltakende kommuner:** Andebu, Hof, Holmestrand, Horten, Lardal, Larvik, Nøtterøy, Re, Sandefjord, Stokke, Tjøme og Tønsberg.
2. **Organisering:** 12-Ks Styre består av samtlige ordførere og rådmenn, med fylkesordfører, fylkesmann og en tillitsvalgt som observatør. En egen gruppe med de 12 rådmennene håndterer administrative saker og er saksforberedende for styret. *Sekretariatet* består av ett årsverk og er lokalisert i HVE – Høgskolen i Vestfold – Horten kommune.
3. **Økonomi:** Budsjettet fordeles på kommunene med 50 % etter innbyggertall og 50 % med lik andel per kommune. 12-Ks samlede kostnader blir fordelt på den enkelte kommune uansett deltakelse i konkrete prosjekter.
4. **Antall møter/saker:** Styret holdt i 2008 i alt seks møter og behandlet 51 saker. Rådmannsgruppen holdt i 2008 i alt ni møter og behandlet 50 saker. Informasjonsspredning går via rådmenn og ordførere, via deltakere i prosjekter, tillitsvalgte, hjemmeside, felles kommunestyresaker, presse og årlig todagers seminar med formannskapene, adm. Ledergrupper og tillitsvalgte i alle 12 kommuner.
5. **Lovbasis:** Avtalebasert samarbeid
6. **Oppstartsår:** 1997, med syv kommuner, og ble utvidet i 2001 og 2005.

26. Midt-Telemarkrådet

1. **Deltakende kommuner:** Bø, Nome og Sauherad.
2. **Organisering:** *Midt-Telemarkrådet* består av ordførerne og en politiker til, oppnevnt av kommunestyret, samt rådmennene fra hver av de tre kommunene. *Midt-Telemarktinget* består av formannskapene fra de tre kommunene. *Sekretariatet* består av ett fast årsverk og er lokalisert i Bø kommune.
3. **Økonomi:** De årlige utgifter til drift av sekretariatet, samt utgiftene til regionrådets og tingets møtevirksomhet, dekkes av de tre kommunene. Halvparten av utgiftene fordeles likt, mens resterende halvparten fordeles etter folketall.
4. **Antall møter/saker:** 8 – 10 møter per år i Midt-Telemarkrådet. Minst to møter i Midt-Telemarktinget i forbindelse med budsjettbehandlingen. Og ett felles kommunestyremøte i april for felles informasjon og drøfting (ikke vedtaksmøte). I 2008 ble det, i alt, behandlet 39 saker i Midt-Telemarkrådet. Informasjon spres gjennom tertialrapportering og årsrapport som blir behandlet i alle kommunestyrene. I tillegg er informasjon på portalene samordnet gjennom webredaktørnettverk i MT. Og sekretæren lager nyhetsbrev som distribueres via e-post til kommunestyremedlemmer, formannskaper og ansatte.
5. **Lovbasis:** § 27
6. **Oppstartsår:** Bø, Nome og Sauherad startet Midt-Telemarkrådet og samarbeidet med vedtekter og viljeserklæring gjennom vedtak desember 2001. Sekretariatet ble startet september 2002. Senere har også § 28a-f – vertskommuneloven - blitt tatt i bruk for alle interkommunale avdelinger som driver forvaltning.

27. Vest-Telemarkrådet

1. **Deltakende kommuner:** Fyresdal, Kviteseid, Nissedal, Seljord, Tokke og Vinje.
2. **Organisering:** *Vest-Telemarkrådet* består av syv medlemmer; ordførerne i hver kommune er medlemmer av Rådet. Medlemmer av *Tinget* er fire representanter fra hver av de syv deltakende kommunene – ordfører og rådmann er blant de fire, samt to valgte politikere fra kommunestyrene. *Sekretariatet* er lokalisert i Kviteseid kommune og innehar ett årsverk.
3. **Økonomi:** Grunnsum, som er lik for alle, er på 10 %. Fordelt etter folketal; 50 %. Fordelt etter nettobudsjett: 40 %. Det kan i tillegg arbeides for å skaffe finansiering fra andre hold til drift eller til prosjekt.
4. **Antall møter/saker:** Rådet – 94 saker og 11 møter. Tinget – to møter og 12 saker behandlet. Saksliste og møtereferat til rådsmøte og møte i Tinget skal sendes alle faste medlemmer og varamedlemmer til de styrende organene. Det samme materialet skal sendes gruppelederne for de politiske partiene i medlemskommunene. Styrende organ og administrasjon skal sørge for et aktivt informasjonsarbeid i forhold til publikum om regionrådets arbeid. Offentliggjøring av saker og vedtak følger samme lovregulering som gjelder for kommunene.
5. **Lovbasis:** (I ferd med å bli) § 27. Fram til i dag er det aksjelovene.
6. **Oppstartsår:** 2002 – Da var seks kommuner med. Hjartdal var med som observatør – med som fullverdig medlem fra 2007 og fra og med i år skifter de til Kongsbergregionen.

28. Østre Agder Samarbeidet

1. **Deltakende kommuner:** Arendal, Froland, Åmli, Tvedestrand, Vegårshei, Gjerstad og Risør

2. **Organisering:** Ordførerne og opposisjonsleder i medlemskommunene utgjør styringsgruppen for Østre Agder 2015. Rådmennene utgjør en referansegruppe, som benyttes etter behov. En av rådmennene møter fast i styremøtene med tale- og forslagsrett. Det er i tillegg valg et *arbeidsutvalg* bestående av fem personer (ordførere og rådmenn). *Sekretariatet* innehar 0,1 årsverk og er lokalisert i Arendal kommune. Sekretariatsfunksjonen økes til 0,5 årsverk f.o.m. mars 2010. Det velges særskilte undergrupper/utvalg som jobber med konkrete prosjekter.
3. **Økonomi:** Kommunene bidrar med et tilskudd på kr. 10,- pr. innbygger. I tillegg til skjønnsmidler og øremerkete tilskudd.
4. **Antall møter/saker:** Ordfører-/rådmannsmøter holdt i 2008 i alt seks møter og behandlet 36 saker, mens Arbeidsutvalget holdt ni møter og behandlet i alt 56 saker. Informasjon spres via de deltakende kommunene og fagseminarene arrangert av Østre Agder – et stort arrangement per år. Siden styret kom på plass i 2009 er det lagt til grunn en møtefrekvens på møter ca. hver annen måned.
5. **Lovbasis:** § 27.
6. **Oppstartsår:** 2006, en videreføring av 8K. Fra starten var det 8 kommuner, men i 2008 trakk Grimstad seg fra samarbeidet.

29. Setesdal Regionråd

1. **Deltakende kommuner:** Bykle, Valle, Bygland, og Evje og Hornnes.
2. **Organisering:** *Representantskapet* er øverste organ, hvor hver deltakerkommune oppnevner fem representanter med likt antall vara. *Styret* skal ha to faste styremedlemmer og to vararepresentanter fra hver deltakerkommune (som oppnevner disse representantene selv). Lokalisering av Sekretariatet (se Kontoret) er i Valle kommune, med 1,8 antall årsverk. En av medarbeiderne har kontorsted i Bygland kommune.
3. **Økonomi:** Fra 1.1.2007 gir samtlige av deltakerkommunene likt tilskudd til Regionrådet. Dette i tillegg til 0,9 mill fra AAFK (Regionalt Næringsfond).
4. **Antall møter/saker:** Antall møter i 2008 var 9, og 109 saker ble behandlet. Informasjon spres ved at vedtak gjort i styret sendes til de respektive kommunene, parter og andre med relevans til saken.
5. **Lovbasis:** § 27.
6. **Oppstartsår:** 1999. Fem kommuner var med fra starten av, men Iveland kommune trakk seg ut 1.1.2007.

30. Lindesnesregionen

1. **Deltakende kommuner:** Audnedal, Mandal, Lindesnes, Marnardal og Årsenal.
2. **Organisering:** Rådet består av ordførerne i de fem deltakerkommunene, fylkeskommunen og rådmennene har observatørstatus. Sekretariatet er daglig leder i 100 % stilling startet opp 01.09.08 og er lokalisert i Lindesnes kommune, Vigeland.
3. **Økonomi:** Finansieringen er basert på at 50 % av utgiftene deles likt og den andre delen deles etter folketall.
4. **Antall møter/saker:** (Ikke fått svar på antall møter og saker enda). Innkalling og referater fra møter blir referert for de politiske organ i medlemskommunene, og føres i postlister. Annen info. sendes postmottak i kommunene eller direkte til medlemmene og de med møterett (rådmennene).
5. **Lovbasis:** § 27.

6. **Oppstartsår:** 2005, med Åseral kommune som fullverdig medlem fra 2007.

31. Listerrådet

1. **Deltakende kommuner:** Flekkefjord, Farsund, Lyngdal, Kvinesdal, Hægebostad og Sirdal.
2. **Organisering:** *Listerrådet* som består av ordførerne og en valgt representant fra hver kommune. Rådmennene og en representant fra Vest-Agder Fylkeskommune deltar også i Listerrådet, dog uten stemmerett. Listefondet har eget styre (*Styret*) på 7 medlemmer - en fra hver av kommunene, som kommunene velger selv, og én fra fylkeskommunen. Styret velger selv leder og nestleder. Sekretariatets lokalisering er for tiden i Kvinesdal kommune og har 1,2 årsverk (én fast stilling + 10 – 20 % stilling).
3. **Økonomi:** *Listerfondet* tilføres årlig like andeler (50 – 50) fra Vest-Agder fylkeskommune og fra Listerkommunene samlet. Dette forvaltes av Styret.
4. **Antall møter/saker:** I 2008 behandlet Listerrådet 50 saker og holdt 7 møter. Arbeidsutvalgets (ordførerne) antall møter varierer – snitt på 5 møter/20 saker. Rådmannsutvalget har ett gjennomsnitt på 6 møter pr. år og 40 saker behandlet. Styret i Listerfondet har 4 tildelingsmøter i året (kvartalvis) – 29 søknader i 2008. Hver kommune får saksliste og referat som blir vedlagt innkalling til formannskapsmøtet i hver kommune, i tillegg har Listerrådet opprettet en rekke nettverk i samarbeidet.
5. **Lovbasis:** § 27.
6. **Oppstartsår:** 1998

32. Dalanerådet

1. **Deltakende kommuner:** Eigersund, Bjerkreim, Lund og Sokndal.
2. **Organisering:** Dalanekommunene er representert i *Dalanerådet* etter følgende fordeling: Eigersund 3, Sokndal 2, Bjerkreim 2 og Lund 2. Ordføreren er en av kommunens representanter, de øvrige velges blant formannskapets medlemmer. Dalanerådet velger selv sin leder og nestleder. *Sekretariatet* har 0,25 årsverk og ligger hos nærings sjefen i Dalane, som forbereder møter og følger opp vedtak.
3. **Økonomi:** Utgiftene til rådet fordeles på de deltakende kommunene etter folketallet.
4. **Antall møter/saker:** Dalanerådet holdt i 2008 i alt syv møter og behandlet 63 vanlige og 45 meldingssaker. Informasjon spres direkte til kommunene på vedtak som gjelder dem. På hjemmesiden er det innkallinger og møtebøker, alle møtebøkene refereres i formannskapene.
5. **Lovbasis:** § 27.
6. **Oppstartsår:** Ca 1990 (tidlig 1990-tallet).

33. Jærrådet/Stavanger Regionen Næringsutvikling

1. **Deltakende kommuner:** Gjesdal, Time, Hå og Klepp, Stavanger, Finnøy, Forsand, Hjelmeland, Kvitsøy, Rennesøy, Sandnes, Sola, Strand, Suldal, Sirdal (i Vest-Agder), samt Rogaland Fylkeskommune.
2. **Organisering:** Styret i Stavanger-regionen Næringsutvikling består av sentrale næringslivsledere, *ordførere fra kommunene*, samt representanter fra kunnskapsinstitusjonene og arbeidstakerorganisasjoner.

3. **Økonomi:** Egenkapital på 1 000 000 NOK.
4. **Antall møter/saker:** Seks styremøter ble avholdt hvor 42 saker ble behandlet. ”Vi gjennomfører årlig flere typer møter der alle kommunene møter: Næringsansvarligmøter, rådsmøter (ordfører og rådmenn) og rådmannsmøter. I tillegg avholdes eget årsmøte. Av styrets 12 medlemmer utgjør 7 ordførere i kommuner/fylkeskommunen. Andre møter vi innkaller til knytter seg til de konkrete prosjektene vi driver... Videre møter direktøren i formannskap/kommunestyret og orienterer om tertialrapportene våre.”
5. **Lovbasis:** A/S
6. **Oppstartsår:** Registrert juli 2007.

34. Ryfylke IKS

1. **Deltakende kommuner:** Suldal, Hjelmeland, Finnøy, Strand og Forsand.
2. **Organisering:** (Som IKS, Sauda har observatørstatus i RIKS). RIKS består av et Representantskap med i alt 10 medlemmer – 2 fra hver deltakerkommune. I tillegg har RIKS ett Styre med styreleder, nestleder, åtte styremedlemmer og fire observatører. Det er også ansatt en daglig leder i administrasjonen, i tillegg til en rådgiver. Sekretariatet består av 0,6 årsverk og er lokalisert i Hjelmeland.
3. **Økonomi:** F.o.m. 01.01.04 ble eierkapitalen satt ned til NOK 1.5 mill og hver deltakende kommune betaler 20 % av det samlede beløpet ($20 \times 5 = 100$), som tilsvarer 300 000,-
4. **Antall møter/saker:** Representantskapet har hatt 2 møter og behandlet 13 saker. Styret har hatt 7 møter og behandlet 63 saker (mot 5 møter og 36 saker i 2007).
5. **Lovbasis:** IKS
6. **Oppstartsår:** 2001. Det avløste Ryfylkerådet og selskapet Ryfylke Vekst AS.

35. Haugalandrådet

1. **Deltakende kommuner:** Bokn, Haugesund, Karmøy, Tysvær, Utsira, Vindafjord, Etne, Sveio og Sauda.
2. **Organisering:** De fungerende ordførerne og rådmenn i medlemskommunene er medlem av Haugalandrådet. Varaordførerne er vanligvis personlige varamedlemmer for sine ordførere. Faste vararepresentanter for rådmennene blir de som disse velger i kommuneadministrasjonen. Fylkesordfører, fylkesrådmann, fylkesmann og representant for Samarbeidsrådet for Sunnhordland kan delta på møtene med tale- og forslagsrett. *Arbeidsutvalg* på fem representanter, i hovedregel tre ordførere og to rådmenn, velges for samme periode som leder og nestleder (av Haugalandrådet). Lokalisering av kontor/Sekretariat er på Karmøy, Haugland Vekst IKS – et interkommunalt næringsutviklingsselskap (eid av flere kommuner i regionen i tillegg til Rogaland Fylkeskommune), og det innehar ca 1 årsverk.
3. **Økonomi:** Utgiftene blir å fordele på de deltakende kommuner, etter en fordeling hvor utgangspunktet er et grunnbeløp og ellers etter folketall. Haugalandrådet fastsetter kontingent for kommuner som gis observatørstatus. De faktiske kostnadene som påløper vertskommunen i forbindelse med drift av Haugalandrådet, som personalkostnader for ansatte i sekretariatet og kostnader ved drift og administrasjon for øvrig, dekkes av Haugalandrådet etter kvartalsvis avregning fra vertskommunen.
4. **Antall møter/saker:** Selve rådet har gjennomsnittlig seks møter i året og behandlet i 2008 ca 30 saker, i tillegg har Arbeidsutvalget i HR seks møter i året. All

korrespondanse foregår elektronisk, samtidig som innkallinger og referater/protokoller blir lagt ut på nett. All info til saker skal også i utgangspunktet ligge ute på nett.

5. **Lovbasis:** § 27.
6. **Oppstartsår:** Haugalandrådet ble etablert i 1995 og er en videreføring og utvidelse av Nord-Rogaland rådet (1985). Hordalandskommunene Etne, Sveio og Ølen endret da status fra observatører til medlemmer. Sauda kommune ble medlem 01.01.98.

36. Samarbeidsrådet for Sunnhordaland

1. **Deltakende kommuner:** Austevoll, Bømlo, Etne, Fitjar, Kvinnherad, Stord, Sveio og Tysnes.
2. **Organisering:** Samarbeidsrådet består av *Styret, Samarbeidsråd og Representantskapet*. Styret består av: Ordføreren fra Sveio kommune og Bømlo kommune, Rådmannen fra Kvinnherad kommune og, som varamedlem, ordføreren fra Stord kommune. Samarbeidsrådet for Sunnhordaland består av ordførerne og rådmenn i de åtte kommunene. Representantskapet, som er det øverste organet, blir valgt av kommunestyrene etter hvert kommunevalg. Det blir valgt 3 representanter fra hver kommune med personlig vararepresentant. Kontaktadressen befinner seg på Stord, og da er det rimelig å anta at Sekretariatet også er lokalisert der. Samarbeidsrådet har 2 sekretærer (2 årsverk).
3. **Økonomi:** Det er finansiering per innbygger.
4. **Antall møter/saker:** Samarbeidsrådet holdt i 2008 6 møter og behandlet 54 saker. Representantskapet holdt i 2008 1 møte i 2008. Styret holdt også 1 møte i 2008 og det var 6 arbeidsutvalgsmøter. Informasjon går elektronisk til ordfører og rådmenn eller til medlemmer i arbeidsgrupper – alt ut i fra sak til sak. I tillegg informerer ordførerne fra møtene som holdes.
5. **Lovbasis:** IKS
6. **Oppstartsår:** Selskapet ble etablert i 1981 – men ble omorganisert som IKS fra 1995. Det var 9 kommuner med ved oppstartåret.

37. Hardangerrådet IKS

1. **Deltakende kommuner:** Eidfjord, Granvin, Jondal, Kvam, Odda, Ullensvang og Ulvik.
2. **Organisering:** Hardangerrådets organer er *Regionrådet, Styret, Hardingtinget, Rådmannsforum og daglig leder*. Regionrådet er sammensatt av ordførerne i eierkommunene med varaordførerne som personlige vararepresentanter. Styret i Hardangerrådet er sammensatt av 3 personer med 2 varamedlemmer. Styret blir valgt av Regionrådet og for 2 år om gangen. Hardingtinget er sammensatt av formannskapene i eierkommunene, og rådsordføreren i Regionrådet er leder i tinget. Regionrådet tilsetter daglig leder. Sekretariatet er lokalisert i Ullensvang og innehar 2 årsverk.
3. **Økonomi:** Tilskudd fra kommunene blir å betale i to terminer à 50 %, 15.01 og 15.06.
4. **Antall møter/saker:** Det ble holdt 10 rådsmøter i 2008, hvorav ett var et årsmøte, Regionrådet behandlet 57 saker. De bruker sin hjemmeside på internett for å spre informasjon fra Hardangerrådet.
5. **Lovbasis:** IKS
6. **Oppstartsår:** 1999.

38. Regionrådet Nordhordland IKS

- 1. Deltakende kommuner:** Austrheim, Fedje, Gulen, Lindås, Masfjorden, Meland, Modalen, Osterøy, Radøy.
- 2. Organisering:** *Regionrådet/Styret* for selskapet består av ordførerne i IKS-en, og har en leder og en nestleder. Rådmennene har møte- og talerett. *Næringsutvalget* med særskilt ansvar for regionalt næringsrettet arbeid. Styreleder i Styret er også Styreleder i næringsutvalget. Andre medlemmer er valgt fra Regionrådets styre – to personer med tre vararepresentanter. I tillegg er det to personer til som Regionrådet har valgt inn etter anbefaling fra (nærings)organisasjonene (red. anm.). *Representantskapet* består av i alt 24 medlemmer fra medlemskommunene. Medlemstallet i Representantskapet skal ta omsyn til folketallet i medlemskommunene. *Administrasjonen* har 3 tilsatte og 4 årsverk i Sekretariatet. Lokaliseringen er i Knarvik – Lindås kommune.
- 3. Økonomi:** Etter Selskapsavtalen garanterer eierkommunene for de årlige utgiftene til selskapet (IKS) basert på årsbudsjett og økonomiplan etter folketallet i de respektive kommunene pr 01.01. i budsjettåret.
- 4. Antall møter/saker:** *Styret* har hatt 9 møter i 2008 og behandlet 60 saker. *Næringsutvalget* har hatt 3 møter, behandlet 22 saker og håndtert kr. 1 360 000,- Mens *Representantskapet* hadde 2 møter i 2008. I tillegg til ordinære saker, i samsvar med selskapsavtalen, har representantskapet også starta opp arbeidet med en strategisk plan for selskapet. Informasjonsspredning skjer via e-post, møter og brev.
- 5. Lovbasis:** IKS
- 6. Oppstartsår:** 1961, da var det en annen kommunestruktur i Norge.

39. HAFS Regionråd

- 1. Deltakende kommuner:** Askvoll, Fjaler, Gulen, Hyllestad og Solund.
- 2. Organisering:** *Regionrådet* består av ordfører og rådmenn i medlemskommunene. Ledervervet går på omgang medlemskommunene i mellom – med en funksjonstid på to år. Sekretariatet har 0,5 årsverk og regionrådet kjøper tjenester av Lutelandet Utvikling A/S (et utviklingsselskap som fire av fem HAFS-kommuner er medeier i) og er lokalisert i Fjaler kommune.
- 3. Økonomi:** Regionrådets aktiviteter blir finansiert gjennom kontingent på 10.000,- og et tilskudd på 50.000,- per kommune, samt RUP-midler fra fylkeskommunen.
- 4. Antall møter/saker:** Regionrådet har årlig fire møter, der det ene er et todagersmøte. På møtene har en ulike orienteringer/drøftinger i tillegg til ordinære saksbehandling. I 2008 behandlet en 30 saker. I tillegg har en årlig et felles formannskapsmøte for alle kommunene der en har ulike temaer. Informasjon skjer rutinemessig fra sekretariatet til ordfører/rådmenn via e-post. Disse har ansvar for videre informasjon til politikere, administrasjonens nettsider osv. Møtereferatene blir også sendt til lokalpressen.
- 5. Lovbasis:** § 27
- 6. Oppstartsår:** 1991. Alle nåværende kommuner var med fra starten.

40. Sogn Regionråd

Deltakende kommuner: Vik, Balestrand, Leikanger, Sogndal, Luster, Årdal, Lærdal og Aurland.

Organisering: *Regionrådet* består av ordførerne fra de deltakende kommunene. *Sekretariatet* er lokalisert i Sogndal kommune (jf. avtale fram t.o.m. 2010), og består av 1 årsverk. *Rådmannsgruppa* består av alle rådmennene fra hver av de deltakende kommunene.

Økonomi: Halve summen er lik grunnsommen for alle kommunene, halve summen skal være ett kronebeløp per innbygger. Rådet kan i særskilte prosjekter vedta at alle kommunene skal betale en lik sum.

Antall møter/saker: *Regionrådet* hadde i 2008 8 møter og behandlet 35 saker. Ordførerne kan informere formannskapet om arbeidet i regionrådet, jfr. regionplanen. På kommunenes nettsider ligger det linker til Sogn Regionråd sin nettside.

Lovbasis: § 27

Oppstartsår: 1992, 9 kommuner med fra starten (da også Høyanger).

41. Samarbeidsforum i Sunnfjord (SIS)

Deltakende kommuner: Flora, Førde, Gaular, Jølster og Naustdal.

Organisering: SIS (Styret) er sammensatt av ordførerne og rådmenn i medlemskommunene. Ledervervet går på omgang. Førde kommune har sekretæransvaret. Sekretariatet innehar 0,3 årsverk.

Økonomi: Finansiering er i form av tilskudd fra fylkeskommunen på NOK 550 000,-

Antall møter/saker: I 2008 holdt Styret i alt seks møter og behandlet i alt 56 saker. Informasjon går som referat fra møtene til ordførere/rådmenn i samarbeidskommunene. Kommunene har ansvar for å orientere sine formannskap på bakgrunn av referatet fra møtene. SIS har per dags dato ingen hjemmeside.

Lovbasis: Organisering etter § 27.

Oppstartsår: SIS ble startet på 1990-tallet, som et uformelt forum mellom de fire kommunene Førde, Gaular, Naustdal og Jølster. Senere (sekretariatet tror det var i 1999) ble et interkommunalt råd etablert. Flora kom inn som fullverdig medlem i 2000.

42. Nordfjorderrådet

- 1. Deltakende kommuner:** Bremanger, Eid, Gloppen, Hornindal, Selje, Stryn og Vågsøy.
- 2. Organisering:** *Nordfjorderrådet* består av ordførerne i deltakerkommunene. Dessuten møter rådmennene med tale- og forslagsrett. Sekretariatet har beliggenhet i Sandane kommune, oppkjøpt av konsulentfirmaet Kime, med 1/3 årsverk.
- 3. Økonomi:** Nordfjorderrådets aktiviteter blir i det vesentlige finansiert ved tilskudd fra fylkeskommunen (RUP-midler) og med kr. 13,- per innbygger.
- 4. Antall møter/saker:** I 2008 holdt rådet 6 møter og behandlet 53 saker. Ingen oversikt over administrative underutvalg, der rådet spør etter resultater – og ikke tall på møter. Informasjon skjer rutinemessig fra sekretariatet til ordfører/rådmenn via e-post. Dessuten sendes til kommunenes postmottak som sørger for at dette blir videreført til kommunenes hjemmesider.
- 5. Lovbasis:** § 27.
- 6. Oppstartsår:** Vedtekter for rådet ble vedtatt i 1994, og sies derfor å være oppstartsåret. Alle kommunene var med fra starten av.

43. Søre Sunnmøre regionråd

1. **Deltakende kommuner:** Hareid, Herøy, Sande, Ulstein, Vanylven, Volda og Ørsta.
2. **Organisering:** Ordførerne fra deltakerkommunene utgjør Styret i rådet. Rådmennene har møte-, tale- og forslagsrett i rådet. *Sekretariatet* har beliggenhet i Volda kommune og består av 0,2 (1x20 %) årsverk.
3. **Økonomi:** Medlemskontingenten er satt til kr. 5,- per innbygger. Utgiftene til rådet har vært kostnader til sekretariatet og andre administrative kostnader.
(Hvis det er interessant): Tjenestene som Sekretariatet utfører blir utført på timebasis til en kostnad på kr. 350,- pr time.
4. **Antall møter/saker:** Rådet har i løpet av 2008 holdt 9 ordinære møter. I tillegg har det blitt holdt ett fellesmøte med Nordfjorderådet og Regionrådet for Nord-Gudbrandsdal, det som senere har blitt kalt for ”Triangelregionen”. Rådet behandlet i 2008 52 saker. Møteboken blir sendt medlemmene for kommunestyrene (per e-post), og ordførerne meddeler respektive formannskap / kommunestyret.
5. **Lovbasis:** § 27
6. **Oppstartsår:** 14.9.00.

44. Ålesundregionens Utviklingsselskap

1. **Deltakende kommuner:** Giske, Haram, Skodje, Sula, Stordal, Norddal, Sandøy, Vestnes, Ørskog, Ålesund, Stranda, Sykkylven og Vanylven.
2. **Organisering:** Som IKS. Selskapets øverste organ er *Representantskapet*, som består av de 13 ordførerne fra deltakerkommunene. *Styret* består av tre ordførere og to rådmenn. Selskapet har kontorsted i Ålesund kommune. *Sekretariatet* består av tre årsverk og er lokalisert i Ålesund.
3. **Økonomi:** ÅRUs virksomhet finansieres gjennom årlige driftstilskudd fra medlemskommunene fordelt etter folketallet. Dette driftstilskuddet blir fastsatt av representantskapet.
4. **Antall møter/saker:** Det ble holdt tre styremøter og behandlet 40 saker i 2008. Det var kun holdt ett møte i representantskapet, og det var årsmøtet der regnskap og styrets beretning for 2007 ble behandlet. Informasjon blir formidlet via e-post, hjemmesiden og ved at ordfører og rådmenn orienterer.
5. **Lovbasis:** IKS
6. **Oppstartsår:** 1992. Det var seks kommuner som var med fra starten.

45. Romsdal Regionråd

1. **Deltakende kommuner:** Aukra, Fræna, Midsund, Molde, Rauma, Nesset og Vestnes.
2. **Organisering:** Regionrådet sine medlemmer består av de til enhver tid fungerende ordførerne og rådmennene i de deltakende kommunene. Varaordførerne er personlige varamedlemmer for sine ordførere. Faste vararepresentanter for rådmennene blir de som disse peker ut i kommuneadministrasjonen. Hele regionrådet deltar på medlemsmøtene. Det skal holdes møte minst en gang per halvår. *Styret:* På årsmøtet velger medlemmene et styre med leder, nestleder og styremedlem for to år. Lederen skal velges blant ordførerne. Enten av nestleder eller et styremedlem skal også velges

blant ordførerne. *Sekretariat*: Molde Næringsforum er sekretariat for ROR. Stipulert timeforbruk per år er 560 timer.

- 3. Økonomi:** Utgiftene skal deles på medlemskommunene med 50 % fast sum på hver kommune og 50 % etter folketall. På prosjektbasis kan også rådet søke finansiering utenfor medlemskommunene.
- 4. Antall møter/saker:** Styremøter: Det ble avholdt seks styremøter i 2008, 59 saker ble behandlet. Medlemsmøter: Fire møter ble avholdt og 49 saker behandlet i 2008. Det er sekretariatet i ROR som sender ut informasjon som uttalelser, pressemeldinger osv., på vegne av regionrådet. Sekretariatetfunksjonen er siden 2004 ivaretatt av Molde Næringsforum.
- 5. Lovbasis:** §27.
- 6. Oppstartsår:** 1996, og bestod da av alle nåværende kommuner. (Sandøy ble medlem fra 2004 – 01.01.2007).

46. Ordfører- og Rådmannskollegiet for Nordmøre (ORKidéPortalen)

- 1. Deltakende kommuner:** Kristiansund, Smøla, Aure, Halså, Rindal, Surnadal, Tingvoll, Sunndal, Gjemnes, Averøy og Eide.
- 2. Organisering:** *Styret* leder IKT ORKidé med ett medlem for hver kommune. Hver kommune velger to kandidater til styret, 1 kandidat av hvert kjønn. Styret velger selv leder og nestleder. Styret velger et *arbeidsutvalg* med 6 medlemmer fra kommunene, og Styrets leder er også arbeidsutvalgets leder. Nordmøre Næringsråd er sekretariat for ORKidé, og innehar ... årsverk.
- 3. Økonomi:** Kostnader og andre forpliktelser dekkes ved at 70 % fordeles etter innbyggertall og 30 % fordeles likt mellom kommunene. Fordelingsnøkkelen justeres i samsvar med innbygger tall per 1. januar.
- 4. Antall møter/saker:**
- 5. Lovbasis:** IKT ORKidé er et interkommunalt IKT-samarbeid organisert etter Kommunelovens § 27.
- 6. Oppstartsår:** 1997, men med planer om styrket samarbeid siden 1992.

47. Samarbeidskomiteen for Orkdalsregionen

- 1. Deltakende kommuner:**
- 2. Organisering:**
- 3. Økonomi:**
- 4. Antall møter/saker:**
- 5. Lovbasis:**
- 6. Oppstartsår:**

48. Fosen Regionråd

- 1. Deltakende kommuner:** Bjugn, Osen, Rissa, Roan, Ørland og Åfjord (i Sør-Trøndelag), samt Leksvik og Mosvik (i Nord-Trøndelag).
- 2. Organisering:** *Regionrådet (Rådet)* består av ordførerne i hver av de åtte kommunene. Kommunestyrene velger i tillegg en tilleggsrepresentant samt to personlige varamedlemmer. Rådmennene i deltakerkommunene, samt sekretariatets leder, deltar på rådets møter med tale- og forslagsrett. *Styret* består av ordførerne fra

de deltakende kommuner med varaordførere som personlig vararepresentant. Rådmennene møter med tale- og forslagsrett. *Sekretariatet* består av 3,5 årsverk og er lokalisert i Åfjord kommune.

- 3. Økonomi:** Fordelingsnøkkel med et fast beløp på NOK 10.000,- Det resterende fordeles mellom kommunene etter folketall. 60 % fordeles likt mellom kommunene og resten etter folketall.
- 4. Antall møter/saker:** Rådet hadde to møter og behandlet to saker. Styret hadde seks møter og behandlet 32 saker. Informasjon spres til postmottak i kommunene, ellers blir det henvist til regionrådets hjemmeside, i tillegg til at hjemmesidene til medlemskommunene inneholder info. om regionssamarbeidet. Det blir også holdt minst ett felles formannskapsmøte for medlemskommunene per år, og sammen med den politiske ledelsen inviteres også med faglig ansvar for tema som behandles til relevante møter.
- 5. Lovbasis:** Organisert etter § 27.
- 6. Oppstartsår:** 1989, med siste reviderte vedtekter 03.11.03. Alle kommuner var medlemmer fra starten, mens Verran kommune valgte å gå ut i 2001. Mosvik kommune vurdere f.t. sitt medlemskap i rådet.

49. Trondheimsregionen

- 1. Deltakende kommuner:** Klæbu, Malvik, Melhus, Midtre Gauldal, Orkdal, Rissa, Leksvik, Skaun, Stjørdal og Trondheim, samt Sør-Trøndelag fylkeskommune.
- 2. Organisering:** Som medlemmer i *Samarbeidsutvalget* oppnevner medlemskommunene tre representanter. Ordføreren og Rådmannen, samt opposisjonsleder, skal representere hver sin kommune. Eget fast arbeidsutvalg bestående av leder, nestleder og to ordførere. Antall årsverk i Sekretariatet: 1 Det er lokalisert i Trondheim.
- 3. Økonomi:** Foruten offentlige midler, bærer medlemskommunene selv kostnadene for sine egne representanter og egen administrasjons medvirkning i samarbeidsutvalget. I år (2008) med størst bidrag fra Trondheim og flatt bidrag fra de andre kommunene. For neste år foreslås 50 % Trondheim og øvrige 50 % fordeles mellom kommunene med halvparten flatt og halvparten etter folketall.
- 4. Antall møter/saker:** Samarbeidsutvalget hadde i 2008 6 møter og behandlet i alt 39 saker, 2009: seks møter og 63 saker behandlet. Grundige referat fra møtene (se internett) sendes medlemmer og kommunene, ulik praksis for videre distribusjon. Det har blitt etablert en ny internettside, www.trondheimsregionen.no.
- 5. Lovbasis:** § 27.
- 6. Oppstartsår:** ”Har ikke funnet noe om det, kan være 1970-90. Ble revitalisert i 2001.”

50. Værnesregionen

- 1. Deltakende kommuner:** Frosta, Stjørdal, Meråker, Tydal, Selbu og Malvik.
- 2. Organisering:** *Regionrådet* har seks medlemmer (de samarbeidende kommuner). Hver kommune er representert med to representanter – ordfører og opposisjonsleder/annen representant fra formannskapet. Rådmennene i regionsamarbeidet utgjør *Arbeidsutvalget*. *Sekretariatet* består av ett årsverk og er lokalisert i Stjørdal kommune.

3. **Økonomi:** Kostnadene ved drift av Regionrådet finansieres ved tilskudd fra kommunene fordelt etter innbyggertall ved siste årsskifte. Vertskommunen fører regnskapet og dennes revisjonsdistrikt reviderer regnskapet.
4. **Antall møter/saker:** Arbeidsutvalget (AU) i 2008; ni møter og 77 saker. Regionrådet i 2008; to møter og 14 saker. Informasjon fordeles på Stjørdal kommunes hjemmeside/politikk/værnesregion med link til hjemmesiden til de andre kommunene. Her legges det fortløpende informasjon, sakslister, vedtak og prosjektrapporter. I tillegg sendes det ut informasjon direkte til rådmenn, ordførere, tillitsvalgte m.fl. i kommunene.
5. **Lovbasis:** Etter kommunelovens § 27
6. **Oppstartsår:** 2003 for fem kommuner og vedtekter ble vedtatt i 2006 der også Frosta sluttet seg til.

51. Innherred samkommune

1. **Deltakende kommuner:** Levanger og Verdal
2. **Organisering:** *Samkommunestyret* er Innherred samkommunes øverste organ, med vararepresentanter som velges av og blant de to kommunestyrene. Styret har 18 medlemmer hvor 9 representanter velges av og fra Levanger kommunestyre og 9 representanter av og fra Verdal kommunestyre. Ett kjønn skal ikke være representert med mindre enn 40 % av medlemmene i samkommunestyret. Det er samkommunestyret som velger ordfører og varaordfører, som velges blant Levanger og Verdal kommunes ordførere. Samkommunens *administrasjon* ledes av en administrasjonssjef oppnevnt av samkommunestyret. Administrasjonssjefen skal være en av de to kommunenes rådmenn. Det politiske sekretariatet går på omgang mellom kommunene, som en del av morkommunenes utleie av administrasjonssjef til ISK – når Levanger har ordfører så har Verdal adm.sjef og politisk sekretariat og omvendt. Derfor er det ingen egen lønnet sekretær i ISK.
3. **Økonomi:** Fordelingsprinsipper: For budsjett og andre saker som krever fordeling mellom kommunene, legges primært befolkningstallet per 1. januar det angjeldende år til grunn. Hele prosjektet finansieres av morkommunene etter én fordelingsnøkkel som er det totale innbyggertallet i hver kommune (typisk ca. 57 % Levanger og 43 % Verdal).
4. **Antall møter/saker:** Samkommunestyret holdt i 2008 åtte møter og behandlet 53 saker. Info om politiske saker/vedtak osv i ISK er offentlig lesning og som sådan er det ikke lagt opp til egen info fra ISK til formannskap/kommunestyre. Men det hender at saker blir behandlet først i ISK som gir sin innstilling til kommunestyrene (som for eksempel ISK-budsjett).
5. **Lovbasis:** Forsøksloven – av høsten 2007.
6. **Oppstartsår:** 2004, da hadde Frosta kommune trådt ut året før.

52. Samarbeidsordning mellom kommunene Inderøy, Verran og Steinkjer – INVEST

1. **Deltakende kommuner:** Inderøy, Steinkjer og Verran
2. **Organisering:** *Den politiske styringsgruppen*, som består av ordførerne fra hver av deltakerkommunene. Fylkesrådet i Nord-Trøndelag har anledning til å delta med en observatør i den politiske styringsgruppen. Den *administrative styringsgruppen* består av rådmennene fra hver av deltakerkommunene i tillegg til to representanter som

utpekes av arbeidstakerorganisasjonen i INVEST kommunene. *Sekretariatet* består av ett årsverk og er lokalisert i Steinkjer

- 3. Økonomi:** INVEST-samarbeidet er tildelt skjønnsmidler fra Fylkesmannen, i tillegg til via kommunene.
- 4. Antall møter/saker:** I 2008 holdt den politiske styringsgruppen i alt 3 møter og behandlet 18 saker – dette har nok med at denne gruppen først ble etablert i 2008. Den administrative styringsgruppen holdt 11 møter og behandlet i alt 72 saker. Informasjon legges ut på hjemmesidene, samt at rådmann og ordfører informerer jevnlig i formannskapene. I tillegg er det felles samling formannskap en gang per år.
- 5. Lovbasis:** § 27 og IKS.
- 6. Oppstartsår:** 2003, med samtlige tre kommuner fra starten.

53. Indre-Namdalen regionråd

- 1. Deltakende kommuner:** Grong, Høylandet, Lierne, Namsskogan, Røyrvik, Snåsa
- 2. Organisering:** *Regionrådet* består av ordførerne og en representant i hver av de syv (6 + 1) deltakerkommunene og fylkeskommunen, med personlige varamedlemmer. Rådmennene fra deltakerkommunene har møte-, tale- og forslagsrett, og deltar i ordinære møter. *Indre-Namdalen IKS* består av to ansatte og er lokalisert i Røyrvik kommune. For IKSet er det valgt ett eget styre bestående av medlemmer fra hver enkelte kommune, totalt seks personer. *Sekretariatet* innehar 1 årsverk og er, av praktiske årsaker, lokalisert i Grong kommune (ved Grong vgs.).
- 3. Økonomi:** Finansiering etter en nøkkel der NTFK dekker 2/3 av kostnadene, mens resterende kostnader fordeles på kommunene – 50 % flatt og 50 % etter folketall.
- 4. Antall møter/saker:** I 2008 hadde Regionrådet 10 møter og behandlet 103 saker. I tillegg hadde rådmannsforumet jevnlig møter, og håndterer det praktiske ved diverse interkommunale samarbeid i regionen. Informasjon til kommunene skjer hovedsakelig elektronisk ved at innkalling, sakspapirer og diverse annen informasjon oversendes både ordfører, rådmann og postmottak i kommunene og fylkeskommune. All informasjon blir også sendt Fylkesmannen i Nord-Trøndelag. I kommunene blir så sakene tatt med til formannskap/kommunestyre.
- 5. Lovbasis:** § 27.
- 6. Oppstartsår:** 1987 – da var samtlige kommuner med. I 2002 ble også Nord-Trøndelag fylkeskommune medlem. IKSet ble startet opp i 2003.

54. Midtre Namdal regionråd

- 1. Deltakende kommuner:** Flatanger, Namdalseid, Namsos, Overhalla og Fosnes.
- 2. Organisering:** *Regionrådet* består av ordfører og en opposisjonspolitiker fra hver kommune (10 representanter). *Sekretariatet* har i hovedsak kontor i Overhalla kommune og består av 0,3 årsverk. *Utviklingskontoret i Midtre Namdalen* styre består av kommunenes regionrådsmedlemmer. I tillegg har regionrådet også en *rådmannsgruppe*. Rådmannsgruppen er *sekretariat* med ansvar for saksforberedelse og oppfølging av vedtak.
- 3. Økonomi:** Fordelingsnøkkelen for kommunenes refusjon er 50 % likt og 50 % etter innbyggertall.
- 4. Antall møter/saker:** Regionrådet avviklet ni møter og behandlet 26 ordinære vedtakssaker. Rådmannsgruppen hadde ni møter og behandlet i alt 82 saker. Styret holdt fem styremøter og behandlet til sammen 14 saker.

5. **Lovbasis:** § 27, fra og med 2009; forsøksloven.
6. **Oppstartsår:** Intensjonserklæring fra 2002. Dette regionrådet er nå under avvikling og forsøk med Midtre Namdal samkommune er opprettet siden 2009.

55. Ytre Namdal Regionråd – Kystgruppen

1. **Deltakende kommuner:** Leka, Nærøy og Vika + Nord-Trøndelag Fylkeskommune
2. **Organisering:** Sitat fra e-post: ”Hos oss er ordfører, varaordfører og en fra opposisjon deltakere i rådet med tale, stemme og forslagsrett. Rådmenne er også innkalt, men de har ikke stemmerett. I tillegg er en representant fra fylkesrådet og en fra fylkets administrasjon. Ytre Namdal regionråd – Kystgruppen har i tillegg til ordinært møte også et styre for regionalt fond der alle tre rådmenn pluss sekretariatsleder sitter. Fylkesmammen kalles også inn, men de sitter som observatører. Sekretariatet er organisert under Ytre Namdal videregående skole, og er pt. Beregnet til 70 %-stilling.”
3. **Økonomi:** Sitat fra e-post: ”Det regionale fondet dekkes av midler direkte overført fra fylkeskommunen. I år var bevilgningen på vel 2 mill. Av dette går 5 % til administrasjonen. I tillegg tilbakesendes i underkant 150 000,- til kommunene...”
4. **Antall møter/saker:** Sitat fra e-post: ”I 2008 hadde vi 5 møter og vi behandlet 23 saker i rådet. I tillegg hadde vi 5 møter i styret for regionalt fond, og der behandlet vi 47 saker.
Vi sender all info, saksframlegg og annet stoff på e-post. I løpet av kommende måneder (i 2010, red. amn.) vil vi åpne nettportal der alt slikt blir lagt ut og der kan medlemmene fritt laste opp det de måtte ønske.”
5. **Lovbasis:** § 27.
6. **Oppstartsår:** 1999, da var Flatanger kommune også med, men de trakk seg i år 2000. I 2008 ble N-T fylkeskommune også fullverdig medlem.

56. Sør-Helgeland Regionen

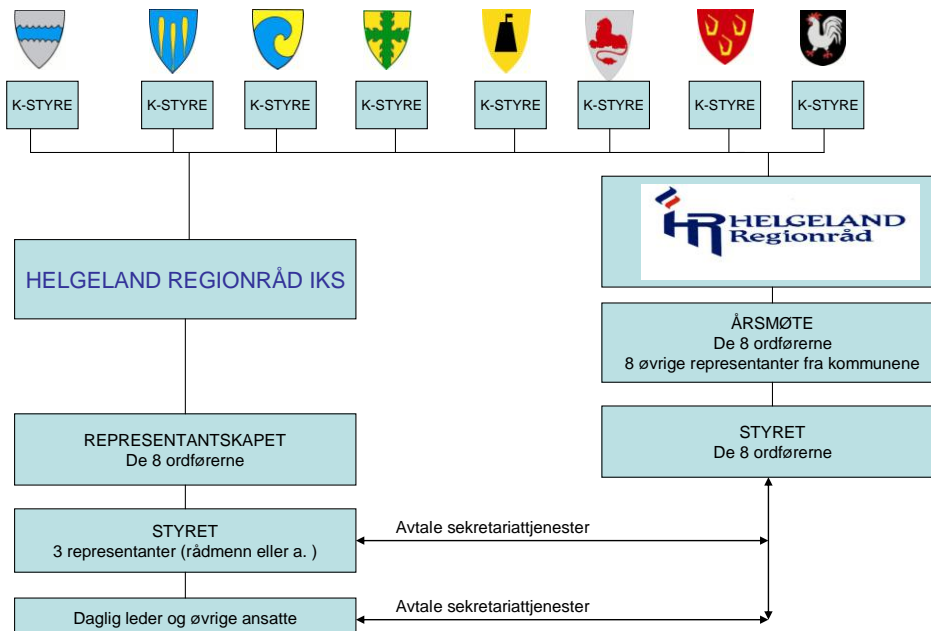
1. **Deltakende kommuner:** Bindal, Vevelstad, Brønnøy, Vega og Sømna.
2. **Organisering:** *Styret i SHR* består av ordførerne fra hver enkelt av deltakerkommunene. *Sekretariatet* består av 1,4 årsverk og er lokalisert i Brønnøy kommune (Brønnøysund).
3. **Økonomi:** 25 % flat fordeling, resterende etter innbyggertall SSB per 01.01.
4. **Antall møter/saker:** Sør-Helgeland Regionråd behandlet i 2008 i alt 103 saker og holdt 12 møter (protokoll fra seks møter – som gikk over to dager hver = 12). Alle ordførerne sitter i regionrådet. Protokoller blir referert i formannskapene, alle enkeltvedtak blir også sendt til kommunene.
5. **Lovbasis:** § 27.
6. **Oppstartsår:** Formelt etablert i 1989, ordførerutvalget på Sør-Helgeland ble etablert i 1980.

57. Helgeland Regionråd (HR og HR IKS)

1. **Deltakende kommuner:** Alstahaug, Herøy, Dønna, Leirfjord, Lurøy, Træna, Rødøy og Vefsn.
2. **Organisering:** Helgeland Regionråd består av *to* enheter, en politisk (HR) og en administrativ (HR IKS). Selskapet ledes av et *representantskap* og et *styre*.

Representantskapet har åtte representanter (ordførerne) med personlige vararepresentanter (varaordførerne). Styret består av tre medlemmer med personlige varamedlemmer. Det er rådmennene som utgjør styret i HR IKS. *Sekretariatet* har 1,5 årsverk og er lokalisert i Sandnessjøen.

ORGANISERING AV HELGELAND REGIONRÅD OG HELGELAND REGIONRÅD IKS

3. **Økonomi:** Felleskostnader, og kostnader som ikke kan føres tilbake til bestemte tjenesteområder, fordeles etter folketall i medlemskommunene pr. 01.01. året før budsjettåret. Selskapets kostnader skal i hovedsak dekkes inn ved tilskudd fra kommunene etter avtale med HR og den enkelte eierkommune samt salg av selskapets tjenester og produkter.
4. **Antall møter/saker:** Styret har hatt syv møter og behandlet i alt 104 saker (mot 78 i 2007) i 2008.
5. **Lovbasis:** § 27 og IKS.
6. **Oppstartsår:** Lurøy har trukket seg fra samarbeidet og søkt om medlemsskap i IHR (se nr. 58).

58. Indre Helgeland Regionråd

1. **Deltakende kommuner:** Grane, Hattfjelldal, Hemnes, Nesna og Rana, samt Lurøy fra og med 01.01.09.
2. **Organisering:** I rådet er hver av de fem kommunene representert med ordfører, rådmann og en ekstra kommunestyrerepresentant. Rådet har også ett fast sekretariat. Sekretariatet har 1,5 årsverk og er lokalisert i Mo i Rana. Arbeidsutvalget består av ordførerne i medlemskommunene og har samme funksjonstid som rådet.
3. **Økonomi:** De årlige netto utgifter ved drift av sekretariatet fordeles mellom deltakerkommunene slik: 40 % fordeles likt mellom kommunene med 1/5 på hver kommune, mens de resterende 60 % fordeles på grunnlag av folketallet i den enkelte kommune per 01.01 i det aktuelle budsjett-/regnskapsåret.

4. **Antall møter/saker:** Rådet avholdt i 2008 fire møter og behandlet 30 saker. Arbeidsutvalget holdt i 2008 i alt fire møter og behandlet 38 saker. Informasjonsansvaret har i all hovedsak ligget hos de valgte politiske medlemmene (både ordfører og opposisjonsrepresentant). Enkelte av kommunene har satt opp ”informasjon fra regionrådet” som egen ref.sak på sakslisten i kommunestyret, *men det har ikke vært noen enhetlige rutiner fram til i dag.*
5. **Lovbasis:** § 27.
6. **Oppstartsår:** 01.01.93. Med siste vedtekter godkjent i 2006. Lurøy var tidligere medlem av Helgeland Regionråd og søkte sent i 2008 om medlemskap i IHR, dette trådte i kraft per 01.01.09.

59. Salten Regionråd

1. **Deltakende kommuner:** Beiarn, Gildeskål, Fauske, Bodø, Hamarøy, Meløy, Sørfold, Saltdal og Steigen.
2. **Organisering:** *Saltentinget* består av kommunestyrene i Salten. *Salten Regionråd* består av de ni ordførere, ni fra opposisjonen og de ni rådmenn – rådmennene er uten stemmerett, men med forslags- og talerett. Under Regionrådet befinner Arbeidsutvalg og sekretariatet seg. *Sekretariatet* har lokalisering i Bodø og består av 3 årsverk.
3. **Økonomi:** Administrasjonen finansieres med tilskudd fra eierkommunene. Tilskuddet fordeles etter folketall. Det betyr at Bodø betaler over 60 % av regionrådets drift. I 2009 er beløpet per innbygger på NOK 33,65,-
4. **Antall møter/saker:** Regionrådet hadde i 2008 i alt fire møter og behandlet til sammen 47 saker. Saltentinget hadde i alt ett møte og behandlet ca 11 saker i 2008. I tillegg hadde arbeidsutvalget jevnlige møter. Informasjon spres via nettsiden og nyhetsabonnement fra Salten Regionråd (500 som abonnerer) – deriblant alle regionrådets representanter og et flertall av kommunestyrerepresentantene. Ordførerne orienterer formannskap og kommunestyrer om møtene i regionrådet. Rådmennene orienterer ansatte om betydningsfulle saker. Det holdes Saltenting annethvert år, hvor alle kommunestyremedlemmene samles – i alt 211 personer.
5. **Lovbasis:** § 27
6. **Oppstartsår:** Høsten 1989.

60. Ofotenrådet

(Basert på Selskapets vedtekter fra 1993 – siden ingen hjemmeside eksisterer. Det er verd å merke seg at samvirket eller rådet nå befinner seg i en overgangsfase og at en årsmelding ikke vil bli behandlet før i september. Ofotsamvirket ble vedtatt nedlagt den 29.10.08 – alle aktiva overført til regionrådet.)

1. **Deltakende kommuner:** Tysfjord, Ballangen, Narvik, Evenes og Tjeldsund.
2. **Organisering:** *Representantskapet*, som er selskapets øverst myndighet, sammensettes av de samarbeidende kommunenes formannskap. Ofotsamvirkets sekretær er representantskapets sekretær. *Hovedstyret* er å betrakte som nemnd, og består av eierkommunenes ordførere med varaordførere som varamedlemmer, samt to representanter med vararepresentanter utpekt av og blant fylkestingets medlemmer. Narvik kommune innehar selskapets forretningskontor (da vedtektene ble skrevet). Sekretariatet innehar to stillinger, altså to årsverk.

3. **Økonomi:** Drift av selskapet finansieres ved årlige tilskudd fra eierkommunene fordelt pr innbygger. Verts kommunen betaler høyere sats pr innbygger. Innbyggertallet per 01.04 foregående år legges til grunn for innskuddet.
4. **Antall møter/saker:** Totalt fem møter i Ofotsamvirket og to i Ofoten regionråd. Totalt ble det behandlet 28 saker i 2008 i samtlige av organene, i tillegg til fem saker i Ofoten regionråd. Ofoten regionråd sprer via e-post og hjemmesider til de som innkalles og protokoller og lignende til postmottak og andre som antas å være interessert.
5. **Lovbasis:** § 27 (1993).
6. **Oppstartsår:** 1993 – det finnes spor av et Ofoten regionråd så langt tilbake som 1965 – 74, deretter Ofoten næringsråd fram til Ofotsamvirket kom i gang. Alle nåværende deltakerkommuner var også delaktig i oppstartsåret.

61 Lofotenrådet

1. **Deltakende kommuner:** Vågan, Vestvågøy, Flakstad, Moskenes, Værøy, Røst.
2. **Organisering:** Lofotrådet er sammensatt av samtlige ordførere fra deltakerkommunen med deres varordførere, i tillegg til én opposisjonsrepresentant fra hver av deltakerkommunene. Rådmannsutvalget består av rådmennene fra deltakerkommunene. Sekretariatet har lokalisering i Vestvågøy og innehar 1,5 årsverk.
3. **Økonomi:** Se e-post!
4. **Antall møter/saker:** Lofotrådet har holdt syv møter i 2008 og behandlet i alt 89 saker. I 2008 ble det i tillegg arrangert flere ordførermøter som både har vært arbeidsmøter for særskilte saker og hvor ordførerkollegiet har avgitt uttalelser på vegne av regionen og Lofotrådet (kan ansees som en måte å spre informasjon på). Dels som en oppfølging av vurdering av innsatsområder for valgperioden, dels som et grunnlag for valg at aktiviteter i den nye partnerskapsperioden ble formannskapene i Lofoten invitert til en arbeidssamling på Å den 30. april. Rådmannsutvalget holdt i 2008 i alt seks møter.
5. **Lovbasis:** § 27
6. **Oppstartsår:** I år (2009) hadde Lofotrådet 20-årsjubileum, dvs. at det ble startet i 1989.

62. Vesterålen Regionråd

1. **Deltakende kommuner:** Andøy, Bø, Hadsel, Lødingen, Sortland, Øksnes.
2. **Organisering:** *Regionrådets* sammensetning er som følger: tre representanter (med tre vararepresentanter) fra hver av kommunene, inngår ordførerne og varaordførere, samt en opposisjonspolitiker, fra hver av kommunene (i alt 18 politikere). *Arbeidsutvalget* består av hver av ordførerne, samt varamedlemmer, fra hver av deltakerkommunene. *Sekretariatet* består av 1,5 årsverk og er lokalisert i Sortland kommune. *Rådmannsutvalget* består av de seks kommuners rådmenn.
3. **Økonomi:** Utgiftene fordeles på grunnlag av kommunenes folketall per 1.1. året før budsjettet trer i kraft og dekkes av den enkelte kommune i fire rater:
 - 1) 25 % av den enkelte kommunes andel av det budsjetterte beløp for inneværende år innbetales i begynnelsen av hhv 1., 2. og 3. kvartal
 - 2) Det resterende beløp fastlegges på grunnlag av årets regnskap og innbetales når regnskapet er revidert, normalt innen første halvdel av første kvartal påfølgende år.

3) Morarenter beregnes ved for sein innbetaling fra de deltagende kommuner. (Jfr. vedtekter av 1999).

4. **Antall møter/saker:** Regionrådet holdt i 2008 ett møte og behandlet, til sammen med AU, 109 saker. AU holdt i alt 11 møter. Det ble holdt 63 orienteringsmøter. Informasjon blir spredt per e-post og vanlig post.
5. **Lovbasis:** § 27.
6. **Oppstartsår:** Vesterålen Regionråd erstattet Regionplanrådet i 1981, og er blant annet blitt en arena for kontakt og debatt mellom kommunene og næringsgruppene i regionen. Rådet formidler også informasjon mellom kommunene og næringsgruppene i Vesterålen og eksterne instanser. Sist gang vedtekter for Regionrådet ble behandlet var i 1999. Det blir hevdet at samarbeid startet så tidlig tilbake som i 1936.

63. Sør-Troms Regionråd

Deltakende kommuner: Bjarkøy, Gratangen, Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Lavangen, Salangen og Skånland.

Organisering: *Sør-Troms Regionråd* består av alle ordførerne fra de deltagende kommunene. *Sekretariatet* er innleid på timebasis med 350,- timen i året, dermed innehar Sekretariatet 0 årsverk. Men fra 01.08.09 er det 1 årsverk i Sør-Troms Regionråd.

Økonomi: Administrasjonen finansieres i dag gjennom totalbudsjettet. For å være en del av regionrådet er det en årskontingent på kr. 66 000,- pr. kommune. Dette dekker i dag hele budsjettet. I fremtiden vil det finansieres med en fordeling mellom de åtte kommunene.

Antall møter/saker: Sør-Troms Regionråd holdt i alt seks møter og behandlet 54 saker i løpet av 2008. Informasjon spres kun via e-post. Fra sekretariatet går dette til ordførerne og rådmennene i de åtte kommunene, som da sprer det som er nødvendig videre til aktuelle internt i kommunen.

Lovbasis: § 27.

Oppstartsår: Ut i fra svarerens opplysninger ble Sør-Troms Regionråd etablert i 1999, da med fem kommuner. Tre ekstra kommuner kom inn i 2003. De tre som kom inn i 2003 var Salangen, Levangen og Gratangen.

64. Midt-Troms Regionråd

1. **Deltakende kommuner:** Bardu, Berg, Dyrøy, Lenvik, Målselv, Sørreisa, Torsken og Tranøy.
2. **Organisering:** Midt-Tromstinget er regionens øverste organ (gir vedtekter og vedtar hovedlinjer i handlingsplanen). Tinget består av deler av formannskapene i den enkelte kommune (ordfører og varaordfører inkludert) og har til sammen 31 medlemmer. Regionrådet består av ordførerne i hver av de åtte medlemskommunene. Ordfører for Midt-Tromstinget møter med tale- og forslagsrett. Det samme gjør de åtte rådmennene. Rådmennene utgjør Administrativt råd, AR, og har rolle som saksforberedende organ for regionrådet, som styre for en rekke interkommunale samarbeidsordninger, og som styringsgruppe for noen prosjekt og fellessatsinger. Rådmennene har initiert og initierer faglige samarbeidsnettverk, så som personalederforum, næringslederforum, innkjøpsnettverk etc. Sekretariatet betjenes av 1 årsverk og er lokalisert i Senja næringshages avdeling på Finnsnes i Lenvik kommune.

3. **Økonomi:** Utgiftene fordeles ved at 20 % fordeles med like beløp på de åtte kommunene, resten fordeles etter folketall per 1.01. Kommunene faktureres i mars og i september.
4. **Møter:** Midt-Tromstinget hadde i 2008 to møter og behandla 9 saker. I 2009 var det også to møter med til sammen 7 saker. Regionrådet hadde i 2008 åtte møter og behandla 59 saker. I 2009 hadde regionrådet ni møter og behandla 58 saker. Administrativt råd hadde i 2008 seks møter og behandla 68 saker. I 2009 hadde administrativt råd sju møter og behandla 56 saker. Det vedtas faste årlige møteplaner. Møteinnkallinger, referat og informasjon spres på e-post.
5. **Lovbasis:** § 27.
6. **Oppstartsår:** 1998. Fra først av fem kommuner under paraplyen *Interkommunalt samarbeid i ytre Midt-Troms*. Så kom Målselv, Dyrøy og Bardu kommuner med i ordninga. Vedtektene er justert trinnvis i tråd med dette og i forhold til andre endringsfaktorer. Siste vedtektsendring var i 2009.

65. Regionrådet for Balsfjord, Karlsøy og Tromsø

1. **Deltakende kommuner:** Balsfjord, Karlsøy og Tromsø
2. **Organisering:** Rådet består av 3 representanter fra hver kommune, i tillegg møter rådmennene fra alle tre kommunene. De tre ordførerne utgjør et arbeidsutvalg i regionrådet, og ledervervet går på omgang mellom de tre ordførerne med to års funksjonstid hver gang. Sekretariatet har beliggenhet i Balsfjord kommune. Sekretariatet går på omgang mellom de tre deltakende kommuner. Det vil forløpig være kun 1 ansatt i sekretariatet.
3. **Økonomi:** Den som har sekretariatet, har også utgiftene.
4. **Antall møter/saker:** I 2008 hadde regionrådet fire møter og behandlet 36 saker. Det meste av informasjonen som går ut fra regionrådet går via e-post. Det gjelder innkallinger, beskjeder, sakslister og dokumenter. Vanlig post brukes når noen skal varsles om formelle vedtak, for eksempel oppnevninger og valg. De tre ordførerne orienterer sine respektive politiske organ når det er nødvendig.
5. **Lovbasis:** Organisert etter § 27.
6. **Oppstartsår:** Ut fra de opplysningene som har blitt gitt av sekretariatsansvarlig i Karlsøy kommune, så er det første gang Karlsøy har hatt sekretariatsansvaret. De to andre kommunene har allerede hatt ansvaret én gang hver, altså er det rimelig å anta at det er til sammen ni år siden oppstart: 2000. Alle kommunene var medlem fra starten av.

66. Nord-Troms Regionråd

- Deltakende kommuner:** Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord.
- Organisering:** *Nord-Troms Regionråd* består av samtlige ordførere i deltakerkommunene. Under kommer *Rådmannsutvalget*, som består av alle rådmennene i deltakerkommunene. *Sekretariatet* består av ett årsverk og er lokalisert i Nordreisa kommune.
- Økonomi:** Driften finansieres av eierkommunene – 40 % av tilskudd fordeles flatt/liket mellom de seks eierne og 60 % etter folketall pr 01.01. Informasjon spres fra sekretariatet til kommunestyrene i eierkommunene. Ellers skal ordførerne som utgjør styret i regionrådet referere i kommunestyrene fra regionrådets arbeid. Innkallinger,

sakslistene og utskrifter finnes på www.nettnord.no (et samarbeid innen IKT mellom kommunene – felles nettportal for Nord-Troms).

Antall møter/saker: Nord-Troms Regionråd holdt i 2008 i alt fem møter og behandlet 30 saker. Informasjon spres fra sekretariatet til kommunestyrene i eierkommunene. Ellers skal ordførerne som utgjør styret i regionrådet referere i kommunestyrene fra regionrådets arbeid. Innkallinger, sakslistene og utskrifter finnes på www.nettnord.no (et samarbeid innen IKT mellom kommunene – felles nettportal for Nord-Troms).

Lovbasis: IKS og § 27.

Oppstartsår: 1997 – samme seks kommuner som i dag. Men ti år før etableringen av Nord-Troms Regionråd var det et eget samarbeid organisert gjennom et aksjeselskap mellom kommunene Kvænangen, Nordreisa, Skjervøy og Kåfjord.

67. Vest-Finnmark Regionråd

- 1. Deltakende kommuner:** Alta, Hammerfest, Hasvik, Kvalsund, Loppa, Måsøy og Nordkapp.
- 2. Organisering:** Representasjonen i *Regionrådet* er som følger; samtlige av ordførerne og rådmennene fra de deltakende kommunene. *Regiontinget* består av valgte ordfører og fire folkevalgte som representerer sine kommuner. Representasjon fra hver enkelt kommune velges etter forholdstallsprinsippet. *Sekretariatet* er lokalisert i Måsøy kommune og består av 1 årsverk.
- 3. Økonomi:** Kapital fra hver kommune er på kr. 50 000,- i engangskapital til regionrådet. Kommunenes tilskudd til drift fordeles på kommunene etter følgende oppsett:
40 % lik fordeling på alle kommuner. 60 % etter folketall med basis i kommunenes innbyggertall per 1.1. i året før budsjettåret.
- 4. Antall møter/saker:** Regionrådet hadde i 2008 i alt fem møter og behandlet 36 saker. Regiontinget holdt i 2008 i alt to møter og behandlet til sammen 6 saker + ordinære saker. Informasjon spres stort sett bare via e-post.
- 5. Lovbasis:** § 27.
- 6. Oppstartsår:** Det het Hammerfest-regionen fra 1970-tallet. Senere er flere kommune innlemmet og fra 2003/04 heter det Vest-Finnmark Regionråd.

68. Øst-Finnmark regionråd

- 1. Deltakende kommuner:** Berlevåg, Båtsfjord, Gamvik, Lebesby, Nesseby, Sør-Varanger, Tana, Vadsø og Vardø.
- 2. Organisering:** I *Rådet* er hver kommune representert ved tre medlemmer (ordfører, opposisjonspolitiker og rådmann). Fylkeskommunen er innbytt til å ha observatørstatus med tale og forslagsrett. *Styret* består av tre medlemmer (ordførere fra tre av kommunene) og er valgt av Rådet. Sekretariatet er lokalisert hos Finnmark fylkeskommune i fylkesbygget (Vadsø) og består av 1 årsverk. Det er også opprettet en egen "rådmannsgruppe" innen rådet som skal ta initiativ til å utrede saker/sette aktuelle administrative saker på dagsorden.
- 3. Økonomi:** Grunnkontingent på NOK 40.000,- Deretterdeles resten av kostnadene på hver kommune ut fra prosentvis folketall i regionen.
- 4. Antall møter/saker:** Regionrådet avholdt i 2008 i alt tre møter og behandlet ... saker. Styret avholdt fire møter i 2008. All informasjon spres via e-post.
- 5. Lovbasis:** § 27.

6. Oppstartsår: Rådet ble besluttet opprettet i 2004, 11. November.

69. Ávjovárre urfolksregion

- 1. Deltakende kommuner:** Karasjok, Kautokeino og Porsanger.
- 2. Organisering:** *Urfolksregionrådet* (regionens høyeste organ) består av ordførerne og en representant fra opposisjonen i de tre deltakerkommunene. Rådmennene i deltakerkommunene deltar med tale- og forslagsrett. I tillegg har urfolksregionen ett *styre* som består av ordførerne fra deltakerkommunene. *Sekretariatet* er for tiden ikke besatt, men er lokalisert i Kautokeino kommune (siden 2007).
- 3. Økonomi:** Budsjettet er fordelt med en lik prosentsats mellom kommunene (33,33 %).
- 4. Antall møter/saker:** 2008 var et hvileår(!), men i 2007 ble det avholdt fire møter og behandlet 19 saker. Informasjon spres foreløpig gjennom e-post, kopier av saksframlegg til møter og møteprotokoller og referater fra møtene. For øvrig nyttes også de respektive kommunenes web-sider til allmen informasjon.
- 5. Lovbasis:** § 27.
- 6. Oppstartsår:** 2004 – mellom de nåværende deltakerkommunene.

Ellers er dette verd å nevne: ” Når du spør om hvorfor samarbeidet for tiden ikke fungerer optimalt så mener jeg at det er fordi vi ikke har et operativt sekretariat med egen fast bemanning. Det er rett og slett ikke mulig for rådmennene selv å være sekretariat. Man må ha en egen fast adresse, primus motor. Avstandene er store mellom kommunesentraene, det har også litt å si.” Odd Torvald Keskitalo (rådmann Kautokeino kommune).

Et aldri så lite sammendrag

Regionrådene skiller seg også fra hverandre ved at noen har bare ett administrativt organ, mens andre gjerne har to eller flere. Også representasjonen varierer fra regionråd til regionråd. Mens noen velger kun å la ordførere være representert (gjerne også med varaordførere), har andre valgt en mye bredere representasjon i form av både ordførere, minst én opposisjonspolitiker fra hver av deltakerkommunene, rådmenn og en representant fra fylket. Noen regionråd har valgt å innlemme en representant fra fylket i sitt administrative organ, men samtidig har denne representanten kun møte-, tale- og forslagsrett (eller bare observatørstatus). En del regionråd har også valgt å la rådmennene kun ha rett til å tale, møte og å komme med forslag. Andre igjen har opprettet et eget rådmannsutvalg/rådmannsorgan som innehar egne oppgaver (som jeg ikke skal komme nærmere innpå i min oppgave). Noe av det regionrådene har til felles er at de svarer til sine respektive deltakerkommuner og deres kommunestyre (eller byråd i Bergen). Alle kommunestyrene blir holdt oppdatert og informert om regionrådets arbeid, saksbehandlinger og møtevirksomheter. Måten regionrådene velger å fordele informasjon varierer stort, med alt fra henvisninger til direkte kontakt og årskonferanser. Organene i regionrådene oppdaterer sine respektive kommunestyre enten ved

at deltakerne i regionrådene (f.eks. ordførerne) holder møter om regionrådets virksomhet, i tillegg henvises det til regionrådets hjemmeside. Det er også verd å merke seg at ikke alle regionrådene har, i motsetning til kommunene, en egen hjemmeside. Det er også aldri garantert at et regionråds hjemmeside er oppdatert (noe jeg selv har fått erfare mange ganger under mitt eget kartleggingsarbeid). Sending av e-post til representantene i kommunestyrene er ofte vanlig, samt å sende vanlig post til de respektive rådhusene. Det er bare unntaksvis at et regionråd ikke skriver årsmelding (ett unntak er f.eks. Lindesnesregionen), og rådene benytter også selve årsmeldingen til å oppdatere sine kommunestyre med hva de driver med. Vanlig er også å sende kopier av møtereferater, enten som e-post eller som ordinær post.

Et av kravene NIVI legger til grunn for at et regionråd faktisk kan defineres som et regionråd er at det må ha avholdt møter og behandlet saker i løpet av året som har gått (gjenspeiles ofte i et regionråds årsrapport). Det er slående som det er interessant å se hvor stor forskjellen er på antallet møter og saker behandlet i de ulike regionrådene. Møter kan rangere fra, for eksempel 3, til, for eksempel, 11 møter. Variansen i antall saker behandlet er enda større, med alt fra under 12 til over 70. Alle administrative organ trenger et sekretariat, hovedsakelig for å holde en viss strukturell orden i papirskogen. Det er også, for meg, slående hvor stor variansen er blant årsverkene i de ulike regionrådene. Enkelte har innleid sekretariat fra et privat selskap, mens andre igjen har, for eksempel, over 3 årsverk i sitt eget sekretariat. Regionråd består av ansatte, som også krever sin lønn. I tillegg til fast lønn kommer også reiseutgifter og annet inn i bildet. Alt dette må finansieres og hvordan regionråd velger å finansiere sine utgifter på varierer. Noen velger å ha et fast beløp i NOK per innbygger, mens andre har en fast prosentsats (henholdsvis rettfærdig) fordelt på deltakerkommunene. Andre igjen har valgt begge deler, eller fordelt på prosentvis basert på folketall og en fast prosentsats. I tillegg kommer støtte fra fylkeskommunen og/eller staten inn i bildet.

Vedlegg 3

Trekk ved deltagende kommuner i de ulike regionrådene (basert på SSB).

KnpS

Kristiansand: 261,1 km². Innbyggertall: 80109. Innbyggere per km²: ca. 306
Songdalen: 206,7 km². Innbyggertall: 5804. Innbyggere per km²: ca. 28.
Søgne: 144,1 km². Innbyggertall : 10417. Innbyggere per km²: ca. 72.
Vennelsa: 362,8 km². Innbyggertall: 12886. Innbyggere per km²: ca. 35.
Birkenes: 633,1 km². Innbyggertall: 4608. Innbyggere per km²: ca. 7,2.
Iveland: 246,9 km². Innbyggertall: 1224. Innbyggere per km²: ca. 5.
Lillesand: 180,4 km². Innbyggertall: 9329. Innbyggere per km²: ca. 52.
Til sammen: 2035,1 km². Innbyggertall: 124377. Innbyggere per km²: ca. 61.

Bergensregionen

Bergen: 445,3 km². Innbyggertall: 252051. Innbyggere per km²: ca. 566.
Fjell: 141,1 km². Innbyggertall: 21507. Innbyggere per km²: ca. 152.
Sund: 94,8 km². Innbyggertall: 5899. Innbyggere per km²: ca. 62.
Øygarden: 94,2 km². Innbyggertall: 4223. Innbyggere per km²: ca. 66.
Askøy: 93,9 km². Innbyggertall: 24432. Innbyggere per km²: ca. 260.
Os: 133,9 km². Innbyggertall: 16437. Innbyggere per km²: ca. 123.
Fusa: 355,2 km². Innbyggertall: 3791. Innbyggere per km²: ca. 11.
Samnanger: 258,2 km². Innbyggertall: 2379. Innbyggertall per km²: ca. 9.
Vaksdal: 687,2 km². Innbyggertall: 4110. Innbyggere per km²: ca. 6
Osterøy: 243,8 km². Innbyggertall: 7352. Innbyggertall per km²: ca. 30.
Austevoll: 114,2 km². Innbyggertall: 4417. Innbyggertall per km²: ca. 39.
Til sammen: 2905,6 km². Innbyggertall: 346598. Innbyggertall per km²: ca. 119.

Grenlandssamarbeidet

Drangedal: 998,1 km². Innbyggertall: 4138. Innbyggere per km²: ca. 4.
Bamble: 282,1 km². Innbyggertall: 14097. Innbyggere per km²: ca. 50.
Kragerø: 289 km². Innbyggertall: 10620. Innbyggere per km²: ca. 38.
Porsgrunn: 161,4 km². Innbyggertall: 34377. Innbyggere per km²: ca. 213.
Siljan: 202,6 km². Innbyggertall: 2404. Innbyggere per km²: ca. 12.
Skien: 721,7 km². Innbyggere: 51359. Innbyggere per km²: ca. 71.
Til sammen: 2654,9 km². Innbyggere: 116995. Innbyggertall per km²: ca. 44.

Nedre Glomma Regionråd

Fredrikstad: 285,9 km². Innbyggertall: 72760. Innbyggere per km²: ca. 254.
Hvaler: 89,5 km². Innbyggertall: 3998. Innbyggere per km²: ca. 45.
Sarpsborg: 380,4 km². Innbyggertall: 51723. Innbyggere per km²: ca. 136.
Til sammen: 755,8. Innbyggertall: 128481. Innbyggere per km²: ca. 170.

Smaalensveven

Aremark: 282,3 km². Innbyggertall: 1420. Innbyggere per km²: ca. 5
Marker: 367,8 km². Innbyggertall: 3455. Innbyggere per km²: ca. 9.
Rømskog: 159,1 km². Innbyggertall: 671. Innbyggere per km²: ca. 4
Rakkestad: 426,1 km². Innbyggertall: 7496. Innbyggere per km²: ca. 18.
Askim: 67,6 km². Innbyggertall: 14703. Innbyggere per km²: ca. 218.
Eidsberg: 231,9 km². Innbyggertall: 10701. Innbyggere per km²: ca. 46.

Trøgstad: 187,9 km². Innbyggertall: 5047. Innbyggere per km²: ca. 27.
Hobøl: 139,6 km². Innbyggertall: 4661. Innbyggere per km²: ca. 33.
Skiptvet: 100,9 km². Innbyggertall: 3492. Innbyggere per km²: ca. 35.
Spydberg: 134,6 km². Innbyggertall: 5148. Innbyggere per km²: ca. 38.
Til sammen: 2097,8 km². Innbyggertall: 56794. Innbyggere per km²: ca. 27.

Mosseregionen

Moss: 58,0 km². Innbyggertall: 29588. Innbyggere per km²: ca. 510.
Våler: 239,1 km². Innbyggertall: 4437. Innbyggere per km²: ca. 18.
Rygge: 69,8 km². Innbyggertall: 14105. Innbyggere per km²: ca. 202.
Råde: 105,3 km². Innbyggertall: 6790. Innbyggere per km²: ca. 64.
Til sammen: 472,2 km². Innbyggertall: 55061. Innbyggere per km²: ca. 129.

Follorådet

Vestby: 133,7 km². Innbyggertall: 14095. Innbyggere per km²: ca. 105.
Ås: 101,3 km². Innbyggertall: 15863. Innbyggere per km²: ca. 157.
Ski: 161,8 km². Innbyggertall: 27699. Innbyggere per km²: ca. 171.
Oppegård: 34,3 km². Innbyggertall: 24612. Innbyggere per km²: ca. 718.
Nesodden: 60,8 km². Innbyggertall: 17129. Innbyggere per km²: ca. 282.
Enebakk: 195,6 km². Innbyggertall: 10153. Innbyggere per km²: ca. 52.
Frogn: 84,7 km². Innbyggertall: 14435. Innbyggere per km²: ca. 170.
Til sammen: 772,2 km². Innbyggertall: 123986. Innbyggere per km²: ca. 162.

Samarbeidsrådet for Nedre Romerike

Aurskog-Høland: 894,7 km². Innbyggertall: 14158. Innbyggere per km²: ca. 16.
Fet: 144,3 km². Innbyggertall: 10139. Innbyggere per km²: ca. 70.
Rælingen: 58 km². Innbyggertall: 15345. Innbyggere per km²: ca. 265.
Lørenskog: 67,3 km². Innbyggertall: 32300. Innbyggere per km²: ca. 480.
Nittedal: 180,3 km². Innbyggertall: 20555. Innbyggere per km²: ca. 114.
Skedsmo: 76,6 km². Innbyggertall: 46668. Innbyggere per km²: ca. 609.
Sørums: 204,9 km². Innbyggertall: 14942. Innbyggere per km²: ca. 73.
Til sammen: 1716,1 km². Innbyggertall: 154107. Innbyggere per km²: ca. 90.

Øvre Romerike Utvikling:

Nes: 623,8 km². Innbyggertall: 18629. Innbyggere per km²: ca. 30.
Eidsvoll: 392,0 km². Innbyggertall: 20321. Innbyggere per km²: ca. 52.
Hurdal: 261,4 km². Innbyggertall: 2621. Innbyggere per km²: ca. 10.
Nannestad: 325,4 km². Innbyggertall: 10800. Innbyggere per km²: ca. 33.
Gjerdrum: 82,6 km². Innbyggertall: 5567. Innbyggere per km²: ca. 67.
Ullensaker: 250,6 km². Innbyggertall: 28138. Innbyggere per km²: ca. 112.
Til sammen: 1935,8 km². Innbyggertall: 86076. Innbyggere per km²: ca. 44.

Regionrådet for Hamarregionen

Hamar: 338,5 km². Innbyggertall: 28211. Innbyggere per km²: ca. 83.
Løten: 362,7 km². Innbyggertall: 7255. Innbyggere per km²: ca. 20.
Stange: 641,5 km². Innbyggertall: 18982. Innbyggere per km²: ca. 30.
Ringsaker: 1124,7 km². Innbyggertall: 32402. Innbyggere per km²: ca. 29.
Til sammen: 2467,4 km². Innbyggertall: 86850. Innbyggere per km²: ca. 35.

Glåmdal Regionråd

Eidskog: 604,4 km². Innbyggertall: 6394. Innbyggere per km²: ca. 11.
Kongsvinger: 964,6 km². Innbyggertall: 17326. Innbyggere per km²: ca. 18.
Nord-Odal: 476,3 km². Innbyggertall: 5098. Innbyggere per km²: ca. 11.
Sør-Odal: 487,0 km². Innbyggertall: 7795. Innbyggere per km²: ca. 16.
Grue: 786,7 km². Innbyggertall: 5080. Innbyggere per km²: ca. 6.
Åsnes: 1015,2 km². Innbyggertall: 7610. Innbyggere per km²: ca. 7.
Våler: 685,3 km². Innbyggertall: 3869. Innbyggere per km²: ca. 6.
Til sammen: 4415,1 km². Innbyggertall: 46778. Innbyggere per km²: ca. 11.

Regionrådet for Sør-Østerdal

Engerdal: 1920,5 km². Innbyggertall: 1436. Innbyggere per km²: ca. 0,7.
Stor-Elvdal: 2144,4 km². Innbyggertall: 2689. Innbyggere per km²: ca. 1.
Åmot: 1305,7 km². Innbyggertall: 4280. Innbyggere per km²: ca. 3.
Trysil: 2957,1 km². Innbyggertall: 6749. Innbyggere per km²: ca. 2.
Elverum: 1221,0 km². Innbyggertall: 19687. Innbyggere per km²: ca. 16.
Til sammen: 9548,7 km². Innbyggertall: 34841. Innbyggere per km²: ca. 4.

Regionrådet for Fjellregionen

Røros: 1763,6 km². Innbyggertall: 5563. Innbyggere per km²: ca. 3.
Os: 1012,7 km². Innbyggertall: 2046. Innbyggere per km²: ca. 2.
Rendalen: 3072,5 km². Innbyggertall: 2014. Innbyggere per km²: ca. 0,6.
Tolga: 1100,8 km². Innbyggertall: 1678. Innbyggere per km²: ca. 2.
Tynset: 1830,6 km². Innbyggertall: 5400. Innbyggere per km²: ca. 3.
Alvdal: 926,5 km². Innbyggertall: 2399. Innbyggere per km²: ca. 3.
Folldal: 1265,8 km². Innbyggertall: 1671. Innbyggere per km²: ca. 1.
Til sammen: 10972,5 km². Innbyggertall: 20771. Innbyggere per km²: ca. 2.

Regionrådet for Nord-Gudbrandsdal

Skjåk: 1976,7 km². Innbyggertall: 2307. Innbyggere per km²: ca. 1.
Lom: 1900,3 km². Innbyggertall: 2406. Innbyggere per km²: ca. 1.
Vågå: 1258,3 km². Innbyggertall: 3707. Innbyggere per km²: ca. 3.
Lesja: 2175,3 km². Innbyggertall: 2170. Innbyggere per km²: ca. 1.
Dovre: 1352,2 km². Innbyggertall: 2772. Innbyggere per km²: ca. 2.
Sel: 894,8 km². Innbyggertall: 6015. Innbyggere per km²: ca. 8.
Til sammen: 9557,6 km². Innbyggertall: 19377. Innbyggere per km²: ca. 2.

Regionrådet for Midt-Gudbrandsdal

Nord-Fron: 1098,7 km². Innbyggertall: 5800. Innbyggere per km²: ca. 5.
Sør-Fron: 716,2 km². Innbyggertall: 3183. Innbyggere per km²: ca. 4.
Ringbu: 1228,8 km². Innbyggertall: 4537. Innbyggere per km²: ca. 4.
Til sammen: 3043,7 km². Innbyggertall: 13520. Innbyggere per km²: ca. 4.

Lillehammer-regionen

Lillehammer: 452,6 km². Innbyggertall: 26104. Innbyggere per km²: ca. 58.
Øyer: 621,1 km². Innbyggertall: 4917. Innbyggere per km²: ca. 8.
Gausdal: 1149,7 km². Innbyggertall: 6091. Innbyggere per km²: ca. 5.
Til sammen: 2223,4 km². Innbyggertall: 37112. Innbyggere per km²: ca. 17.

Gjøvikregionen

Gjøvik: 631,6 km². Innbyggertall: 28611. Innbyggere per km²: ca. 45.
Nordre Land: 924,6 km². Innbyggertall: 6680. Innbyggere per km²: ca. 7.
Søndre Land: 660,3 km². Innbyggertall: 5797. Innbyggere per km²: ca. 9.
Østre Toten: 486,3 km². Innbyggertall: 14464. Innbyggere per km²: ca. 30.
Vestre Toten: 231,6 km². Innbyggertall: 12714. Innbyggere per km²: ca. 55.
Til sammen: 2934,4 km². Innbyggertall: 68266. Innbyggere per km²: ca. 23.

Regionrådet for Hadeland

Jevnaker: 194,9 km². Innbyggertall: 6251. Innbyggere per km²: ca. 32.
Lunner: 272,4 km². Innbyggertall: 8552. Innbyggere per km²: ca. 31.
Gran: 658,8 km². Innbyggertall: 13217. Innbyggere per km²: ca. 20.
Til sammen: 1126,1 km². Innbyggertall: 28020. Innbyggere per km²: ca. 25.

VNK

Etnedal: 444,7 km². Innbyggertall: 1380. Innbyggere per km²: ca. 3
Sør-Aurdal: 1076,4 km². Innbyggertall: 3204. Innbyggere per km²: ca. 3.
Nord-Aurdal: 853,5 km². Innbyggertall: 6451. Innbyggere per km²: ca. 8.
Vestre Slidre: 421,4 km². Innbyggertall: 2194. Innbyggere per km²: ca. 5.
Øystre Slidre: 882,6 km². Innbyggertall: 3181. Innbyggere per km²: ca. 4.
Vang: 1313,6 km². Innbyggertall: 1583. Innbyggere per km²: ca. 1.
Til sammen: 4992,2 km². Innbyggertall: 17893. Innbyggere per km²: ca. 4.

Ringeriksregionen

Jevnaker: 194,9 km². Innbyggertall: 6251. Innbyggere per km²: ca. 32.
Ringerike: 1437,4 km². Innbyggertall: 28645. Innbyggere per km²: ca. 20.
Hole: 134,8 km². Innbyggertall: 5861. Innbyggere per km²: ca. 43.
Til sammen: 1767,1 km². Innbyggertall: 40757. Innbyggere per km²: ca. 23.

Regionrådet for Hallingdal

Flå: 674,4 km². Innbyggertall: 1011. Innbyggere per km²: ca. 2.
Nes: 775,5 km². Innbyggertall: 3461. Innbyggere per km²: ca. 4.
Gol: 516,7 km². Innbyggertall: 4516. Innbyggere per km²: ca. 9.
Hemsedal: 714,7 km². Innbyggertall: 1995. Innbyggere per km²: ca. 3.
Ål: 1082,9 km². Innbyggertall: 4640. Innbyggere per km²: ca. 4.
Hol: 1668,6 km². Innbyggertall: 4430. Innbyggere per km²: ca. 3.
Til sammen: 5432,8 km². Innbyggertall: 20053. Innbyggere per km²: ca. 4.

Midt-Buskerud Regionråd

Sigdal: 813,2 km². Innbyggertall: 3534. Innbyggere per km²: ca. 4.
Krødsherad: 340,6 km². Innbyggertall: 2114. Innbyggere per km²: ca. 6.
Modum: 468,3 km². Innbyggertall: 12872. Innbyggere per km²: ca. 27.
Til sammen: 1622,1 km². Innbyggertall: 18520. Innbyggere per km²: ca. 11.

Drammensregionen

Drammen: 136,0 km². Innbyggertall: 61405. Innbyggere per km²: ca. 452.
Øvre Eiker: 420,9 km². Innbyggertall: 16350. Innbyggere per km²: ca. 39.
Nedre Eiker: 116,3 km². Innbyggertall: 22332. Innbyggere per km²: ca. 192.
Lier: 282,6 km². Innbyggertall: 22873. Innbyggere per km²: ca. 81.

Hurum: 156,4 km². Innbyggertall: 9000. Innbyggere per km²: ca. 58.
Svelvik: 56,2 km². Innbyggertall: 6459. Innbyggere per km²: ca. 115.
Sande: 174,5 km². Innbyggertall: 8214. Innbyggere per km²: ca. 47.
Til sammen: 1342,9 km². Innbyggertall: 146633. Innbyggere per km²: ca. 109.

Regionrådet for Kongsbergregionen

Kongsberg: 761,0 km². Innbyggertall: 24381. Innbyggere per km²: ca. 32.
Flesberg: 542,4 km². Innbyggertall: 2544. Innbyggere per km²: ca. 5.
Rollag: 434,2 km². Innbyggertall: 1418. Innbyggere per km²: ca. 3.
Nore og Uvdal: 2281,1 km². Innbyggertall: 2503. Innbyggere per km²: ca. 1.
Tinn: 1858,3 km². Innbyggertall: 6010. Innbyggere per km²: ca. 3.
Notodden: 856,1 km². Innbyggertall: 12313. Innbyggere per km²: ca. 14.
Hjartdal: 740,5 km². Innbyggertall: 1613. Innbyggere per km²: ca. 2.
Øvre Eiker: 420,9 km². Innbyggertall: 16350. Innbyggere per km²: ca. 39.
Til sammen: 7894,5 km². Innbyggertall: 67132. Innbyggere per km²: ca. 9.

12-K

Andebu: 183,2 km². Innbyggertall: 5241. Innbyggere per km²: ca. 27.
Horten: 68,4 km². Innbyggertall: 25471. Innbyggere per km²: ca. 372.
Holmestrand: 84,3 km². Innbyggertall: 9964. Innbyggere per km²: ca. 118.
Tønsberg: 106,3 km². Innbyggertall: 38914. Innbyggere per km²: ca. 366.
Sandefjord: 118,7 km². Innbyggertall: 42654. Innbyggere per km²: ca. 359.
Larvik: 505,6 km². Innbyggertall: 42124. Innbyggere per km²: ca. 83.
Hof: 148,4 km². Innbyggertall: 3058. Innbyggere per km²: ca. 21.
Re: 222,2 km². Innbyggertall: 8527. Innbyggere per km²: ca. 38.
Stokke: 115,7 km². Innbyggertall: 10866. Innbyggere per km²: ca. 94.
Nøtterøy: 60,7 km². Innbyggertall: 20600. Innbyggere per km²: ca. 339.
Tjøme: 39,3 km². Innbyggertall: 4663. Innbyggere per km²: ca. 119.
Lardal: 273,1 km². Innbyggertall: 2379. Innbyggere per km²: ca. 9.
Til sammen: 1925,9 km². Innbyggertall: 214461. Innbyggere per km²: ca. 111.

Midt-Telemark Regionråd

Bø: 259,7 km². Innbyggertall: 5518. Innbyggere per km²: ca. 21.
Nome: 388,9 km². Innbyggertall: 6557. Innbyggere per km²: ca. 17.
Sauherad: 292,1 km². Innbyggertall: 4274. Innbyggere per km²: ca. 14.
Til sammen: 940,7 km². Innbyggertall: 16349. Innbyggere per km²: ca. 17.

Vest-Telemark Regionråd

Seljord: 671,9 km². Innbyggertall: 2925. Innbyggere per km²: ca. 4.
Kviteseid: 625,5 km². Innbyggertall: 2546. Innbyggere per km²: ca. 4.
Nissedal: 789,2 km². Innbyggertall: 1393. Innbyggere per km²: ca. 2.
Fyresdal: 1109,8 km². Innbyggertall: 1379. Innbyggere per km²: ca. 1.
Tokke: 906,9 km². Innbyggertall: 2363. Innbyggere per km²: ca. 3.
Vinje: 2740,3 km². Innbyggertall: 3662. Innbyggere per km²: ca. 1.
Til sammen: 6843,6 km². Innbyggertall: 14268. Innbyggere per km²: ca. 2.

Aust Agder Samarbeid

Risør: 179,1 km². Innbyggertall: 6889. Innbyggere per km²: ca. 38.
Arendal: 256,1 km². Innbyggertall: 41241. Innbyggere per km²: ca. 161.
Gjerstad: 308,4 km². Innbyggertall: 2496. Innbyggere per km²: ca. 8.

Vegårdshei: 322,4 km². Innbyggertall: 1881. Innbyggere per km²: ca. 6.
Tvedestrand: 204,4 km². Innbyggertall: 5939. Innbyggere per km²: ca. 29.
Froland: 604,9 km². Innbyggertall: 4869. Innbyggere per km²: ca. 8.
Åmli: 1068,0 km². Innbyggertall: 1855. Innbyggere per km²: ca. 2.
Til sammen: 2943,3 km². Innbyggertall: 65170. Innbyggere per km²: ca. 22.

Setesdal Regionråd

Evje og Hornnes: 520,7 km². Innbyggertall: 3408. Innbyggere per km²: ca. 7.
Bygland: 1155,9 km². Innbyggertall: 1225. Innbyggere per km²: ca. 1.
Valle: 1135,2 km². Innbyggertall: 1292. Innbyggere per km²: ca. 1.
Bykle: 1265,4 km². Innbyggertall: 965. Innbyggere per km²: ca. 0,8.
Til sammen: 4077,2 km². Innbyggertall: 6890. Innbyggere per km²: ca. 2.

Lindesnesregionen

Mandal: 212,2 km². Innbyggertall: 14453. Innbyggere per km²: ca. 69.
Marnardal: 387,5 km². Innbyggertall: 2223. Innbyggere per km²: ca. 6.
Åseral: 800,6 km². Innbyggertall: 914. Innbyggere per km²: ca. 1.
Audnedal: 236,8 km². Innbyggertall: 1630. Innbyggere per km²: ca. 7.
Lindesnes: 298,8 km². Innbyggertall: 4620. Innbyggere per km²: ca. 15.
Til sammen: 1935,9 km². Innbyggertall: 23840. Innbyggere per km²: ca. 12.

Listerrådet

Farsund: 251,8 km². Innbyggertall: 9427. Innbyggere per km²: ca. 37.
Flekkefjord: 484,4 km². Innbyggertall: 8975. Innbyggere per km²: ca. 19.
Lyngdal: 371,7 km². Innbyggertall: 7636. Innbyggere per km²: ca. 21.
Hægebostad: 425,6 km². Innbyggertall: 1620. Innbyggere per km²: ca. 4.
Kvinesdal: 893,0 km². Innbyggertall: 5690. Innbyggere per km²: ca. 6.
Sirdal: 1379,5 km². Innbyggertall: 1739. Innbyggere per km²: ca. 1.
Til sammen: 3806 km². Innbyggertall: 35087. Innbyggere per km²: ca. 9.

Dalanerådet

Sokndal: 267,9 km². Innbyggertall: 3246. Innbyggere per km²: ca. 12.
Lund: 354,4 km². Innbyggertall: 3111. Innbyggere per km²: ca. 9.
Bjerkreim: 579,5 km². Innbyggertall: 2580. Innbyggere per km²: ca. 4.
Eigersund: 387,4 km². Innbyggertall: 13969. Innbyggere per km²: ca. 36.
Til sammen: 1589,2 km². Innbyggertall: 22906. Innbyggere per km²: ca. 14.

Stavangerregionen Næringsutvikling

Stavanger: 68,1 km². Innbyggertall: 121610. Innbyggere per km²: ca. 1786.
Hå: 248,4 km². Innbyggertall: 15949. Innbyggere per km²: ca. 64.
Klepp: 102,6 km². Innbyggertall: 16350. Innbyggere per km²: ca. 159.
Time: 171,1 km². Innbyggertall: 15836. Innbyggere per km²: ca. 93.
Gjesdal: 559,9 km². Innbyggertall: 9969. Innbyggere per km²: ca. 18.
Sola: 68,9 km². Innbyggertall: 22076. Innbyggere per km²: ca. 320.
Sandnes: 285,8 km². Innbyggertall: 63431. Innbyggere per km²: ca. 222.
Forsand: 702,6 km². Innbyggertall: 1134. Innbyggere per km²: ca. 2.
Hjelmeland: 976,9 km². Innbyggertall: 2701. Innbyggere per km²: ca. 3.
Strand: 195,5 km². Innbyggertall: 11045. Innbyggere per km²: ca. 56.
Suldal: 1591,7 km². Innbyggertall: 3833. Innbyggere per km²: ca. 2.
Finnøy: 102,7 km². Innbyggertall: 2790. Innbyggere per km²: ca. 27.

Rennesøy: 64,6 km². Innbyggertall: 3888. Innbyggere per km²: ca. 60.
Kvitsøy: 6,2 km². Innbyggertall: 542. Innbyggere per km²: ca. 87.
Sirdal: 1379,5 km². Innbyggertall: 1739. Innbyggere per km²: ca. 1.
Til sammen: 6524,5 km². Innbyggertall: 292893. Innbyggere per km²: ca. 45.

RIKS

Forsand: 702,6 km². Innbyggertall: 1134. Innbyggere per km²: ca. 2
Strand: 195,5 km². Innbyggertall: 11045. Innbyggere per km²: ca. 56.
Hjelmeland: 976,9 km². Innbyggertall: 2701. Innbyggere per km²: ca. 3.
Suldal: 1591,7 km². Innbyggertall: 3833. Innbyggere per km²: ca. 2.
Finnøy: 102,7 km². Innbyggertall: 2790. Innbyggere per km²: ca. 27.
Til sammen: 3569,4 km². Innbyggertall: 21503. Innbyggere per km²: ca. 6.

Haugalandrådet

Kvitsøy: 6,2 km². Innbyggertall: 542. Innbyggere per km²: ca. 87.
Bokn: 44,6 km². Innbyggertall: 811. Innbyggere per km²: ca. 18.
Tysvær: 399,2 km². Innbyggertall: 9712. Innbyggere per km²: ca. 24.
Karmøy: 219,2 km². Innbyggertall: 39354. Innbyggere per km²: ca. 180.
Utsira: 6,3 km². Innbyggertall: 214. Innbyggere per km²: ca. 34.
Vindafjord: 599,4 km². Innbyggertall: 8161. Innbyggere per km²: ca. 14.
Sauda: 509,6 km². Innbyggertall: 4730. Innbyggere per km²: ca. 9.
Haugesund: 68,4 km². Innbyggertall: 33665. Innbyggere per km²: ca. 492.
Sveio: 223,9 km². Innbyggertall: 4906. Innbyggere per km²: ca. 22.
Etne: 693,5 km². Innbyggertall: 3854. Innbyggere per km²: ca. 6.
Til sammen: 2770,3 km². Innbyggertall: 105949. Innbyggere per km²: ca. 38.

Samarbeidsrådet for Sunnhordaland

Sveio: 223,9 km². Innbyggertall: 4906. Innbyggere per km²: ca. 22.
Etne: 693,5 km². Innbyggertall: 3854. Innbyggere per km²: ca. 6.
Bømlo: 234,9 km². Innbyggertall: 11085. Innbyggere per km²: ca. 47.
Stord: 137,3 km². Innbyggertall: 17289. Innbyggere per km²: ca. 126.
Fitjar: 134,5 km². Innbyggertall: 2908. Innbyggere per km²: ca. 22.
Tysnes: 245,2 km². Innbyggertall: 2792. Innbyggere per km²: ca. 11.
Kvinnherad: 1080,5 km². Innbyggertall: 13112. Innbyggere per km²: ca. 12.
Austevoll: 114,2 km². Innbyggertall: 4417. Innbyggere per km²: ca. 37.
Til sammen: 2864 km². Innbyggertall: 60363. Innbyggere per km²: ca. 21.

Hardangerrådet IKS

Jondal: 199,2 km². Innbyggertall: 1022. Innbyggere per km²: ca. 5.
Odda: 1481,4 km². Innbyggertall: 7054. Innbyggere per km²: ca. 5.
Ullensvang: 1290,8 km². Innbyggertall: 3351. Innbyggere per km²: ca. 3.
Eidfjord: 1393,4 km². Innbyggertall: 945. Innbyggere per km²: ca. 0,6.
Ulvik: 671,1 km². Innbyggertall: 1095. Innbyggere per km²: ca. 2.
Granvin: 205,2 km². Innbyggertall: 950. Innbyggere per km²: ca. 5.
Til sammen: 5241,1 km². Innbyggertall: 14417. Innbyggere per km²: ca. 3.

Nordhordland IKS

Modalen: 382,2 km². Innbyggertall: 351. Innbyggere per km²: ca. 0,9.
Masfjorden: 512,1 km². Innbyggertall: 1652. Innbyggere per km²: ca. 3.
Fedje: 8,9 km². Innbyggertall: 596. Innbyggere per km²: ca. 67.
Austrheim: 56,7 km². Innbyggertall: 2576. Innbyggere per km²: ca. 45.

Lindås: 457,7 km². Innbyggertall: 14036. Innbyggere per km²: ca. 31.
Radøy: 107,2 km². Innbyggertall: 4825. Innbyggere per km²: ca. 45.
Meland: 87,5 km². Innbyggertall: 6478. Innbyggere per km²: ca. 74.
Osterøy: 243,8 km². Innbyggertall: 7352. Innbyggertall per km²: ca. 30.
Gulen: 575,7 km². Innbyggertall: 2283. Innbyggere per km²: ca. 4.
Til sammen: 2431,8 km². Innbyggertall: 40149. Innbyggere per km²: ca. 17.

HAFS Regionråd

Askvoll: 313,6 km². Innbyggertall: 3031. Innbyggere per km²: ca. 10.
Gulen: 575,7 km². Innbyggertall: 2283. Innbyggere per km²: ca. 4.
Solund: 219,2 km². Innbyggertall: 876. Innbyggere per km²: ca. 4.
Hyllestad: 248,2 km². Innbyggertall: 1474. Innbyggere per km²: ca. 6.
Fjaler: 391,1 km². Innbyggertall: 2838. Innbyggere per km²: ca. 7.
Til sammen: 1747,8 km². Innbyggertall: 10502. Innbyggere per km²: ca. 6.

Sogn Regionråd

Vik: 798,1 km². Innbyggertall: 2780. Innbyggere per km²: ca. 3.
Balestrand: 411,8 km². Innbyggertall: 1348. Innbyggere per km²: ca. 3.
Leikanger: 177,6 km². Innbyggertall: 2156. Innbyggere per km²: ca. 12.
Sogndal: 736,9 km². Innbyggertall: 6968. Innbyggere per km²: ca. 9.
Aurland: 1385 km². Innbyggertall: 1687. Innbyggere per km²: ca. 1.
Lærdal: 1280,4 km². Innbyggertall: 2199. Innbyggere per km²: ca. 2.
Årdal: 932,5 km². Innbyggertall: 5600. Innbyggere per km²: ca. 6.
Luster: 2608,4 km². Innbyggertall: 4879. Innbyggere per km²: ca. 2.
Til sammen: 8331,2 km². Innbyggertall: 27617. Innbyggere per km²: ca. 3.

SIS

Flora: 647,1 km². Innbyggertall: 11448. Innbyggere per km²: ca. 18.
Førde: 555,3 km². Innbyggertall: 11838. Innbyggere per km²: ca. 21.
Jølster: 621,3 km². Innbyggertall: 2950. Innbyggere per km²: ca. 5.
Gaular: 541,4 km². Innbyggertall: 2757. Innbyggere per km²: ca. 5.
Naustdal: 357,5 km². Innbyggertall: 2655. Innbyggere per km²: ca. 7.
Til sammen: 2722,6 km². Innbyggertall: 31648. Innbyggere per km²: ca. 11.

Nordfjorderådet

Bremanger: 787,9 km². Innbyggertall: 3899. Innbyggere per km²: ca. 5.
Vågsøy: 171,2 km². Innbyggertall: 5989. Innbyggere per km²: ca. 35.
Selje: 219,9 km². Innbyggertall: 2874. Innbyggere per km²: ca. 13.
Eid: 421 km². Innbyggertall: 5861. Innbyggere per km²: ca. 14.
Hornindal: 178,8 km². Innbyggertall: 1223. Innbyggere per km²: ca. 7.
Gloppen: 965,5 km². Innbyggertall: 5673. Innbyggere per km²: ca. 6.
Stryn: 1323,9 km². Innbyggertall: 6844. Innbyggere per km²: ca. 5.
Til sammen: 4068,2 km². Innbyggertall: 26502. Innbyggere per km²: ca. 7.

Søre Sunnmøre Regionråd

Hareid: 77,2 km². Innbyggertall: 4817. Innbyggere per km²: ca. 62.
Vanylven: 365,6 km². Innbyggertall: 3494. Innbyggere per km²: ca. 10.
Sande: 90,1 km². Innbyggertall: 2541. Innbyggere per km²: ca. 28.
Herøy: 118,3 km². Innbyggertall: 8349. Innbyggere per km²: ca. 71.
Ulstein: 94,9 km². Innbyggertall: 7052. Innbyggere per km²: ca. 74.

Volda: 525 km². Innbyggertall: 8509. Innbyggere per km²: ca. 16.
Ørsta: 786,5 km². Innbyggertall: 10200. Innbyggere per km²: ca. 13.
Til sammen: 2057,6 km². Innbyggertall: 44962. Innbyggere per km²: 22.

Ålesundregionens Utviklingsselskap

Ålesund: 93 km². Innbyggertall: 42317. Innbyggere per km²: ca. 455.
Vanylven: 365,6 km². Innbyggertall: 3494. Innbyggere per km²: ca. 10.
Norrdal: 902,2 km². Innbyggertall: 1769. Innbyggere per km²: ca. 2.
Stranda: 845,8 km². Innbyggertall: 4533. Innbyggere per km²: ca. 5.
Stordal: 244,3 km². Innbyggertall: 1001. Innbyggere per km²: ca. 4.
Sykkylven: 328,9 km². Innbyggertall: 7565. Innbyggere per km²: ca. 23.
Skodje: 111 km². Innbyggertall: 3901. Innbyggere per km²: ca. 35.
Sula: 57,2 km². Innbyggertall: 7778. Innbyggere per km²: ca. 136.
Giske: 39,5 km². Innbyggertall: 6873. Innbyggere per km²: 174.
Haram: 253,8 km². Innbyggertall: 8694. Innbyggere per km²: ca. 34.
Vestnes: 347,7 km². Innbyggertall: 6478. Innbyggere per km²: ca. 19.
Ørskog: 129,1 km². Innbyggertall: 2142. Innbyggere per km²: ca. 17.
Sandøy: 20,4 km². Innbyggertall: 1307. Innbyggere per km²: ca. 64.
Til sammen: 3738,4 km². Innbyggertall: 91374. Innbyggere per km²: ca. 24.

Romsdalen Regionråd

Molde: 356,4 km². Innbyggertall: 24554. Innbyggere per km²: ca. 69.
Vestnes: 347,7 km². Innbyggertall: 6478. Innbyggere per km²: ca. 19.
Rauma: 1448,7 km². Innbyggertall: 7376. Innbyggere per km²: ca. 5.
Nesset: 988,4 km². Innbyggertall: 3079. Innbyggere per km²: ca. 3.
Midsund: 94 km². Innbyggertall: 1922. Innbyggere per km²: ca. 20.
Aukra: 58,8 km². Innbyggertall: 3183. Innbyggere per km²: ca. 54.
Fræna: 361,7 km². Innbyggertall: 9257. Innbyggere per km²: ca. 26.
Til sammen: 3655,7 km². Innbyggertall: 55849. Innbyggere per km²: ca. 15.

ORKidéPortalen

Kristiansund: 86,2 km². Innbyggertall: 22937. Innbyggere per km²: ca. 266.
Eide: 145,7 km². Innbyggertall: 3316. Innbyggere per km²: ca. 23.
Averøy: 173 km². Innbyggertall: 5444. Innbyggere per km²: ca. 31.
Gjemnes: 371,6 km². Innbyggertall: 2618. Innbyggere per km²: ca. 7.
Tingvoll: 321,9 km². Innbyggertall: 3062. Innbyggere per km²: ca. 10.
Sunndal: 1653,4 km². Innbyggertall: 7347. Innbyggere per km²: ca. 4.
Surnadal: 1321,5 km². Innbyggertall: 6000. Innbyggere per km²: ca. 5.
Rindal: 614,4 km². Innbyggertall: 2041. Innbyggere per km²: ca. 3.
Halsa: 297,7 km². Innbyggertall: 1647. Innbyggere per km²: ca. 6.
Smøla: 270,6 km². Innbyggertall: 2119. Innbyggere per km²: ca. 8.
Aure: 624,8 km². Innbyggertall: 3508. Innbyggere per km²: ca. 6.
Til sammen: 5880,8 km². Innbyggertall: 60039. Innbyggere per km²: ca. 10.

Fosen Regionråd

Ørland: 73,4 km². Innbyggertall: 5033. Innbyggere per km²: ca. 69.
Rissa: 590,0 km². Innbyggertall: 6389. Innbyggere per km²: ca. 11.
Bjugn: 356,1 km². Innbyggertall: 4540. Innbyggere per km²: ca. 13.
Åfjord: 899,7 km². Innbyggertall: 3237. Innbyggere per km²: ca. 4.

Roan: 356,6 km². Innbyggertall: 1010. Innbyggere per km²: ca. 3.
Osen: 371,2 km². Innbyggertall: 1028. Innbyggere per km²: ca. 3.
Leksvik: 400,2 km². Innbyggertall: 3517. Innbyggere per km²: ca. 9.
Mosvik: 205,7 km². Innbyggertall: 836. Innbyggere per km²: ca. 4.
Til sammen: 3252,9 km². Innbyggertall: 25590. Innbyggere per km²: ca. 8.

Trondheimsregionen

Trondheim: 342,2 km². Innbyggertall: 168 257. Innbyggere per km²: ca. 492.
Orkdal: 566,9 km². Innbyggertall: 11160. Innbyggere per km²: ca. 20.
Midtre Gauldal: 1817,0 km². Innbyggertall: 5950. Innbyggere per km²: ca. 3.
Melhus: 659,5 km². Innbyggertall: 14655. Innbyggere per km²: ca. 22.
Skaun: 213,2 km². Innbyggertall: 6437. Innbyggere per km²: ca. 30.
Klæbu: 176,6 km². Innbyggertall: 5634. Innbyggere per km²: ca. 32.
Malvik: 162,2 km². Innbyggertall: 12457. Innbyggere per km²: ca. 77.
Stjørdal: 919,8 km². Innbyggertall: 20960. Innbyggere per km²: ca. 23.
Rissa: 590,0 km². Innbyggertall: 6389. Innbyggere per km²: ca. 11.
Leksvik: 400,2 km². Innbyggertall: 3517. Innbyggere per km²: ca. 9.
Til sammen: 5847,6 km². Innbyggertall: 255 416. Innbyggere per km²: ca. 44.

Værnesregionen

Stjørdal: 919,8 km². Innbyggertall: 20960. Innbyggere per km²: ca. 23.
Malvik: 162,2 km². Innbyggertall: 12457. Innbyggere per km²: ca. 77.
Selbu: 1146,7 km². Innbyggertall: 4004. Innbyggere per km²: ca. 3.
Tydal: 1221,1 km². Innbyggertall: 857. Innbyggere per km²: ca. 0,7.
Meråker: 1191,7 km². Innbyggertall: 2476. Innbyggere per km²: ca. 2.
Frosta: 74,3 km². Innbyggertall: 2487. Innbyggere per km²: ca. 33.
Til sammen: 4715,8 km². Innbyggertall: 43241. Innbyggere per km²: ca. 9.

Innherred Samkommune

Levanger: 611,3 km². Innbyggertall: 18464. Innbyggere per km²: ca. 30.
Verdal: 1488,5 km². Innbyggertall: 14157. Innbyggere per km²: ca. 10.
Til sammen: 2099,8 km². Innbyggertall: 32621. Innbyggere per km²: ca. 16.

INVEST

Steinkjer: 1427,5 km². Innbyggertall: 20868. Innbyggere per km²: ca. 15.
Inderøy: 145,1 km². Innbyggertall: 5846. Innbyggere per km²: ca. 40.
Verran: 558,5 km². Innbyggertall: 2924. Innbyggere per km²: ca. 5.
Til sammen: 2689,6 km². Innbyggertall: 29638. Innbyggere per km²: ca. 11.

Indre Namdal Regionråd

Snåsa: 2160,4 km². Innbyggertall: 2176. Innbyggere per km²: ca. 1.
Lierne: 2640,0 km². Innbyggertall: 1461. Innbyggere per km²: ca. 0,6.
Røyrvik: 1334,6 km². Innbyggertall: 499. Innbyggere per km²: ca. 0,4.
Namsskogan: 1368,4 km². Innbyggertall: 924. Innbyggere per km²: ca. 0,7.
Grong: 1114,3 km². Innbyggertall: 2350. Innbyggere per km²: ca. 2.
Høylandet: 705,2 km². Innbyggertall: 1274. Innbyggere per km²: ca. 2.
Til sammen: 9322,9 km². Innbyggertall: 8984. Innbyggere per km²: ca. 0,9.

Midtre Namdal Regionråd

Namsos: 757,1 km². Innbyggertall: 12733. Innbyggere per km²: ca. 17.
Namdalseid: 737,9 km². Innbyggertall: 1720. Innbyggere per km²: ca. 3.
Overhalla: 699,0 km². Innbyggertall: 3562. Innbyggere per km²: ca. 5.
Fosnes: 474,6 km². Innbyggertall: 680. Innbyggere per km²: ca. 2.
Flatanger: 434,8 km². Innbyggertall: 1134. Innbyggere per km²: ca. 3.
Til sammen: 3103,4 km². Innbyggertall: 19829. Innbyggere per km²: ca. 6.

Ytre Namdal Regionråd – Kystgruppa

Nærøy: 1013,5 km². Innbyggertall: 4990. Innbyggere per km²: ca. 5.
Vikna: 310,2 km². Innbyggertall: 4122. Innbyggere per km²: ca. 13.
Leka: 108,0 km². Innbyggertall: 593. Innbyggere per km²: ca. 5.
Til sammen: 1323,7 km². Innbyggertall: 9705. Innbyggere per km²: ca. 7.

Sør-Helgeland Regionråd

Bindal: 1196,6 km². Innbyggertall: 1616. Innbyggere per km²: ca. 1.
Sømna: 190,9 km². Innbyggertall: 2054. Innbyggere per km²: ca. 11.
Brønnøy: 997,7 km². Innbyggertall: 7597. Innbyggere per km²: ca. 8.
Vega: 161,2 km². Innbyggertall: 1288. Innbyggere per km²: ca. 8.
Vevelstad: 518,2 km². Innbyggertall: 501. Innbyggere per km²: ca. 1.
Til sammen: 3064,6 km². Innbyggertall: 13056. Innbygger per km²: ca. 4.

Helgeland Regionråd

Herøy: 64,0 km². Innbyggertall: 1652. Innbyggere per km²: ca. 26.
Alstahaug: 186,3 km². Innbyggertall: 7208. Innbyggere per km²: ca. 39.
Leirfjord: 452,2 km². Innbyggertall: 2088. Innbyggere per km²: ca. 5.
Vefsn: 1850,8 km². Innbyggertall: 13342. Innbyggere per km²: ca. 7.
Dønna: 187,9 km². Innbyggertall: 1432. Innbyggere per km²: ca. 8.
Træna: 16,2 km². Innbyggertall: 455. Innbyggere per km²: ca. 28.
Rødøy: 687,0 km². Innbyggertall: 1292. Innbyggere per km²: ca. 2.
Til sammen: 3444,4 km². Innbyggertall: 27469. Innbyggere per km²: ca. 8.

Indre Helgeland Regionråd

Grane: 1902,2 km². Innbyggertall: 1500. Innbyggere per km²: ca. 0,8.
Hattfjelldal: 2427,3 km². Innbyggertall: 1438. Innbyggere per km²: ca. 0,6.
Nesna: 181,4 km². Innbyggertall: 1786. Innbyggere per km²: ca. 10.
Hemnes: 1437,4 km². Innbyggertall: 4527. Innbyggere per km²: ca. 3.
Rana: 4232,4 km². Innbyggertall: 25281. Innbyggere per km²: ca. 6.
Til sammen: 10180,7 km². Innbyggertall: 34532. Innbyggere per km²: ca. 3.

Salten Regionråd

Bodø: 1310,3 km². Innbyggertall: 46495. Innbyggere per km²: ca. 35.
Gildeskål: 619,7 km². Innbyggertall: 2053. Innbyggere per km²: ca. 3.
Beiarn: 1189,1 km². Innbyggertall: 1137. Innbyggere per km²: ca. 1.
Saltdal: 2096,0 km². Innbyggertall: 4727. Innbyggere per km²: ca. 2.
Fauske: 1112,2 km². Innbyggertall: 9477. Innbyggere per km²: ca. 9.
Sørfold: 1474,7 km². Innbyggertall: 2021. Innbyggere per km²: ca. 2.
Steigen: 963,2 km². Innbyggertall: 2665. Innbyggere per km²: ca. 3.
Hamarøy: 922,0 km². Innbyggertall: 1754. Innbyggere per km²: ca. 2.
Til sammen: 9687,2. Innbyggertall: 70329. Innbyggere per km²: ca. 7.

Ofotenrådet

Narvik: 1910,3 km². Innbyggertall: 18348. Innbyggere per km²: ca. 10.
Tysfjord: 1360,9 km². Innbyggertall: 2046. Innbyggere per km²: ca. 2.
Tjeldsund: 309,5 km². Innbyggertall: 1333. Innbyggere per km²: ca. 4.
Evenes: 241,7 km². Innbyggertall: 1345. Innbyggere per km²: ca. 6.
Ballangen: 847,9 km². Innbyggertall: 2623. Innbyggere per km²: ca. 3.
Til sammen: 4670,3 km². Innbyggertall: 25695. Innbyggere per km²: ca. 6.

Lofotenrådet

Røst: 10,1 km². Innbyggertall: 606. Innbyggere per km²: 60.
Værøy: 18,4 km². Innbyggertall: 738. Innbyggere per km²: ca. 40.
Flakstad: 168,8 km². Innbyggertall: 1419. Innbyggere per km²: ca. 8.
Vestvågøy: 405,5 km². Innbyggertall: 10706. Innbyggere per km²: ca. 26.
Vågan: 459,3 km². Innbyggertall: 8976. Innbyggere per km²: ca. 20.
Til sammen: 1062,1 km². Innbyggertall: 22445. Innbyggere per km²: ca. 21.

Vesterålen Regionråd

Lødningen: 505,1 km². Innbyggertall: 2242. Innbyggere per km²: ca. 4.
Hadsel: 551,1 km². Innbyggertall: 7950. Innbyggere per km²: ca. 14.
Bø: 235,7 km². Innbyggertall: 2838. Innbyggere per km²: ca. 12.
Øksnes: 310,2 km². Innbyggertall: 4418. Innbyggere per km²: ca. 14.
Sortland: 698,6 km². Innbyggertall: 9732. Innbyggere per km²: ca. 14.
Andøy: 616,3 km². Innbyggertall: 5034. Innbyggere per km²: ca. 8.
Til sammen: 2917 km². Innbyggertall: 32214. Innbyggere per km²: ca. 11.

Sør-Troms Regionråd

Harstad: 355,8 km². Innbyggertall: 23126. Innbyggere per km²: ca. 65.
Kvæfjord: 497,8 km². Innbyggertall: 3032. Innbyggere per km²: ca. 6.
Skånland: 465,7 km². Innbyggertall: 2841. Innbyggere per km²: ca. 6.
Bjarkøy: 73,4 km². Innbyggertall: 503. Innbyggere per km²: ca. 7.
Ibestad: 234,4 km². Innbyggertall: 1440. Innbyggere per km²: ca. 6.
Gratangen: 306,1 km². Innbyggertall: 1151. Innbyggere per km²: ca. 4.
Lavangen: 296,9 km². Innbyggertall: 1023. Innbyggere per km²: ca. 3.
Salangen: 439,6 km². Innbyggertall: 2203. Innbyggere per km²: ca. 5.
Til sammen: 2669,7 km². Innbyggertall: 35319. Innbyggere per km²: ca. 13.

Midt-Troms Regionråd

Bardu: 2530,5 km². Innbyggertall: 3981. Innbyggere per km²: ca. 1.
Målselv: 3233,6 km². Innbyggertall: 6490. Innbyggere per km²: ca. 2.
Sørreisa: 347,9 km². Innbyggertall: 3360. Innbyggere per km²: ca. 10.
Dyrøy: 277,4 km². Innbyggertall: 1216. Innbyggere per km²: ca. 4.
Tranøy: 500,4 km². Innbyggertall: 1537. Innbyggere per km²: ca. 3.
Torsken: 235,1 km². Innbyggertall: 916. Innbyggere per km²: ca. 4.
Berg: 276,6 km². Innbyggertall: 942. Innbyggere per km²: ca. 3.
Lenvik: 850,0 km². Innbyggertall: 11207. Innbyggere per km²: ca. 13.
Til sammen: 8251,5 km². Innbyggertall: 29649. Innbyggere per km²: ca. 4.
Frie inntekter per innbygger i snitt:

Regionrådet for Balsfjord, Tromsø og Karlsøy

Tromsø: 2480,3 km². Innbyggertall: 66513. Innbyggere per km²: ca. 27.
Balsfjord: 1442,7 km². Innbyggertall: 5497. Innbyggere per km²: ca. 4.
Karlsøy: 1045,5 km². Innbyggertall: 2383. Innbyggere per km²: ca. 2.
Til sammen: 4968,5 km². Innbyggertall: 74393. Innbyggere per km²: ca. 15.

Nord-Troms Regionråd

Lyngen: 797,0 km². Innbyggertall: 3166. Innbyggere per km²: ca. 4.
Storfjord: 1484,3 km². Innbyggertall: 1869. Innbyggere per km²: ca. 1.
Gaivuotna-Kåfjord: 951,1 km². Innbyggertall: 2236. Innbyggere per km²: ca. 2.
Skjervøy: 464,6 km². Innbyggertall: 2897. Innbyggere per km²: ca. 6.
Nordreisa: 3351,5 km². Innbyggertall: 4694. Innbyggere per km²: ca. 1.
Kvænangen: 2012,0 km². Innbyggertall: 1330. Innbyggere per km²: ca. 0,7.
Til sammen: 9060,5 km². Innbyggertall: 16192. Innbyggere per km²: ca. 2.

Vest-Finnmark Regionråd

Hammerfest: 819,4 km². Innbyggertall: 9493. Innbyggere per km²: ca. 12.
Alta: 3664,6 km². Innbyggertall: 18488. Innbyggere per km²: ca. 5.
Loppa: 669,7 km². Innbyggertall: 1087. Innbyggere per km²: ca. 2.
Hasvik: 534,4 km². Innbyggertall: 970. Innbyggere per km²: ca. 2.
Kvalsund: 1747,9 km². Innbyggertall: 1044. Innbyggere per km²: ca. 0,6.
Måsøy: 1068 km². Innbyggertall: 1309. Innbyggere per km²: ca. 1.
Nordkapp: 891,7 km². Innbyggertall: 3180. Innbyggere per km²: ca. 4.
Til sammen: 9395,7 km². Innbyggertall: 35571. Innbyggere per km²: ca. 4.

Øst-Finnmark

Vardø: 588,1 km². Innbyggertall: 2144. Innbyggere per km²: ca. 4.
Vadsø: 1237,7 km². Innbyggertall: 6076. Innbyggere per km²: ca. 5.
Lebesby: 3243,4 km². Innbyggertall: 1332. Innbyggere per km²: ca. 0,4.
Gamvik: 1357,6 km². Innbyggertall: 1025. Innbyggere per km²: ca. 0,8.
Berlevåg: 1086,3 km². Innbyggertall: 1061. Innbyggere per km²: ca. 1.
Deatnu – Tana: 3893,0 km². Innbyggertall: 2951. Innbyggere per km²: ca. 0,8.
Unjarga – Nesseby: 1369,3 km². Innbyggertall: 878. Innbyggere per km²: ca. 0,6.
Båtsfjord: 1419,8 km². Innbyggertall: 2074. Innbyggere per km²: ca. 1.
Sør-Varanger: 3481,5 km². Innbyggertall: 9623. Innbyggere per km²: ca. 3.
Til sammen: 17675,7 km². Innbyggertall: 27164. Innbyggere per km²: ca. 2.

Urfolksregionen

Guovdageaidnu Kautokeino: 8999,9 km². Innbyggertall: 2971. Innbyggere per km²: ca. 0,3.
Porsanger: 4663,8 km². Innbyggertall: 4000. Innbyggere per km²: ca. 0,9.
Kárásjohka Karasjok: 5248,4 km². Innbyggertall: 2786. Innbyggere per km²: ca. 0,5.
Til sammen: 18912,1 km². Innbyggertall: 9757. Innbyggere per km²: ca. 0,5.

Vedlegg 4

Pendlingstall (2008) for regionrådene

1. Knutepunkt Sørlandet

Til sammen: 13728 av i alt 87064

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 16 %

2. Bergensregionen

Til sammen: 25879 av i alt 256483.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 10 %.

3. Grenlandssamarbeidet

Til sammen: 15495 av i alt 79557

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 19 %.

4. Nedre Glomma

Til sammen: 9333 av i alt 86162

Prosentvis i forhold til hele regionen sysselsatte: ca. 11 %

5. Smaalesveven

Til sammen: 5597 av i alt 40011.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 14 %

6. Mosseregionen

Til sammen: 6304 av i alt 39039.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 16 %

7. Follorådet

Til sammen: 9497 av i alt 91750.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 10 %

8. Samarbeidsrådet for Nedre Romerike

Til sammen: 14986 av i alt 114039.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 13 %.

9. Øvre Romerike Utvikling

Til sammen: 7764 av i alt 62835.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 12 %.

10. Hamarregionen

Til sammen: 11199 av i alt 59927.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 19 %.

11. Glåmdal Regionråd

Til sammen: 4665 av i alt 30873.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 15 %

12. Regionrådet for Sør-Østerdal

Til sammen: 801 av i alt 23343.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 3 %.

13. Regionrådet for Fjellregionen

Til sammen: 1503 av i alt 15786.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 10 %.

14. Regionrådet for Nord-Gudbrandsdal

Til sammen: 1322 av i alt 14339.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 9 %.

15. Regionrådet for Midt-Gudbrandsdal

Til sammen: 1053 av i alt 9599.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 11 %.

16. Lillehammer-regionen

Til sammen: 2611 av i alt 27092.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 10 %.

17. Gjøvikregionen

Til sammen: 7821 av i alt 47104.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 17 %.

18. Regionrådet for Hadeland

Til sammen: 1492 av i alt 20174.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 7 %.

19. VNK

Til sammen: 1596 av i alt 13420.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 12 %.

20. Ringeriksregionen

Til sammen: 2915 av i alt 28937.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 10 %.

21. Regionrådet for Hallingdal

Til sammen: 1547 av i alt 15441.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 10 %.

22. Midt-Buskerud Regionråd

Til sammen: 509 av i alt 13705.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 4 %.

23. Drammensregionen

Til sammen: 18782 av i alt 102643.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 18 %.

24. Regionrådet for Kongsbergsregionen

Til sammen: 3362 av i alt 49006.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 7 %.

25. 12-K

Til sammen: 30414 av i alt 150122

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 20 %.

26. Midt-Telemark Regionråd

Til sammen: 1180 av i alt 11117.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 11 %.

27. Vest-Telemark Regionråd

Til sammen: 908 av i alt 10416.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 9 %.

28. Aust-Agder Samarbeid

Til sammen: 4399 av i alt 44316.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 10 %.

29. Setesdalsregionen

Til sammen: 361 av i alt 5099.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 7 %.

30. Lindesnesregionen

Til sammen: 384 av i alt 17403.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 2 %.

31. Listerrådet

Til sammen: 1980 av i alt 25614.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 8 %.

32. Dalanerådet

Til sammen: 824 av i alt 17409.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 5 %.

33. Stavangerregionen:

Til sammen: 56151 av i alt 228457.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 25 %.

34. RIKS

Til sammen: 519 av i alt 16772.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 3 %.

35. Haugalandrådet

Til sammen: 13849 av i alt 78402.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 18 %.

36. Samarbeidsrådet for Sunnhordaland

Til sammen: 2139 av i alt 44669.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 5 %.

37. Hardangerrådet IKS

Til sammen: 599 av i alt 10669.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 6 %.

38. Nordhordland IKS

Til sammen: 2972 av i alt 29710

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 10 %.

39. HAFS Regionråd

Til sammen: 265 av i alt 7561.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 4 %.

40 Sogn Regionråd

Til sammen: 1959 av i alt 20989.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 9 %.

41. SIS

Til sammen: 2709 av i alt 24685.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 11 %.

42. Nordfjorderrådet

Til sammen: 1189 av i alt 20142.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 6 %.

43. Søre Sunnmøre Regionråd

Til sammen: 4696 av i alt 33272.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 14 %.

44. Ålesund Utviklingsselskap

Til sammen: 8777 av i alt 64876.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 14 %.

45. Romsdal regionråd

Til sammen: 3885 av i alt 41328.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 9 %.

46. ORKidéPortalen

Til sammen: 2330 av i alt 43228.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 5 %.

47. Samarbeidskomiteen for Orkdalsregionen

Til sammen:

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte:

48. Fosen regionråd

Til sammen: 1255 av i alt 18169.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 7 %.

49. Trondheimsregionen

Til sammen: 31129 av i alt 186454.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 17 %.

50. Værnesregionen

Til sammen: 1480 av i alt 31134.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 5 %.

51. Innherred Samkommune

Til sammen: 1809 av i alt 22835.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 8 %.

52. INVEST

Til sammen: 1154 av i alt 20154.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 6 %.

53. Indre Namdal Regionråd

Til sammen: 242 av i alt 6648.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 4 %.

54. Midtre Namdal Regionråd

Til sammen: 1179 av i alt 14277.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 8 %.

55. Ytre Namdal Regionråd

Til sammen: 589 av i alt 9705.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 6 %

56. Sør-Helgeland Regionråd

Til sammen: 442 av i alt 8878.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 5 %.

57. Helgeland Regionråd

Til sammen: 752 av i alt 18679.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 4 %.

58. Indre-Helgeland Regionråd

Til sammen: 750 av i alt 23482.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 3 %.

59. Salten Regionråd

Til sammen: 2684 av i alt 47824.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 6 %.

60. Ofotenrådet

Til sammen: 489 av i alt 16188.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 3 %.

Lofotenrådet

Til sammen: 426 av i alt 15263.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 3 %.

62. Vesterålen Regionråd

Til sammen: 1410 av i alt 21906.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 6 %.

63. Sør-Troms Regionråd

Til sammen: 1380 av i alt 23311.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 6 %.

64. Midt-Troms Regionråd

Til sammen: 1877 av i alt 20458.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 9 %.

65. Regionrådet for Balsford, Tromsø og Karlsøy

Til sammen: 895 av i alt 52075.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 2 %.

66. Nord-Troms Regionråd

Til sammen: 422 av i alt 11011.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 4 %.

67. Vest-Finnmark Regionråd

Til sammen: 1594 av i alt 24188.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 7 %.

68. Øst-Finnmark Regionråd

Til sammen: 660 av i alt 17928.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 4 %.

69. Urfolksregionen

Til sammen: 143 av i alt 6830.

Prosentvis i forhold til hele regionens sysselsatte: 2 %.

Alle tallene er omtrentlige, ut ifra nærmeste hele tall. Først har jeg gått inn på statistikkbanken for pendling (arbeidstedskommune og bostedskommune) og summert opp pendlingstallene (har ikke tatt med tallet der hvor arbeidssted- og bostedskommune var det samme). Pendlingstallene er fra 2008. Deretter har jeg tatt gjennomsnittet av "Sysselsatte 15-74 år med bosted i kommunen. 4. kvartal 2007. Prosent av befolkningen." og multiplisert det med samlet befolkningstall i regionrådet. Deretter har jeg funnet prosentvis pendlingstall i forhold til hele regionens sysselsatte.

Dette igjen gir ikke nøyaktige svar, men heller omtrentlige. Uansett er det interessante indikatorer som også tilsier betydningen av avstand og geografi for det enkelte regionrådet. (Ta for eksempel Stavangerregionen mot Øst-Finnmark).

Kilder

http://statbank.ssb.no/statistikkbanken/Default_FR.asp?PXSid=0&nvl=true&PLanguage=0&tilside=selecttable/hovedtabellHjem.asp&KortnavnWeb=regsys (23.02.2010).

<http://www.ssb.no/kommuner/> (23.02.2010).

"Trekke ved deltakende kommuner" (Sørbye, Robert André; 2010, upublisert arbeid).